

Un grandios proiect în dezbateră în întregii națiuni

DIRECTIVELE

Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român

cu privire la dezvoltarea economico-socială a României

în cincinalul 1986-1990 și orientările de perspectivă pînă în anul 2000

„Comuniștii, oamenii muncii din toate unitățile trebuie să dezbată pe larg aceste documente, să-și spună părerea, să facă propuneri pentru îmbunătățirea lor, astfel încît, atunci cînd vor fi prezentate Congresului al XIII-lea spre adoptare, ele să reprezinte părerea întregului partid, a întregului nostru popor, pentru că aceste Directive privesc dezvoltarea generală a patriei, privesc poporul nostru, ridicarea gradului de civilizație și de bunăstare a națiunii noastre socialiste“

NICOLAE CEAUȘESCU

Monumentul Bobului de Grîu

Prețuți grîul, cîntăriți-l și iubiți-l! Im-podobiti lumea cu cereale și considerați că monumentul din fiecare an al omului este bobul de grîu. Într-un bob de grîu se leagă toate nădejțile și toate lacrimile. În bobul de grîu se rotește abia perceptibil piinea viitoare și prin bobul de grîu se face legătura între vară din acest an și vara din celălalt an. Con-jugăm la viitorul întii bobul de grîu, con-jugăm la prezent bobul de grîu. Ne tre-buie piine, făină a monumentelor de ce-reale. Animalele sînt legate de cereale cu friie mai scumpe decît petrolul și ma-rele atac al condiției umane va fi miine canonada boabelor de grîu.

Lumea merge spre ziua de miine pe o cărare pietruită cu boabe de grîu. Po-rumbelul păcii are în gușă boabe de grîu. Coronitele copiilor premiați sînt din ce în ce mai frumoase cînd împle-tesc spice cu boabe de grîu. De la bob-ul de grîu încolo se deschid bibliote-cile, și uzinele, și minele.

Planeta Pămînt în Univers pare un bob de grîu, scuturat dintr-un spic celest. La înmormintările neamului meu, pe uliți, la răscruci, cei care îl plîng pe dispărut îl plîng cu lacrimi căzute din ochi și cu boabe de grîu căzute din miini. Răsadul care prevestește primăvara e din boabe de grîu. Cununița truditilor ogoarelor din Maieru (Bistrița-Năsăud) e din boabe de grîu. În boabe de grîu se măsoară aurul eroilor acestui timp în care țara are atîta nevoie de grîu și vara a lu-minat cu aur eroic fețele oamenilor buni din Pecica-Arad, Topolovățu-Timiș, Tiri-laxa se numește colinda îndătinată în nord la sărbătorile de iarnă, foaie verde spic de piine, foaie verde spic de piine.

Lăudat fie, veșnic fie, hrană lumii fie Monumentul Bobului de Grîu I

ADRIAN PAUNESCU ■

Povestea

diademei princiare

- Reportajul excepționalei descoperiri de la Bunești-Averești (Huși)

pag. 12-13

„Lucrările mele sînt semnele prin care se povestește lumea țaranului român“

- Convorbire cu sculptorul Gh. Iliescu-Călinești

pag. 9

Berbecul hidraulic

- Valorificarea unui principiu străvechi în comuna Ghimboca

(pag. 8)

Viitorul — o certitudine

• Directivele Congresului al XIII-lea al partidului în dezbatere publică •

Cu două zile în urmă, a fost publicat proiectul privind **Directivele Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român** cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1986—1990 și orientările de perspectivă până în anul 2000, document programatic de o importanță covârșitoare pentru destinul colectiv al națiunii noastre, moment crucial și prag de conștiință în viața unui popor ce făurește la el acasă o istorie conștientă prin armele rațiunii, științei și practicii sociale. Elaborate prin aportul nemijlocit, determinat, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, prin consultarea largă a tuturor sectoarelor de activitate, a specialiștilor, a tuturor celor ce au un cuvânt de spus în marea gospodărie a țării, Directivele pentru cel de-al XIII-lea Congres al partidului sînt, astfel, supuse discuției publice, urmînd să fie definitivitate în urma dialogului lucrativ dintre conducerea partidului și masele de cetățeni, dintre un întreg popor și cei cărora li s-a încredințat, cu mandat, răspunderea conducerii sociale.

Citind și analizînd această veritabilă cartă a devenirii noastre, sîntem investii de la bun început cu sentimentul tonic al certitudinii. Structurate pe baza cercetării laborioase a realității, în funcție de cerințele etapei pe care o parcurge în prezent țara noastră, Directivele pentru cel de-al XIII-lea Congres al partidului conturează cu claritate, pentru fiecare domeniu al construcției socialiste, fără excepție, obiectivele de atins, căile și mijloacele care duc spre ele, stabilind deopotrivă cele mai moderne și adecvate forme de organizare și conducere, în concordanță strictă cu specificul României actuale și prin aplicarea creatoare a condițiilor concrete ale țării a celor mai generale legi și principii ale socialismului științific. Devine astfel relevantă, o dată mai mult, uriașa forță de comprehensiune a partidului nostru, a secretarului său general, de evaluare și reevaluare a potențialului uman și material de care dispunem, de confruntare a realului cu idealul, de prospectare lucidă a viitorului. La temelia acestei opere grandioase se află gândirea novatoare a conducerii partidului nostru, gândire eliberată de dogme și idei prestabilite, instrument științific de descifrare și pătrundere în esența realității concret-istorice, a specificului național și a contextului internațional.

Marea deschidere spre cunoaștere, progres și prosperitate — prefigurată cu limpezime în proiectul de Directive — continuă, dezvoltînd în mod organic

un proces permanent de redescoperire istorică. Obiectivele viitorului se vor naște astfel pe trunchiul solid al prezentului, într-o țară în care, în ultimii 40 de ani, — așa cum se arată în cuprinsul documentului — produsul social a înregistrat o creștere de 28 de ori, iar venitul național de 32 de ori, fondurile fixe fiind în 1984 de 16 ori mai mari decît în urmă cu patru decenii. Este ceea ce fiecare om de bună credință poate constata privind în jur, ceea ce este evident în fiecare așezare, în fiecare familie, prin înflorirea industriei și agriculturii, prin sporirea fondului locativ și ridicarea generală a nivelului de trai, prin dezvoltarea considerabilă a culturii, învățămîntului, sănătății publice, prin grija umanistă față de familie și tinăra generație. Toate acestea în contextul unei politici externe, caracteristice unui stat socialist independent, suveran, deplin stăpîn pe atributele de opțiune și decizie, subiect egal în drepturi cu toate națiunile, statut care, în virtutea contribuției masive la rezolvarea problemelor internaționale, au asigurat României și președintelui ei un prestigiu și o autoritate uriașe.

Strategia politică, economică și socială a partidului nostru apar cu deosebită evidență în cea de-a doua secțiune a documentului. La temelia marilor și variatelor temeli ale viitorului, partidul va materializa în continuare axioma civilizației contemporane: crearea unei economii stabile și prospere de dezvoltare a forțelor de producție, a bazei tehnico-materiale, principala garanție a progresului multilateral și avangarda independenței și suveranității naționale și principalul factor motor în evoluția ascendentă a concepțiilor și formelor de viață, a nivelului de trai, a culturii și calității vieții. O țară lipsită de dinamism și forță în domeniul economiei naționale nu se poate aștepta decît la un loc modest în viața internațională a popoarelor actuale, știut fiind faptul că înapoierea nu generează nici respect, nici garanții pentru independența de stat. În acest sens se preconizează realizarea unei creșteri economice intensive, dar la înaltele cote ale exigenței actuale, largirea în continuare a bazei energetice și de materii prime, asigurarea unui raport optim între industrie și agricultură; dezvoltarea continuă a industriei, dar prin obținerea unor produse de ridicat nivel tehnic și calitativ; dezvoltarea intensivă a agriculturii, urmîndu-se în mod deosebit realizarea lucrărilor de fertilizare a solului și de creștere a fertilității pămîntului; intensi-

ficarea cercetării științifice și dezvoltării tehnologice; amplificarea relațiilor și cooperării internaționale; crearea condițiilor pentru creșterea în ritm susținut a venitului național; orientarea investițiilor cu precădere spre largirea bazei proprii de materii prime și energie; promovarea cu consecvență a politicii de amplasare rațională a forțelor de producție pe teritoriul țării; asigurarea menținerii nivelului de trai realizat și sporirea bunăstării materiale și spirituale; creșterea rentabilității economice și îmbunătățirea în continuare a planificării, conducerii și organizării economico-sociale.

Un loc aparte în cadrul ansamblului de măsuri și direcții preconizate de Directive revine în continuare, dar mai mult ca oricînd, dezvoltării științei și ingineriei tehnologice, domenii care, în vederile partidului nostru, ale secretarului său general, trebuie să se constituie într-o veritabilă avangardă a progresului general. „Realizarea sarcinilor de mare răspundere din următorii ani, dezvoltarea economică a țării — a ținut să precizeze tovarășul Nicolae Ceaușescu — cer o activitate susținută în domeniul cercetării științifice, o concentrare mai puternică a forțelor din institutele de cercetare în vederea soluționării problemelor tehnice și tehnologice ce se pun în fața întreprinderilor și economiei naționale, a perfecționării tehnologiilor, reducerii consumurilor, ridicării nivelului tehnic și calitativ al produselor”. Cercetării științifice și dezvoltării tehnologice le vor reveni astfel un rol prioritar în introducerea progresului tehnic, în creșterea eficienței economice, în afirmarea noului în toate domeniile de activitate. Pe baza unor cercetări proprii, originale, știința și ingineria tehnologică este chemată să aducă un aport decisiv în sporirea bazei de materii prime, în asigurarea independenței energetice a țării, în ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, la creșterea calității vieții și la realizarea unor descoperiri cu caracter fundamental. Geologia, industria extractivă, producția de energie electrică, metalurgia, industriile de vîrf, chimia, construcțiile de mașini ca și toate celelalte compartimente ale industriei și economiei naționale, în continua lor dezvoltare și modernizare, sînt datoare să implementeze în cadrul activității curente cele mai noi invenții, descoperiri și soluții tehnologice obținute prin investigație științifică și inginerie tehnologică. În aceeași măsură, agricultura, silvicultura, gospodărirea apelor, transporturile și comunicațiile,

metodele de organizare și conducere vor cunoaște o dezvoltare vertiginoasă, numai în măsura racordării activității curente și de perspectivă la marile cuceriri ale investigației de specialitate. Totul, de la realizarea unui surub pînă la zborul ideilor abstracte, cunoașterea materiei și stăpînirea legilor naturii, vor trebui să se desfășoare sub zodia noului, în pas cu veacul nostru grăbit, al unui secol care nu are nici timp și nici clemență pentru cei ce nu-i împrumută cadenta.

Directivele pentru cel de-al XIII-lea Congres al partidului cuprind și un capitol destinat orientărilor de perspectivă ale dezvoltării economico-sociale a României în perioada 1991—2000. Această viitoare etapă a dezvoltării istorice a patriei socialiste se va realiza pe baza concepției revoluționare, științifice, elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a Programului partidului cu privire la căile edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism, avîndu-se în vedere, în acest scop, o accentuare și mai puternică a laturilor calitative ale activității în toate domeniile vieții economice, și sociale, o creștere substanțială a productivității muncii, îndeosebi prin promovarea largă în producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii moderne. Se va asigura, totodată, perfecționarea raporturilor sociale, creșterea gradului de civilizație materială și spirituală a vieții întregului popor, ridicarea patriei pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație, sensurile și le vom adînci semnificațiile, Congres al Partidului Comunist Român, document programatic de inestimabilă valoare teoretică și practică va deveni, prin mijlocirea dezbaterii publice, partă integrantă din conștiința fiecărui cetățean al României. Le vom înțelege că tot ce s-a făcut în țara noastră în dar o vom face ca și pînă acum, știind că tot ce s-a făcut în țara noastră în ultimele patru decenii, și în mod special după cel de-al IX-lea Congres al partidului, a depins numai de noi, de priceperea și hărnicia noastră, de modestia și buna noastră credință, o vom face cunoscînd, mai ales, că dispunem de toate condițiile materiale, politice și morale de a împlini obiectivele pe care ni le propunem, că sub conducerea partidului, a secretarului său general, avem toate datele istorice și un uriaș potențial uman și material pentru a ne înscrie pe deplin în marile dimensiuni ale viitorului.

LIVIU TIMBUS ■

Știința și tehnologia la cîrma supremă a progresului economic și social al țării

Fiecare epocă istorică lasă eternității un număr de piscuri, prin care își definește idealurile supreme și determină măsura nobleței acestora în raport cu societatea națională, cu țara de oameni care, în fond, croiește și durează această epocă și face puntea dintre trecut și viitor, dintre generațiile care se retrag în timp și cele care vin din timp. Piscurile actualei epoci din istoria patriei noastre sînt multiple, semete și fără precedent. Ele domină, frîmintă, peste vreme și mediocritate, țișnesc fără ezitare spre viitor, ridicînd necontenit pămîntul României și tot ce e ființă pe el, dar mai cu seamă oamenii, spre culmile valorilor supreme create de omninoare, conferind poporului român atributele unui competitor egal în drepturi și aspirații cu cele mai dinamice și viguroase națiuni ale lumii contemporane.

Tabloul istoric al piscurilor care ne definesc acum existența în timp și spațiu, ca națiune, și care ne deschide acum drumurile atât de complexe și totuși atât de clare către orizonturile viitoare, a fost dezvelit în fața lumii întregi, miercuri 5 septembrie 1984, cînd ne-au fost aduse de presă, în fața minții și a inimii, Proiectul de Directive pentru cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Din fresca uriașă care ne prefigurează viitorul patriei, cutez a mă opri acum doar asupra acelei secțiuni din Proiectul de Directive, care, am deplina convingere, va umple de bucurie și pasiune pe toți slujitorii devotați ai științei și tehnologiei românești, întreaga forță de creație științifică și tehnologică națională, și, în fapt, toată forța noastră de creație; este vorba de secțiunea dedicată rolului pe care partidul nostru îl conferă cercetării științifice — ca izvor de descoperiri

și soluții noi pentru întreaga activitate economică-socială, dezvoltării tehnologice — ca sursă inepuizabilă de noi tehnologii industriale, agricole și de altă natură, introducerii progresului tehnic — ca tezaur inegalabil de pirghii și motoare care asigură forța și eficiența dezvoltării multilaterale a țării.

Sînt cuprinse, în secțiunea respectivă, într-o sinteză splendidă, toate obiectivele majore ale celor mai înaintate și îndrăznețe frontiere din știința de azi și de mâine, de la investigarea legilor profunde ale materiei subnucleare pînă la cele care guvernează delicatetea și atât de complicatele structuri ale viului, ale conștiinței umane; toate obiectivele majore ale dezvoltării tehnologice și extinderii continue a introducerii progresului tehnic, la scara întregii activități economico-sociale, prin asigurarea rezervei naționale de tehnologii noi, eficiente și moderne, de care depinde în mod esențial locul pe care îl va ocupa România socialistă în competiția mondială a valorilor, pînă la asigurarea independenței energetice a țării, pînă la asigurarea unei înalte calități a vieții întregii națiuni.

Citim apoi, mai departe, în orientările de perspectivă la orizontul de timp, anul 2000: „In această perioadă activitatea de cercetare științifică va cunoaște o dezvoltare puternică, avînd un rol fundamental în asigurarea progresului economico-social, multilateral al țării, în perfecționarea bazei tehnico-materiale a industriei și agriculturii, a tuturor ramurilor economiei în valorificarea superioară a bogățiilor naționale și realizarea de noi surse de materii prime, materiale și energie, în obținerea de noi descoperiri științifice”.

Științei și tehnologiei românești, spun aceasta cu legitimă mindrie, îi revine acum și în viitor rolul excepțional ca, în rînd cu cele mai avansate forțe de creație ale lumii, să studieze în profunzime structura materiei și legile acesteia de existență, procesele fizico-chimice care determină structurile și existențele în univers, pe cele biochimice care se află la baza lumii vii și a omului, a fenomenelor genetice care, odată stăpînite, oferă posibilitatea corectării și perfecționării structurilor biologice și, astfel, să se descopere materiale noi, cu proprietăți dinainte stabilite, să se realizeze noi modele și sisteme de comunicare interumană, noi tipuri de roboți industriali, destinați să scutească oamenii de muncile grele sau de rutină sau care să asigure extinderea inteligenței omenești prin crearea inteligenței artificiale.

Rămîne un adevăr recunoscut că nu există nici un import de inteligență tehnică sau de utilaje, oricît de scumpe sau de noi, care să înlocuiască forța de acțiune a invențiilor și descoperirilor tehnologicoproprilor unei națiuni. Această idee de pionierat, pe care acum un deceniu și jumătate o lansa tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost confirmată și este confirmată pe zi ce trece. Reparcurgînd Directivele congreselor precedente vom descoperi o perfectă logică a consecvenței și a progresului în spirală.

Este absolut extraordinar! Ni se deschide acum un cîmp de acțiune, nelimitat, și sîntem chemați, ca niciind pînă astăzi, să ne unim forțele pentru a fi în întregime demni de rolul pe care trebuie să-l jucăm în folosul dezvoltării accelerate a patriei, în deplină concordanță cu cele mai înalte idealuri de civilizație și

progres multilateral atît în folosul omului ca entitate esențială și de neînlocuit, ca și al întregii ființe naționale.

Impresionanta frescă a acestor chemări este, fără îndoială, rodul gândirii și al experienței profund științifice și atît de avîntate al conducerii partidului și statului nostru, personal al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului și președintele țării, ale cărui îndemnuri, principii înalte și idealuri patriotice și revoluționare caracterizează, cu strălucire, etapa istorică a dezvoltării noastre pe care poporul român a numit-o, pe drept cuvînt, „Epoca Ceaușescu”.

De asemenea, emoționantele și vibrantele principii care stau la baza părții din Proiectul de Directive, asupra cărora ne-am oprit astăzi, adresate tuturor celor care își dedică viața creației științifice și tehnologice românești, poartă cu pregnanță însemnele profundelor înnoiri aduse, în ultimul timp, activității Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, forul de partid și de stat în fruntea căruia se află astăzi tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, reputat om de știință al lumii contemporane și mișcînt revoluționar de frunte al partidului nostru.

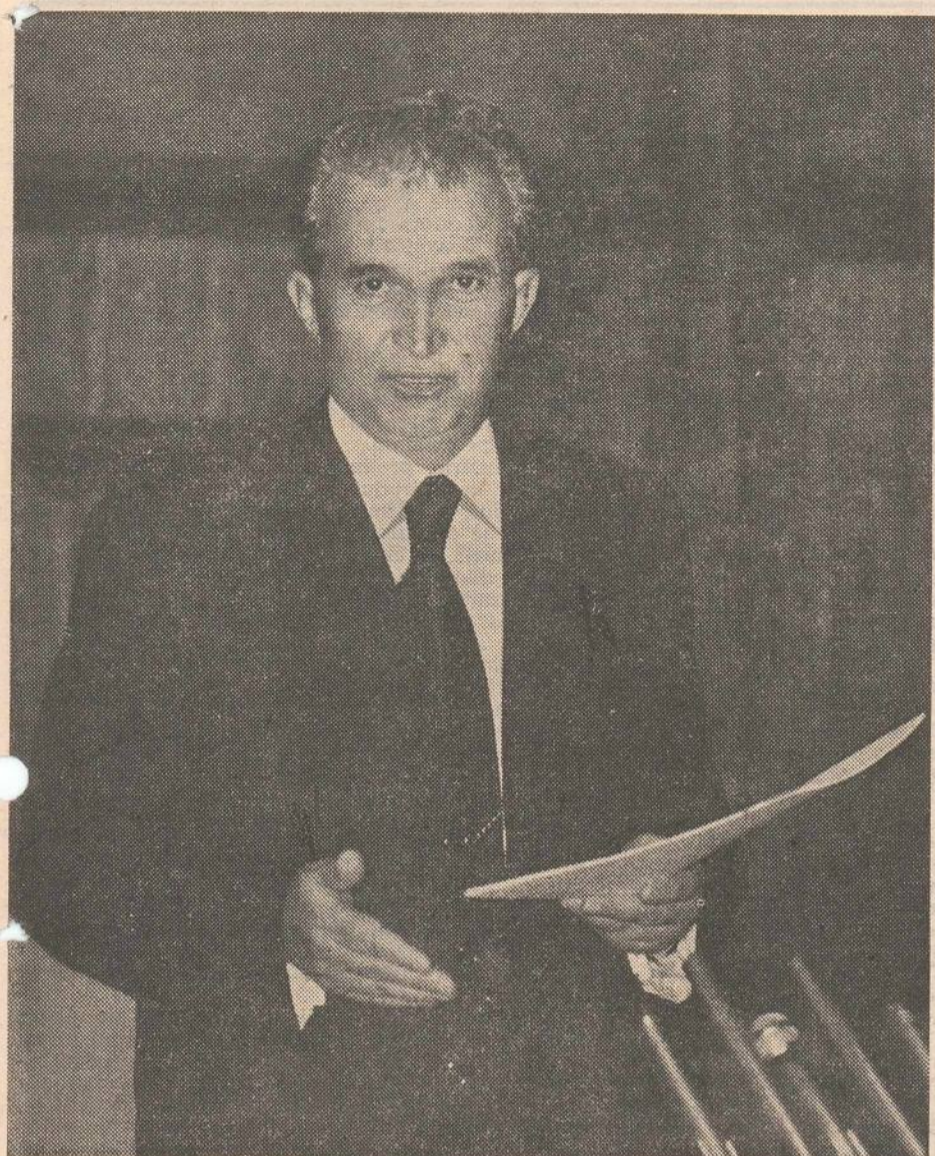
Fiecare dintre noi, cei care ne-am dedicat științei și tehnologiei românești, poate să-și arate acum forța reală a pasiunii sale și eficiența concretă a creației pe care o dăruie țării, fiecare dintre noi poate realiza acum mai mult și mai bine. Am ferma convingere că acestui angajament solemn i se vor alătura toți colegii și tovarășii mei de breaslă, de la cei foarte tineri la cei mai vîrstnici, deopotrivă, ca unică magistrală a vieții prin care ne putem împlini visurile cele mai îndrăznețe și ne putem măsura capacitatea și valorile cu întinderea eternității.

Prof. univ. dr. ION MANZATU ■

Fundament trainic pentru noi realizări de seamă

VIAȚA ROMÂNIEI

● Sub președinția tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU – Consfătuirea de lucru de la C. C. al P. C. R. ●

După cum este cunoscut, în a doua jumătate a săptămânii trecute, la C.C. al P.C.R. a avut loc o consfătuire de lucru în problemele agriculturii, industriei și activității de partid. La sedința de închidere a consfătuirii a luat parte tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România. Împreună cu conducătorul partidului și statului nostru, în prezidiu s-au aflat tovarășii Elena Ceaușescu, tovarășii Constantin Dăscălescu, Iosif Banc, Emil Bobu, Virgil Cazacu, Lina Ciobanu, Ion Coman,

Nicolae Constantin, Ion Dincă, Ludovic Fazekas, Alexandrina Găinușe, Manea Mănescu, Paul Niculescu, Constantin Olteanu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Ion Pățan, Dumitru Popescu, Gheorghe Rădulescu, Ilie Verdet.

Această consfătuire, organizată din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, a prilejuit un valoros schimb de experiență, o amplă analiză a stadiului îndeplinirii sarcinilor în domeniul agriculturii și industriei, a modului în care se acționează pentru îndeplinirea integrală a planului pe acest an și pe întregul cincinal.

cinal. Participanții la lucrări au dat glas înaltei prețuiri pe care toți oamenii muncii din țara noastră o acordă contribuției hotărâtoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu la elaborarea și îndeplinirea politicii partidului și statului de ridicare a României pe noi trepte de progres și civilizație. Dezbaterile au evidențiat sentimentele de adincă stimă și considerație cu care întreaga noastră națiune îl înconjoară pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, profunda satisfacție față de propunerea de a fi reales la Congresul al XIII-lea în funcția supremă de secretar general al partidului.

În cursul discuțiilor consacrate problemelor agriculturii au fost evidențiate măsurile luate pentru buna desfășurare a campaniei agricole de toamnă, pentru stringerea și depozitarea la timp și fără pierderi a producției, pentru livrarea integrală a cantităților prevăzute la fondul de stat. A fost reafirmată hotărârea tuturor lucrătorilor de pe ogoare de a munci cu și mai multă hotărâre pentru îndeplinirea exemplară a Programului național privind realizarea de producții sigure și stabile, precum și a Programului unic de creștere a producției agricole în gospodăriile populației, pentru obținerea de recolte tot mai mari, pe măsura resurselor existente și a bazei materiale create, sporind prin aceasta contribuția agriculturii noastre socialiste la progresul general al țării, la ridicarea bunăstării întregului popor. În cadrul analizei problemelor din industrie, investiții și export, participanții au examinat rezultatele obținute în perioada care a trecut din acest an, evidențind măsurile luate atât pe plan central, cât și pe plan local pentru asigurarea soluționării problemelor de care depinde îndeplinirea integrală a sarcinilor pe 1984 și pe întregul cincinal. Au fost relevate, de asemenea, sarcinile ce revin în continuare organelor de partid pentru buna organizare și desfășurare a adunărilor și conferințelor pentru dări de seamă și alegeri, astfel încât această importantă acțiune premergătoare Congresului al XIII-lea al P.C.R. să contribuie la întărirea tot mai puternică a partidului, la mobilizarea tuturor forțelor și energiilor creatoare ale poporului pentru îndeplinirea integrală a planului pe anul 1984 și pe întregul cincinal, pentru întimpinarea marelui forum al comunistilor români cu noi și însemnate succese în realizarea Programului partidului, în edificarea socialismului și comunismului în România.

Evidențind, în cuvântarea rostită la consfătuire, realizările deosebite obținute în agricultură și industrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reliefat sarcinile de bază care stau în fața oamenilor muncii pentru îndeplinirea integrală a prevederilor de plan pe 1984 și pe întregul cincinal în cele două importante ramuri ale

economiei naționale. În domeniul agriculturii — amplasarea cât mai bună a culturilor în toate unitățile; executarea la timp și de calitate a arăturilor și însămânțărilor; folosirea de semințe de bună calitate; realizarea densității prevăzute de lege; fertilizarea corespunzătoare a culturilor; executarea lucrărilor de către sectoarele de mecanizare în bune condiții, la adincimea și de calitate corespunzătoare; asigurarea de către inginerii agronomi, de către toți specialiștii a unei răspunderi mai mari pentru desfășurarea lucrărilor agricole; asigurarea bazei furajere prin stringerea în întregime a furajelor grosiere, a finetelor; realizarea în întregime a efectivelor de animale; obținerea de rase noi, mai productive, cu capacitate de asimilare mai mare, cu producții de lapte, de lână, de ouă, de carne mai bune. În industrie — realizarea programului din domeniul energiei și al materiilor prime; recuperarea și re-folosirea surselor de energie, a materialelor, pieselor de schimb și subsansamblelor; ridicarea calității, a nivelului tehnic al producției; creșterea mai accentuată a productivității muncii pe calea folosirii intensive și depline a capacităților de producție existente, a mecanizării, a automatizării, a bunei organizări a muncii și a producției; realizarea producției de export, a exportului și a cooperării în producție; realizarea investițiilor, darea în producție a capacităților proiectate. În ceea ce privește pregătirea și desfășurarea alegerilor de partid și a Congresului al XIII-lea, secretarul general al partidului a atras atenția că activitatea de partid se reflectă în primul rând în felul cum se realizează planul de dezvoltare economico-socială, de îndeplinire a politicii generale a partidului în toate domeniile. „Doresc să-mi exprim convingerea — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — că și oamenii muncii din industrie, din celelalte ramuri — de altfel din toate sectoarele și din toate domeniile — vor face totul pentru a se prezenta la Congresul al XIII-lea cu rezultate cât mai bune, pentru a spori contribuția sectoarelor și ramurilor respective la dezvoltarea generală a patriei, la creșterea nivelului de trai al poporului, la ridicarea patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație. Să întimpinăm Congresul al XIII-lea cu rezultate remarcabile în toate domeniile și să creăm o bună bază pentru noi victorii în ridicarea bunăstării poporului nostru, în întărirea independenței și suveranității țării!”

Însufleții de aprecierile și îndemnurile conducătorului partidului și statului nostru, cei prezenți la consfătuire au exprimat cu pregnanță hotărârea milioaneilor de oameni ai muncii din țara noastră de a îndeplini neabătut indicațiile secretarului general al partidului, de a face totul pentru realizarea cu succes a prevederilor de plan pe 1984 și pe întregul cincinal, cinstind astfel Congresul al XIII-lea al partidului cu realizări tot mai însemnate.

ION D. GOIA

Solemnitatea decorării tovarășului Gheorghe Rădulescu

Marți, 4 septembrie, în cadrul unei emoționante festivități care a avut loc la sediul Comitetului Central al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a înmănat tovarășului Gheorghe Rădulescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședintele Consiliului de Stat, Ordinul „Steaua Republicii Socialiste România” clasa I, conferit prin decret prezidențial, pentru contribuția adusă la îndeplinirea politicii partidului și statului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate în patria noastră. Această înaltă apreciere vine să încununeze nu numai o activitate îndelungată în rindurile mișcării revoluționare, în rindurile partidului comunist, atât în anii ilegalității, cât și în anii construcției socialiste, ci și o vîrstă venerabilă: 70 de ani.

La festivitate au participat tovarășii Elena Ceaușescu, tovarășii Constantin Dăscălescu, Emil Bobu, Lina Ciobanu, Nicolae Constantin, Alexandrina Găinușe, Manea Mănescu, Paul Niculescu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Ion Pățan, Dumitru Popescu, Ștefan Andrei, Ștefan Birlea, Mihai Gere, Suzana Gădea, Ana Mureșan, Elena Nae, Ion Radu, Ioan Totu, Ion Ursu, Richard Winter, Silviu Curticeanu, Constantin Radu.

Membrii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. și-au exprimat, printr-o scrisoare adresată celui sărbătorit, stima pentru îndelungata sa activitate în slujba idealurilor nobile ale partidului, pentru contribuția de seamă la transpunerea în viață a politicii partidului și statului

nostru, de dezvoltare economică și socială a României, de creștere a nivelului de trai material și spiritual al poporului, de colaborare și pace în lume.

Un cuvînt emoționant, plin de căldură și prețuire, a rostit cu acest prilej secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimîndu-se atât în numele Comitetului Central al P.C.R., al Consiliului de Stat și guvernului, precum și al său personal, încadrînd activitatea tovarășului Gheorghe Rădulescu, printr-o caldă acoladă apreciativă, în cadrul unei întregi generații de luptători pentru triumful cauzei socialismului: „Într-adevăr, totdeauna asemenea evenimente constituie un prilej de retrospectivă a drumului străbătut de fiecare, a felului în care a acționat și și-a îndeplinit sarcinile încredințate de partid, în care a servit cauza partidului, a socialismului, idealurile de dreptate socială și națională, de bunăstare ale poporului nostru. Te numeri, tovarășe Rădulescu, printre acei activiști care, de vreme îndelungată, au acționat în rindurile mișcării revoluționare, în rindurile partidului comunist, atât în anii ilegalității cât și în anii construcției socialiste.”

În cuvîntul său de răspuns, alături de simțămintele de grațitudine și recunoștință profundă pentru înaltele aprecieri ce s-au dat activității sale cu acest prilej, cât și pentru cadrul sărbătoresc care a colorat și afectiv momentul decernării înaltei distincții și al aniversării împlinirii vârstei de 70 de ani, alături de sentimentul de mîndrie legată de apartenența la o epocă de răscruce în istoria acestei țări, tovarășul Gheorghe Rădu-

lescu a făcut, în incheiere, o emoționantă mărturisire, care reia, printr-o respectuoasă asumare, o idee exprimată de însuși secretarul general al partidului la recenta Sesiune solemnă comună: „...dacă am presupune posibilitatea reîntoarcerii lumii cu o jumătate de secol înapoi, trebuind să optez pentru un drum și un

ideal în viață, aș alege decis tot calea dificilă a luptei marxiste pentru libertate, dreptate și echitate, pentru socialism.”

Într-o atmosferă de caldă prețuire tovarășească, sărbătoritului i s-au făcut urări de viață lungă, sănătate, putere de muncă și noi succese în activitatea sa.

TANIA RADU

Viitorul așa cum ni-l dorim

● Extrase din Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al P. C. R. ●

● Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român, eveniment de însemnătate excepțională în viața politică și socio-economică a țării, va analiza activitatea desfășurată de partid, de întregul nostru popor pentru îndeplinirea hotărârilor Congresului al XII-lea și ale Conferinței Naționale din 1982, va stabili direcțiile fundamentale ale dezvoltării României în următorul cincinal și orientările de perspectivă pînă în anul 2000.

● În ansamblul acestor grandioase realizări se profilează cu strălucire perioada inaugurată de Congresul al IX-lea — cea mai bogată în impliniri din întreaga istorie a țării — legată indestructibil de activitatea neobosită, desfășurată cu clarviziune și profund spirit creator, cu pasiune revoluționară și patriotism inflăcărat, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii, care a imprimat un puternic dinamism dezvoltării vieții economice, sociale și politice din patria noastră, întregii opere de construcție a socialismului în România. Poporul nostru, cu îndreptățită mîndrie patriotică, demnitate și recunoștință, numește perioada marilor transformări revoluționare, îndeplinite după Congresul al IX-lea, drept EPOCA CEAUȘESCU.

Bazându-se pe rezultatele remarcabile obținute pînă în prezent, pe politica științifică, realistă a partidului, Directivele Congresului al XIII-lea privind dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1986—1990 și în deceniul 1991—2000 deschid noi și luminoase perspective pentru progresul multilateral al societății socialiste românești, pentru creșterea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor.

● Realizările importante obținute în primii patru ani ai cincinalului actual și prevederile pe anul 1985 asigură îndeplinirea în linii generale a planului pe perioada 1981—1985, a hotărârilor Congresului al XII-lea și ale Conferinței Naționale privind dezvoltarea industriei și agriculturii, a celorlalte ramuri ale producției materiale, a științei, învățămîntului și culturii, creșterea nivelului de trai și a calității vieții întregului popor. Partidul nostru a acționat cu hotărîre pentru soluționarea problemelor complexe ce s-au ridicat pe parcursul realizării actualului cincinal, pentru înlăturarea unor contradicții apărute în dezvoltarea economiei naționale, pentru depășirea greutăților determinate de criza economică mondială.

● În industrie, în anul 1984 se realizează o producție-marfă de circa 1 180 miliarde lei, iar prin îndeplinirea prevederilor pentru 1985 se va asigura, pe întregul cincinal, un ritm mediu anual al producției-marfă industriale de 5,6 la sută. În agricultură, deși condițiile climatice au fost mai puțin favorabile, producția de cereale realizată în medie în anii 1981—1984 este mai mare cu circa 2 milioane tone față de media din perioada 1976—1980; în anul 1984 s-a obținut cea mai mare producție de cereale păioase — griu, orz — din istoria României. Au fost obținute succese în dezvoltarea zootehniei, efectivele de animale ajungînd la 8 milioane bovine, 14,9 milioane porcine și 20 milioane ovine.

● Creșterea și modernizarea producției în industrie, agricultură și celelalte ramuri determină, pe întregul cincinal, sporirea venitului național într-un ritm mediu anual de 7,8 la sută.

● În primii patru ani ai cincinalului, cheltuielile social-culturale ale statului însumează aproximativ 340 miliarde lei, revenind în 1984 circa 12 700 lei pe o familie, comparativ cu 10 440 lei în 1980. O puternică dezvoltare a cunoscut construcția de locuințe, asigurîndu-se pe întregul cincinal realizarea a circa 700 mii apartamente.

A fost extinsă și modernizată, în continuare, baza materială a învățămîntului, s-au dat în folosință noi obiective sociale, s-a dezvoltat și îmbunătățit permanent asistența medicală, ocrotirea sănătății populației. S-a intensificat activitatea politico-educativă, viața cultural-artistică a țării. O expresie concludentă a acestei activități o constituie desfășurarea Festivalului național al muncii și creației „Cîntarea României” — cea mai amplă manifestare cultural-educativă de masă, care cuprinde în rîndurile sale milioane de oameni ai muncii de la orașe și sate.

● Realizarea unei creșteri economice intensive, prin modernizarea în continuare a structurilor de producție, ridicarea permanentă a nivelului tehnic și calitativ al produselor, sporirea productivității muncii, accentuarea specializării și integrării producției în vederea utilizării cu maximum de randament a capacităților, economisirea strictă și valorificarea superioară a materiilor prime, combustibililor și energiei, recuperarea și refolosirea resurselor rezultate din procesele de producție și consum, reducerea costurilor de producție, cu deosebire a cheltuielilor materiale, creșterea substanțială a eficienței economice în toate ramurile și sectoarele de activitate.

● Dezvoltarea intensivă a industriei, realizarea unor produse de ridicat nivel tehnic și calitativ, creșterea prioritară a ramurilor și subramurilor de înaltă tehnicitate, care valorifică cu maximă eficiență materiile prime, resursele energetice și munca socială, asigurînd o competitivitate superioară a produselor românești pe piețele externe.

Agricultura noastră — în care sistemul socialist, de stat și cooperatist, reprezintă peste 95 la sută din suprafața arabilă a țării — va trebui să-și aducă o contribuție crescîndă la formarea venitului național, la progresul general al societății ro-

mânești. Se va pune accentul pe realizarea lucrărilor de ameliorare a solului și creștere a fertilității pămîntului prin îndeplinirea unui vast program de irigații, de chimizare și mecanizare completă a lucrărilor agricole, creîndu-se toate condițiile pentru obținerea de producții sigure, înalte și stabile, care să asigure în mod corespunzător nevoile economiei naționale de materii prime agricole, satisfacerea cerințelor de consum, științifice fundamentate, ale populației, precum și crearea unor disponibilități pentru schimburile economice internaționale.

● Investițiile vor fi orientate cu prioritate spre lărgirea bazei proprii de materii prime și energie, realizarea programului de îmbunătățiri funciare, dezvoltarea și modernizarea industriei și agriculturii, a tuturor sectoarelor care contribuie la promovarea progresului tehnic și creșterea eficienței economice. Se va acorda o atenție deosebită scurtării duratelor de execuție, industrializării lucrărilor de construcție, utilizării cu maximă eficiență a resurselor materiale și financiare alocate programului de investiții.

● Va fi promovată cu consecvență politica de amplasare rațională a forțelor de producție pe teritoriul, de ridicare economico-socială a tuturor județelor țării, în vederea creării unor condiții egale de muncă și de viață pentru toți cetățenii patriei.

● Se vor lua toate măsurile pentru asigurarea menținerii nivelului de trai realizat și sporirea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, în strînsă concordanță cu creșterea venitului național, cu ridicarea productivității muncii și reducerea cheltuielilor de producție, cu dezvoltarea generală a societății.

● Obiectivele planului cincinal 1986—1990 asigură creșterea în ritm susținut a forțelor de producție, dezvoltarea armonioasă, echilibrată și eficientă a tuturor ramurilor și sectoarelor de activitate, ridicarea nivelului de trai și a gradului general de civilizație a întregului popor, întărirea forței materiale și spirituale a țării, a independenței și suveranității României socialiste.

Cincinalul 1986—1990 va asigura intrarea patriei noastre într-o fază nouă, superioară, a progresului său economico-social, marcată puternic de creșterea rolului științei și tehnologiei în toate domeniile de activitate. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii, „Realizarea sarcinilor de mare răspundere din următorii ani, dezvoltarea economico-socială a țării cer o activitate susținută în domeniul cercetării științifice, o concentrație mai puternică a forțelor din institutele de cercetare în vederea soluționării problemelor tehnice și tehnologice ce se pun în fața întreprinderilor și economiei naționale, a perfecționării tehnologiilor, reducerii consumurilor, ridicării nivelului tehnic și calitativ al produselor”. În spiritul acestor orientări fundamentale, activitatea de cercetare științifică își va spori substanțial contribuția la promovarea progresului tehnico-științific în toate domeniile economiei naționale și ale vieții sociale.

● În vederea asigurării independenței energetice a țării, se vor intensifica prospectivile pentru creșterea fondului național de rezerve geologice în domeniul hidrocarburilor, cărbunilor, sîșturilor bituminoase, minereurilor de uraniu, resurselor geotermale. Concomitent cu asigurarea condițiilor tehnologice pentru funcționarea optimă a centralelor nucleare electrice în curs de realizare, vor fi amplificate cercetările privind noile generații de reactori, inclusiv cu neutroni rapizi, precum și fuziunea termonucleară controlată. Se vor perfecționa tehnologiile pentru folosirea surselor noi de energie — a soarelui, vîntului, biomasei, apelor geotermale etc.

Va fi intensificată activitatea de cercetare pentru obținerea economică a hidrogenului și a altor purtători de energie, extinderea utilizării lor în economie, valorificarea largă a resurselor energetice nefolosibile și înlocuirea tehnologiilor mari consumatoare de energie.

● Un obiectiv fundamental al cercetării științifice și tehnologice îl constituie ridicarea nivelului tehnic și calitativ al producției, creșterea în continuare a ponderii produselor cu performanțe de vîrf pe plan mondial. Se va intensifica procesul de modernizare a structurii industriei prelucreătoare prin asimilarea de noi produse cu înalți parametri tehnico-funcționali.

● Se vor extinde cercetările pentru creșterea calității vieții, în corelare cu dezvoltarea forțelor de producție și cu prevederile de ridicare a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. O atenție deosebită se va acorda promovării stării de sănătate a tuturor cetățenilor patriei, creșterii longevității și a duratei vieții active, stimulării natalității și asigurării sporului natural al populației.

● Vor fi aprofundate problemele organizării planificării și conducerii economiei naționale, ale perfecționării cadrului democratic de participare a oamenilor muncii la conducerea întregii activități economico-sociale.

● Științele social-politice vor adînci studiul legităților obiective ale făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării patriei spre comunism, aducîndu-și contribuția la perfecționarea organizării și conducerii întregii vieți economico-sociale, a democrației muncitorești și revoluționare, sintetizarea și generalizarea teoretică a expe-

rienței țării noastre în edificarea noii orînduiri, analiza aprofundată a problemelor lumii contemporane.

Științele economice și social-politice trebuie să fundamenteze căile și modalitățile de transpunere în practică a principiilor comuniste de muncă, repartiție și viață, de amplificare continuă a creației conștiente a maselor, de participare tot mai activă a acestora la dezbateră și rezolvarea problemelor dezvoltării economico-sociale a țării.

● Pentru viitorul cincinal se prevede **intensificarea în continuare a acțiunii factorilor calitativi ai dezvoltării economice**, pe baza accentuării aportului activității de cercetare științifică și de introducere a progresului tehnic în toate ramurile. Se va asigura creșterea substanțială a **productivității muncii sociale**, pe seama căreia va trebui să se obțină circa 85 la sută din sporul venitului național pe cincinal.

● În industrie, productivitatea muncii — determinată pe baza producției-marfă — va trebui să crească într-un ritm mediu anual de 10 la sută, asigurîndu-se dublarea acesteia în 1990 față de 1980. În proporție de circa 55 la sută, creșterea productivității muncii se va realiza prin introducerea și generalizarea progresului tehnic, îndeosebi prin aplicarea tehnologiilor noi de fabricație, mecanizarea și automatizarea producției, dotarea cu mașini și instalații de înalt randament și modernizarea celor existente. Se vor extinde sistemele automatizate și mecanizate, ponderea producției industriale realizate în aceste sisteme urmînd să se ridice la 70 la sută în anul 1987 și la peste 90 la sută la sfîrșitul cincinalului. Se va trece la realizarea pe scară largă de linii, secții și sectoare complet automatizate și robotizate.

● În agricultură vor fi luate măsuri pentru fertilizarea pămîntului, extinderea mecanizării și chimizării în toate sectoarele, ridicarea nivelului de pregătire al întregii țărănimii, folosirea rațională a forței de muncă. În întreprinderile agricole de stat, productivitatea muncii va crește în perioada 1986—1990 într-un ritm mediu anual de 6,5 la sută.

● În vederea ridicării nivelului tehnic și calitativ al producției vor fi luate măsuri pentru modernizarea și reproiectarea produselor, asigurîndu-se creșterea duratei și siguranței în funcționare, reducerea greutății și consumurilor specifice, sporirea randamentelor și diminuarea cheltuielilor pentru exploatare, întreținere și reparații: vor fi generalizate metodele moderne de analiză și control ale calității, în proiectarea și fabricația produselor. Se prevede, astfel, ca ponderea produselor industriale care se realizează la nivel mondial ridicat să ajungă în 1990 la aproape 95 la sută, iar la 2—5 la sută din producție să se atingă performanțe superioare acestui nivel.

● Reducerea consumurilor specifice și sporirea valorii unitare a produselor, ca urmare a ridicării performanțelor lor tehnice și calitative, vor determina creșterea mai accentuată a gradului de valorificare a materiilor prime, materialelor, combustibililor și energiei. Calculat pe baza producției-marfă industriale, indicele de valorificare urmează să se majoreze cu 25—27 la sută în 1990 față de 1985.

● Îndeplinirea obiectivelor viitorului cincinal impune creșterea răspunderii organelor de conducere colectivă din întreprinderi, centrale și ministere pentru realizarea integrală și ritmică a prevederilor de plan la producția fizică, în concordanță cu cerințele pieței interne și externe, pentru aplicarea unui regim sever de economii și gospodărirea cu maxim randament a tuturor fondurilor, desfășurarea unei activități eficiente, de înaltă rentabilitate, aplicarea fermă a principiilor noului mecanism economico-financiar, întărirea autoconducerii muncitorești și autogestioniunii tuturor unităților.

● În cincinalul 1986—1990, producția-marfă industrială urmează să crească într-un ritm mediu anual de 6,0—6,5 la sută.

● Dezvoltarea bazei energetice se va realiza prin valorificarea eficientă a tuturor tipurilor de resurse primare, în special a lignitului și sîșturilor bituminoase, extinderea construcției de hidrocentrale, accelerarea programului de realizare a centralelor nucleare electrice, amplificarea folosirii surselor noi de energie — solară, geotermică, a vîntului, biogazului și biomasa — mărirea randamentelor de conversie a energiei primare prin extinderea producției combinate a energiei electrice și termice, reducîndu-se la minimum utilizarea hidrocarburilor. În cadrul producției de energie electrică se vor realiza 21—22 miliarde kWh în centrale nucleare electrice și aproape 38 miliarde kWh pe bază de cărbuni și sîșturi bituminoase.

● Industria construcțiilor de mașini se va dezvolta, în cincinalul viitor, cu un ritm mediu anual de 7,0—7,5 la sută; se prevede ca peste 96 la sută din producția-marfă ce va fi realizată în 1990 să fie constituită din produse noi și reproiectate, situate la nivelul ridicat al performanțelor tehnice și calitative mondiale.

● Industria electronică va pătrunde masiv în întreaga activitate economico-socială, fiind orientată spre dezvoltarea cu precădere a producției de componente electronice, mijloace de automatizare, echipamente de electronică industrială și profesională.

● Se va pune accentul pe dezvoltarea industriei de mecanică fină, a producției de roboți și manipu-

Viitorul așa cum ni-l vom face

VIAȚA ROMÂNIEI

● Extrase din Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al P. C. R. ●

latoare care vor încorpora echipamente și aparatură electronică de înaltă performanță.

● **Industria chimică** — prevăzută a se dezvolta într-un ritm mediu anual de 8,5—9,0 la sută — va fi orientată cu precădere spre prelucrarea superioară a materiei prime.

● **Producția / industriei alimentare** va crește cu un ritm mediu de 6,5—6,8 la sută și va fi orientată spre valorificarea superioară a resurselor interne de materii prime. În vederea ușurării muncii în gospodăria casnică, producția de preparate și semipreparate culinare va crește de aproape 2 ori. Se va extinde folosirea de substituenți ai zahărului, adjuvanți alimentari, esențe și uleiuri eterice, condimente din resurse naturale indigene. Va spori fabricația de alimente dietetice, produse cu conservare îndelungată și ambalate în vid.

● Se prevede dezvoltarea și modernizarea în continuare a **bazel tehnico-materiale a agriculturii**. Suprafața agricolă se va majora cu peste 500 mii hectare, ajungând, în 1990, la 15.500 mii hectare, prin introducerea în cultură a unor terenuri neagricole și îndeosebi neproductive; va crește în mod prioritar suprafața arabilă. În concordanță cu prevederile Programului național de îmbunătățiri funciare în perioada 1986—1990 se vor amenaja pentru irigații 1,8—2,3 milioane hectare, ajungându-se astfel, la sfârșitul cincinalului, la 5,5—6,0 milioane hectare. Totodată, vor fi efectuate lucrări de desecări pe 1,5 milioane hectare și de **combateră a eroziunii solului** pe 800 mii hectare. În cincinalul viitor se va acționa pentru chimizarea și mecanizarea completă a lucrărilor.

● Creșterea animalelor, îndeosebi a bovinelor și ovinelor, va fi orientată cu precădere spre zonele cu pășuni și fiște naturale de la deal și munte.

Se va intensifica dezvoltarea pisciculturii prin amenajarea de noi bazine piscicole; producția de pește din apele interioare se va mări la 185—200 mii tone. Se vor lua, de asemenea, măsuri pentru dezvoltarea **sericiculturii**; producția de gogoși de mătase va atinge în 1990 peste 15 mii tone. În domeniul **apiculturii** se vor crea condiții ca producția de miere să ajungă la 19—20 mii tone. Va fi extinsă **creșterea animalelor cu blănuri prețioase și a iepurilor de casă**.

● **Transportul feroviar** va reprezenta în continuare principalul mijloc de transport intern. Creșterea volumului de activitate cu 10—13 la sută în 1990 față de 1985 va fi realizată prin dotarea în continuare cu vagoane de marfă de mare capacitate și cu o greutate specifică mai redusă, cu locomotive electrice și diesel electrice perfecționate, precum și prin sporirea vitezelor de circulație pe baza extinderii tracțiunii electrice la aproape 70 la sută, comparativ cu 57 la sută în 1985.

○ dezvoltare puternică va cunoaște **traficul fluvial** pentru care se prevede o creștere cu 30—35 la sută a volumului mărfurilor transportate, urmând să se folosească în mai mare măsură Dunărea și să se exploateze intensiv canalul Dunăre-Marea Neagră. Flota fluvială va fi dotată cu aproape 430 mii tone nave nepropulsate și 150 mii CP remorcare și împingătoare. În cincinalul următor va intra în funcțiune ramificația Poarta Albă-Midia-Năvodari a canalului Dunăre-Marea Neagră.

Pentru înlăturarea programului de dezvoltare economico-socială a țării, în viitorul cincinal se va realiza un volum de investiții de 1.350—1.400 miliarde lei.

Un volum de peste 190 miliarde lei este alocat pentru dezvoltarea agriculturii, pentru înlăturarea programului de îmbunătățiri funciare și mecanizarea completă a lucrărilor agricole.

Investițiile alocate pentru construcții de locuințe, învățământ, cultură, ocrotirea sănătății, educație fizică și sport vor însuma aproape 135 miliarde lei.

● În cincinalul viitor va continua politica de amplasare rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, asigurându-se realizarea în fiecare județ a unui volum de activitate economică pe locuitor de cel puțin 80.000 lei anual.

Corelat cu programele de dezvoltare economico-socială a județelor, vor interveni îmbunătățiri în utilizarea forței de muncă, sporind în continuare gradul de ocupare a acesteia. În cursul cincinalului viitor, prin dezvoltarea orașelor și transformarea unor centre comunale în orașele agroindustriale, populația din mediul urban va atinge o pondere de 57—58 la sută.

● O orientare de bază a viitorului cincinal este participarea tot mai activă a României la circuitul economic mondial. Țara noastră va extinde în continuare relațiile economice cu toate statele pe baza principiilor respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc.

● Un obiectiv primordial îl constituie realizarea unei balanțe comerciale excedentare, care să asigure o balanță de plăți activă și să permită lichidarea datoriei externe în primii ani ai cincinalului, consolidarea rezervelor valutare ale țării. **Volumul comerțului exterior** va spori cu circa 41—45 la sută față de perioada 1981—1985. O atenție deosebită se va acorda **exportului**, care va înregistra o dinamică mai accentuată, de 52—56 la sută.

● România va acționa în continuare pentru **lichidarea subdezvoltării și instaurarea în viața internațională a unei noi ordini economice**, care să permită dezvoltarea schimburilor pe baze echitabile și deplin democratice, să asigure participarea activă și în condiții de avantaj reciproc a tuturor

țării la circuitul economic mondial, accesul fără restricții la știința și tehnologiile moderne, eliminarea oricăror bariere și discriminări în raporturile dintre state, să favorizeze stimularea cursului spre colaborare, destindere și securitate, consolidarea păcii în lume.

● Pe baza dezvoltării generale economico-sociale a țării, a amplului program de măsuri privind întărirea familiei, creșterea natalității, ocrotirea mamei și copilului, se estimează că **populația totală a țării va ajunge în anul 1990 la 24 milioane locuitori**.

● În cincinalul viitor, numărul personalului muncitor va ajunge la 7,8—7,9 milioane persoane, prin crearea de noi locuri de muncă; se va acționa, în continuare, pentru realizarea unor proporții optime între principalele categorii de persoane, prin creșterea ponderii celor care participă nemijlocit în producție.

● Ca rezultat al dezvoltării producției materiale și creșterii eficienței economice în toate sectoarele de activitate, **venitul național** va spori într-un ritm mediu anual de 7,6—8,3 la sută, superior celui al produsului social.

● În cincinalul 1986—1990 se va asigura **menținerea nivelului de trai realizat și creșterea veniturilor populației, a retribuției reale** pe măsura sporirii veniturii naționale și a productivității muncii, a reducerii costurilor de producție și îndeosebi a cheltuielilor materiale, a dezvoltării generale a societății. Se vor asigura în continuare, prin aplicarea fermă a principiilor sistemului socialist de retribuție, corelații stimulante între veniturile diferitelor categorii de personal. Corespunzător cerințelor obiective ale dezvoltării echilibrate a economiei, va fi promovat cu strictețe principiul creșterii mai rapide a productivității muncii în raport cu sporirea retribuției, realizându-se astfel o corelare corespunzătoare între fondurile alocate pentru ridicarea nivelului de trai și sursele de acoperire a acestora.

Vor spori, de asemenea, **veniturile reale ale țărănimii** provenite din munca în cooperativele agricole de producție și din gospodăriile personale, ca urmare a creșterii producției agricole vegetale și animale.

● **Volumul desfacerilor de mărfuri cu amănuntul** prin comerțul socialist va spori cu 9—10 la sută față de 1985. Pentru produsele alimentare se vor realiza prevederile programului de alimentație științifică a populației, care urmărește satisfacerea echilibrată a cerințelor de consum ale tuturor membrilor societății noastre, în condițiile eliminării oricărei forme de risipă.

● **Volumul prestărilor de servicii** va spori, în cincinalul următor, cu 68—76 la sută prin diversificarea acestora și creșterea cu prioritate a celor solicitate mai intens de populație. Se va amplifica activitatea de **turism și agrement**, asigurându-se condiții tot mai bune de odihnă și recreare pentru masele largi de oameni ai muncii.

● În perioada 1986—1990 vor continua să se îmbunătățească **condițiile de locuit** prin realizarea a 725 mii locuințe noi.

● Înființarea programului de creștere mai accentuată a productivității muncii va crea condițiile pentru generalizarea treptată în întreaga economie a **săptămânii de lucru** de 44 ore, astfel încât oamenii muncii vor beneficia, în afara duminicilor, de 2 zile libere pe lună.

Se va îmbunătăți în continuare sistemul de **ocrotire a sănătății**, prin folosirea mai bună a puternicei baze materiale de care dispunem în acest important sector al vieții sociale, se va perfecționa activitatea tuturor unităților sanitare, acordându-se prioritate acțiunilor profilactice, de prevenire a cauzelor care influențează negativ sănătatea publică, asigurării unei structuri viguroase a populației.

● Se vor crea, în continuare, condiții pentru **dezvoltarea culturii și artei socialiste**, înflorirea întregii vieți spirituale a poporului, se va intensifica activitatea de formare a oamenilor muncii în spiritul înaltului umanism al societății noastre, al principiilor etice și echității socialiste.

● Dezvoltarea economico-socială a României în perspectiva anilor 2000 se va realiza pe baza concepției revoluționare, științifice, elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii, a Programului partidului cu privire la căile edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism, avându-se în vedere, în acest scop, o accentuare și mai puternică a laturilor calitative ale activității în toate domeniile vieții economice și sociale, o creștere substanțială a productivității muncii, îndeosebi prin promovarea largă în producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii moderne. Se va asigura — o dată cu dezvoltarea puternică a forțelor de producție — perfecționarea continuă a raporturilor sociale, creșterea gradului de civilizație materială și spirituală a vieții întregului popor, ridicarea patriei pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație.

● Încheierea în linii mari până în 1990 a construcției centralelor termoelectrice pe cărbuni și sisturi bituminoase va accentua rolul acestor combustibili în balanța energetică a țării. Până în 1995 se va finaliza execuția programului aprobat, de centrale nucleare electrice, urmând să se pregătească premisele pentru trecerea la noile generații de reactori. În deceniul viitor vor fi practic terminate lu-

crările de organizare hidroenergetică a teritoriului, asigurându-se folosirea complexă a resurselor de apă pentru producția de energie electrică, nevoile industriei și agriculturii, consumul populației. Vor fi amplificate cercetările pentru valorificarea noilor surse de energie — solară, geotermală, a vântului, biomasa, biogazul, hidrogenul.

● În următorii 15 ani, producția-marfă industrială va crește de 2,1—2,4 ori, ajungând la sfârșitul secolului la 2.800—3.200 miliarde lei. Se va accentua procesul de dezvoltare intensivă și calitativă a industriei, de creștere puternică a ramurilor care încorporează cele mai noi cuceriri ale științei și tehnologiei — metalurgia produselor speciale, chimia de sinteză fină și mic tonaj, electronica, microelectronica, mecanica de precizie, producția de mașini și utilaje de înaltă performanță și complexitate — asigurându-se valorificarea cu maximă eficiență a resurselor materiale și muncii sociale, o înaltă competitivitate tehnico-economică a produselor românești. Se va generaliza acțiunea de automatizare și robotizare a producției și altor activități economico-sociale, va fi perfecționat sistemul informatic național, întemeiat pe o rețea judicios dimensionată și interconectată de calculatoare și alte echipamente electronice.

● Producția agricolă va crește, în următorii 15 ani, de 1,9—2,0 ori. Se va încheia practic procesul de organizare a teritoriului, de amenajare a solului și de irigare a tuturor suprafețelor cu condiții adecvate, în vederea sporirii potențialului productiv și folosirii eficiente a întregului fond funciar.

● În zootehnie, efectivele la care se va ajunge încă de la începutul deceniului următor — de peste 11 milioane de bovine, 15 milioane porcine, 28 milioane ovine și caprine, peste 80 de milioane de păsări ouătoare — corespund pe deplin condițiilor țării noastre și asigură integral cerințele economiei naționale. Se va pune, în continuare, un accent deosebit pe îmbunătățirea calitativă a structurii efectivelor de animale, pe aplicarea metodelor genetice și crearea de noi rase cu potențial biologic ridicat.

● În învățământ se va asigura generalizarea celei de-a doua trepte a liceului, întregul tineret va fi cuprins în învățământul de 12 ani. Învățământul va trebui să asigure ca tinerii să fie pregătiți în mai multe meserii și specialități, pentru a putea astfel trece mai ușor de la o activitate la alta, în raport cu cerințele concrete ale producției și vieții sociale. Învățământul superior se va dezvolta pe baza integrării tot mai profunde cu cercetarea și producția, acoperind integral necesitățile de cadre pentru toate sectoarele activității economico-sociale.

● Structura și înaltul nivel tehnologic al economiei noastre naționale vor asigura o participare tot mai intensă a României la diviziunea internațională a muncii, la cooperarea în producție, știință și tehnică, pe baze stabile și de lungă durată, cu statele membre ale C.A.E.R. și celelalte țări socialiste, cu toate țările lumii, fără deosebire de orientare socială. Va spori și mai mult participarea României la schimbul de valori materiale și spirituale, la eforturile pentru făurirea unei lumi a păcii, înțelegerii și colaborării între popoare.

Dezvoltarea producției de bunuri materiale și servicii, sporirea eficienței activității economice și reducerea în continuare a ponderii cheltuielilor materiale în produsul social vor determina în următorii 15 ani o creștere de 2,3—2,6 ori a veniturii naționale. Până la sfârșitul acestui secol, în România se va realiza un venit național pe locuitor de 72—82 mii lei anual.

● Se va realiza o înaltă calitate a vieții întregului popor, un nivel de trai caracterizat prin consumuri raționale de produse agroalimentare, mărfuri industriale și servicii asigurându-se condițiile pentru satisfacerea cerințelor științifice fundamentale ale tuturor categoriilor populației, pentru înflorirea deplină, fizică și intelectuală, a personalității umane.

Se va asigura dezvoltarea și modernizarea în continuare a sistemului de ocrotire a sănătății publice, punându-se accentul pe prevenirea și combaterea îmbolnăvirilor, pe dezvoltarea sănătoasă și viguroasă a poporului nostru.

Va fi soluționată pe deplin problema locuințelor, asigurându-se în medie pentru fiecare locuitor o suprafață locuibilă de 14 metri pătrați, care, împreună cu dependențele, va totaliza circa 18—20 metri pătrați pentru fiecare persoană.

● Nu există nici o îndoială că întreaga noastră clasă muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, în deplină unitate, sub conducerea consecventă și clarvăzătoare a Partidului Comunist Român, a tovarășului Nicolae Ceaușescu — cel mai iubit flu al națiunii noastre — vor acționa, ca și până acum, cu toată hotărârea și își vor consacra întreaga putere de muncă și creație, talentul și priceperea înfăptuirii neabătute a mărețelor obiective ce vor fi adoptate de Congresul al XIII-lea al partidului, asigurând astfel întărirea forței materiale și spirituale a patriei, a independenței și suveranității naționale, creșterea contribuției României la politica de colaborare, securitate și pace, la progresul general al umanității, înaintarea fermă a țării pe calea societății socialiste multilateral dezvoltate, a înfăptuirii visului de aur al omenirii — comunismul.

• Un microoraș, dacă vrei, un „sat al cercetătorilor” •

C. A. P. „OGORUL” PECICA-ARAD președinte ing. DOINA VASILESCU

Obține în medie 8 365 kg griu la hectar și livrează fondului de stat 3 365 t griu și 1 200 t sămință, cu 678 t mai mult față de plan.

Situată în Cimpia de vest a țării, cam la 20 de kilometri de Arad, Pecica ne-a întâmpinat, la acest început de septembrie, în straie încă văratice, pe o caniculă de peste 30 de grade. Debutul toamnei aici are un specific al său aparte, dat nu atât de întinderile auri și țepoase de pe care abia s-a strins bogata recoltă de păioase, cât mai ales de aromele persistente emanaate în văzduh de renumita pîită de Pecica, pîine pufoasă și albă ca laptele, în

specialiștilor care s-au străduit să aplice întocmai tehnologiile recomandate de agrotehnică, să învingă greutățile și necazurile pricinuite de secetă. Ei au pregătit bine terenul și l-au însămînțat în timpul optim, au aplicat diferențiat tehnologiile de fertilizare și erbicidare, au recoltat la timp și fără pierderi.

„Am respectat riguros regulile și recomandările recunoscute ale tehnologiei griului — ne spune inginerul Ioan Vasi-

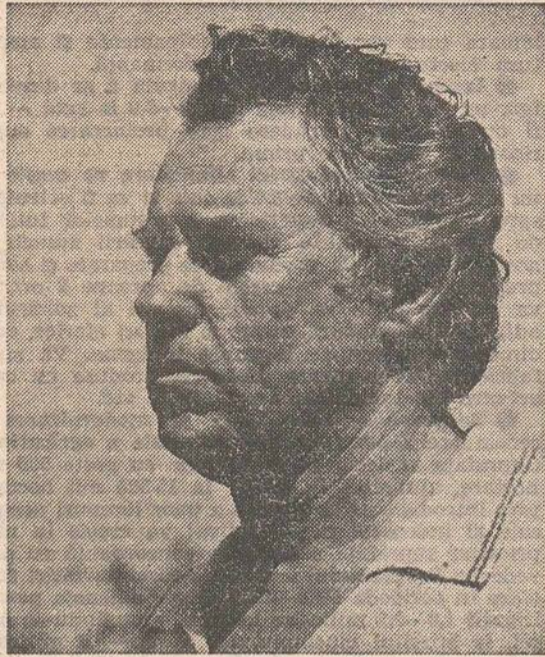
leșcu. N-am avut nici un secret, în afară de faptul că am umblat pe la o serie de chestiuni de finețe. Adică, fiind seama de specificul locului, am efectuat diferențiat arăturile și celelalte lucrări pregătitoare pentru însămînțat, am stabilit din vreme amplasamentul culturilor, am ales cu grijă cele mai potrivite soiuri de sămință, experimentate îndelung pe loturile noastre demonstrative, experimentale, am fertilizat și erbicidat cu foarte mare atenție cultura numai cînd și cînd a fost absolut nevoie. La recoltat, mecanizat sută la sută, n-am depășit zece zile bune de lucru. Aș vrea să precizez că tractoriștii și combinierii, din rîndul cărora trebuie neapărat să remarc pe Andrei Sabău, Ștefan Bereș, Iosif Lôke, Paul Agatici și Ștefan Lenghel, au făcut adevărate minuni. Neobosiți, ei au lucrat zi de zi, pe combinate și tractoare. Adesea, timp îndelungat ei n-au știut ce-i aia odihnă. Și noaptea au lucrat...”

„Așa am reușit să obținem noi producția de griu pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat-o, la recenta conferință, drept record — a încheiat președintele. Ea nu este o întâmplare, e rezultatul unui șir de 5 ani neîntrerupți de eforturi pe marea front al bătăliei pentru pîinea țării.”

Incredibil dar adevărat: pecicanii de la „Ogorul” au ridicat din nou stacheta, țintind la anul spre o producție medie de griu de aproape nouă tone la hectar!

C. A. P. „STEAGUL ROȘU” PECICA-ARAD președinte ing. EDGAR CSIKY

Obține o producție medie de 8 216 kg griu la hectar pe întreaga suprafață de 610 hectare și livrează statului 3 268 t griu și 1 072 t sămință, cu 954 t mai mult decît prevede planul.

Cooperatorii și mecanizatorii de la C.A.P. „Steagul Roșu” sînt la fel de harnici și ambițioși ca vecinii lor de la „Ogorul” sau de la „Avîntul” — ne-a atras atenția Ioan Galea, președintele C.U.A.S.C.-ului Pecica, aflat de față în vizita noastră. Să nu uitați — ne-a spus dumnealui — că de aici, din Pecica, a fost lansată chemarea la întrecere pentru producția de griu record. Și cei de la C.A.P. „Steagul Roșu”, semnatari și ei ai chemării pe țară, se dovedesc, prin marile producții pe care le-au obținut, parteneri redutabili în întrecerea declanșată în cinstea celor două mari evenimente ale anului.

„Indemnurile și indicațiile date personal de conducătorul partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitei de lucru efectuate în 1979 în unitatea noastră — ne-a mărturisit cu aceeași nedismulată bucurie ing. Edgar Csiky — a constituit și pentru noi un adevărat imbold în muncă. Consătenii mei au răspuns printr-o mobilizare exemplară la muncă. Și iată că și noi, după ani și ani de eforturi, am izbutit astăzi ceea ce pentru mulți, poate, pare incredibil sau de domeniul fantasticului, anume să depășim producția medie de 3200 kg griu la hectar. Am aflat cu nemărginită emoție că munca ne-a fost apreciată și răsplătită la cel mai înalt nivel: după ceapurile „Avîntul” și „Ogorul”, după I.A.S. Pecica, urmează ca unitatea noastră, C.A.P. „Steagul Roșu”, să fie a patra unitate agricolă din comuna distinsă cu titlul de Eroii Muncii Socialiste și Steaua de aur. Ce și-ar putea dori cineva mai mult?”

— V-am ruga, tovarășe președinte, să binevoiați a ne spune pe scurt: cum ați izbutit să deveniți un erou?

O pauză largă, ca pentru o adîncă reflecție, și omul cu părul argintiu, cu fața și pieptul arse de soare, răspunde:

— Ascensiunea spre opt mii am început-o din ’79, chiar de la vizita făcută la noi de tovarășul Nicolae Ceaușescu. N-am făcut altceva decît să muncim cu sirguință, la fel cum au făcut și ceilalți membri cooperatori, ingineri, tractoriști și combinieri din comună. Tehnologiile

aplicate în cultura griului sînt aceleași, binecunoscute. În schimb, am umblat și noi la niște chestiuni de finețe, cum îi place să spună prietenului meu, inginerul șef Ioan Vasilescu de la „Ogorul”. În fond, nu-s secrete. Pe unele le știam, pe altele le-am preluat și noi de la confratele nostru Anton Kónives, mai vechi Eroii Muncii Socialiste, președintele C.A.P. „Avîntul”. Ținînd seama că nu dispunem de irigații, că avem multe sărături, lăcoviști și foarte puțin cernoziom, am respectat strict principiul rotirii culturilor, în sensul că n-am însămînțat aproape deloc griu după griu, ci numai după culturi bune premergătoare, mai ales după sfeclă, porumb, soia. Și noi am vegheat asupra bunei pregătiri a terenului, am însămînțat numai soiuri îndelung experimentate și verificate, am fertilizat, erbicidat și recoltat diferențiat, în funcție de condițiile specifice fiecărei soie. Am dat o mare atenție respectării densității plantelor pe metru pătrat, fertilizării cu îngrășăminte chimice și mai ales organice, ne-am încadrat strict în epoca optimă atât la însămînțare, la întreținerea culturii, cât și la recoltare. Și așa am izbutit. La ferma nr. 3, de pildă, șef de fermă ing. Ioan Brezan, am obținut chiar o producție medie de 8674 kg griu la hectar, pe o suprafață de 240 ha; ferma nr. 2, condusă de Iuhas Ștefan, de asemenea a depășit media de 8000 kg la hectar. Și aici, ca peste tot de altfel, este meritul incontestabil al mecanizatorilor. Numele lui Ștefan Klimbus, Ion Paușan, Ștefan Kónives și Matei Heghes, combineri și tractoriști de ispravă, trebuie măcar amintite, cu toate că facem o mare greșală nesciriind și pe ceilalți.

— Ce sentimente ați încercat cînd ați auzit de înalta prețuire?

— Ne-am bucurat, desigur, cu toții. Ne-am bucurat mult. Dar n-am uitat nici o clipă că un titlu, o dată obținut, trebuie menținut. În ce ne privește, sîntem gata, hotărîți să urmăm îndemnul secretarului general al partidului și președintelui republicii, de a obține recolte cît mai mari de griu. Urcăm și noi stacheta la 8500!

„Pîita de Pecica, pîinea aceasta pufoasă și albă ca zăpada, mare cît o emblemă de țară, se dobîndește muncind din greu. Cu prețul trudei și al neobosirii unor oameni în fața cărora merită să ne ridicăm pîlăria.

MIHAI STĂNESCU

**SĂ GÎNDIM
CU CAPETELE
NOASTRE****Şi totuşi se mişcă...**

● Nici la Glimboca, ploaia nu cade întotdeauna din cer ●

— Stimate tovarăse Gheorghe Neagoe, în ultima vreme aţi înregistrat un succes indiscutabil pe o nouă structură neoplazică. Despre ce este vorba?

— Noua structură neoplazică malignă în care am încercat tratamentul nostru, cu rezultate bune, este carcinomul macrocelular bronhopulmonar inoperabil, care nu mai răspunde favorabil la citostatice sau alte tratamente, cu condiția ca tumora să fie localizată într-o singură cavitate pleurală, fără metastaze la distanță sau în plămînu opus, de rezervă, care să-i permită o respirație acceptabilă.

— Ne puteți da câteva exemple?

— Avînd în vedere că tratamentul este recent, iar cazurile tratate sînt tot recente, consider că nu este nici științific și nici oportun să recurgem la exemple. Deocamdată nu avem dreptul să vorbim decît de o creștere importantă a duratei de supraviețuire, după epuizarea tuturor celorlalte tratamente.

— În ce constă noua metodă?

— Noul tratament pe care inițial, în mod impropriu, l-am denumit imunogenetic, constă în realizarea a două efecte majore: de onciliză sporită prin afectarea țiparului genetic (ADN-ARN) al celulelor maligne și de creștere a imunității organismului împotriva tumorii canceroase pe care o poartă; ambele efecte dezvoltîndu-se simultan și completîndu-se reciproc. Noua metodă de tratament este mai ieftină decît tratamentele clasice curențe și este ușor de suportat de către bolnavi, putîndu-se efectua și ambulatoriu.

— Cu cîteva luni în urmă îmi vorbeai de intrarea în serie de fabricație a unui aparat conceput de dumneavoastră pentru tratarea osteomielielii cronice. În ce stadiu se mai află promisiunea?

— Descrierea tehnică a aparatului va fi prezentată, probabil, în luna septembrie a acestui an în revista „Știință și tehnică”, în scopul de a orienta bolnavii cu osteomielielii cronice ale membrilor spre internare în secția noastră, unde cu ajutorul aparatului și al metodei de tratament brevetate se pot obține, la un preț de cost inferior și fără operație, cele mai bune și mai sigure rezultate, față de toate celelalte metode cunoscute și aplicate pînă acum în această boală. Acest aparat l-am conceput și construit încă din anul 1967, atît aparatul cit și metoda de tratament au fost brevetate în 1979. Deși la începutul anului 1984, aparatul a primit din partea comisiei de specialitate (ortopedice) aviz favorabil „de necesitate”, pentru a intra în producția de serie, totuși la adresa nr. 1059/12.03.1983, am primit din partea Ministerului Sănătății (SVIAM) următorul răspuns: „Comisia de aparatură și produse tehnico-medicale a propus aprobarea autorizării locale a modelului experimental.” Asta înseamnă că deși aparatul a fost construit și brevetat încă din 1979, eu pe toată această perioadă am continuat să lucrez cu el ilegal pînă în anul 1984 cînd am primit aprobarea să autorizăm modelul experimental în Spitalul CFR Drobeta-Tr.

Severin, singura unitate din țară care în momentul de față poate să lucreze oficial cu aparatul respectiv. Menționez că bolnavii cu osteomielielii cronice ale membrilor, pe care l-am tratat cu acest aparat, încă din anul 1968, nu au mai prezentat fenomene de recidivă pînă în prezent, deși la ora actuală osteomielielii cronice este etichetată ca o boală care se vindecă foarte greu sau deloc.

Avînd în vedere faptul că majoritatea bolnavilor cu osteomielielii cronice din toată lumea, stau internați periodic toată viața, tratamentul devenind astfel foarte costisitor, consider că metoda și tratamentul, cit și aparatul pe care l-am brevetat pentru această categorie de bolnavi sînt o reușită certă cu care ne putem mandri.

nare, tratați de noi, după patru ani nu prezintă semne de recidivă. De asemenea, nu-mi amintesc să fi înregistrat vreun eșec în tratarea acestor structuri.) d) Cancerele primare de ficat, (colangiomiom malign și hepatomiom malign), cu condiția să nu prezinte metastaze la distanță și să fie confirmate histopatologic sau să accepte laparotomia exploratorie în secția noastră, pentru biopsie și tratament. Contraindicăm acest tratament în cazurile de insuficiență hepatică manifestă (prin alterarea neoplazică marcată a parenchimului hepatic) deoarece la această ultimă categorie de bolnavi gravi nu reușim să obținem decît o prelungire cu cîteva luni a duratei de supraviețuire în cazul hepatomiomului malign și de peste un an în cazul

de asistența și tratamentul dv.? Întrebarea își are rostul ei, deoarece am auzit că s-a ajuns la un adevărat pelerinaj prin spital și chiar în afara lui, mulți dintre acești bolnavi, venind cu structuri canceroase care ies din spectrul de eficiență al tratamentului de care dispuneți. O asemenea precizare nu este numai binevenită, ci chiar necesară.

— În afara noului tratament imunogenetic, despre care am mai vorbit, asociind imunoterapia oncologică complexă, brevetată de noi, folosind și alte combinații originale terapeutice, în asociere cu tratamentul imunologic brevetat, mai obținem rezultate superioare în formele și localizările maligne pe care le-am precizat amănunțit în almanahul „Flacăra” 1984, față de care nu mai am nimic în plus de adăugat. Aș dori însă să precizez că dacă tumorile maligne ale membrilor, ne-ar fi trimise de la început, s-ar reuși vindecarea lor în cîteva luni, în secția noastră, fără a mai fi nevoie de alte operații (adresate recidivelor), radioterapie, citostatice, amputație; ajungîndu-se uneori la pierderea bolnavilor prin metastaze la distanță. Din păcate, marea majoritate a bolnavilor care vin la noi, ca la ultima speranță, fie că vin din proprie inițiativă, fie că sînt trimiși de unitățile teritoriale, probabil în răutate și ironie sau în necunoștință de cauză, evident nu pot beneficia cu nimic de tratamentele noastre, fiind vorba de cancere de sistem, cancere cranio-cerebrale, cancere de pancreas, cancere cu metastaze generalizate în stadiul IV — terminal.

Bolnavii, indiferent de unde vin, nu pot fi consultați, tratați sau internați fără bilete de trimitere (cu ștampila unității, parafa medicului, nr. de fișă sau registrul de consultație) din partea comisiilor județene teritoriale de oncologie, din partea direcțiilor sanitare sau a Ministerului Sănătății. Bolnavii care nu pot primi bilet de trimitere către unitatea noastră, înseamnă că nu pot beneficia de consultație și tratament. Trebuie să se înțeleagă odată pentru totdeauna că din cele cîteva sute de forme canceroase, noi nu tratăm decît formele precizate mai sus.

Pentru că bolnavii să nu fie puși fără rost pe drumuri, consider că este absolut necesară întocmirea unui îndrumător metodologic privind selecția cazurilor care pot beneficia de tratamentul nostru, precum și momentul optim pentru tratament, îndrumător care să fie difuzat la toate serviciile de oncologie din țară în scopul trimiterii pentru internare numai a celor bolnavi cu acele structuri, localizări sau forme de cancer care se încadrează în cancerele în care noi am obținut rezultate sigure. Dar acest îndrumător își are rostul numai în condițiile în care se va crea un colectiv de cercetare și vom dispune de o bază materială în unitatea noastră. Pînă atunci, consider că nu are sens să ne încurcăm reciproc.

VALERIU ARMEANU

Doctorul Gheorghe Neagoe în fața unei noi victorii în lupta cu cancerul

colangiomiomului malign.

— Dispuneți de tot ce vă trebuie în momentul de față pentru cercetare și tratament?

— Sînt obligat să vă dau același răspuns ca și pînă acum, că deși au trecut atîția ani de cînd cercetăm și tratăm, deși au fost redată societății atîția bolnavi, considerăm pierduți și care sînt în viață, o bună parte reincadrați în cîmpul muncii, că deși rezultatele se dovedesc din ce în ce mai bune în tot mai multe structuri și forme canceroase, care nu mai beneficiază de alte tratamente, că deși există extrem de multe solicitări din partea bolnavilor din țară și chiar din străinătate pentru a beneficia de tratamentul nostru, trebuie să vă spun cu tristețe că pînă în prezent nu s-a făcut nimic în scopul creării unui colectiv de cercetare și a unei baze materiale, oricit de modestă, fără de care continuarea activității oncologice în unitatea noastră nu mai e posibilă, fiind sufocată de greutăți obiective. Datorită acestor greutăți majore am ajuns la capătul unui drum anevoios, imposibil de continuat din păcate. Sacrificiul personal are și el o limită, nu poate continua la infinit. Mă simt istovit. Cele aproape 12 ore și chiar mai multe pe care le stau zilnic în spital, au început să-și arate reversul.

— Înainte de a încheia acest dialog, consider că e oportun să amintim ce ii mai trebuie celui interesat ca să beneficieze

Un principiu vechi de 2000 de ani la baza

unei noi descoperiri tehnice:

Berbercul hidraulic

Zăpușală insuportabilă, simți cum ti se usucă gura de atita căldură, motiv pentru care lăsăm în urmă sediul cooperativei agricole din Glimboca, vestuz și pustiu la ora asta a prinzului mare, și ne afundăm cu nemărturisită plăcere în lunca răcoasă a Erugii. Văzduhul e de un albastru-siniu, soarele pare o minge de foc, dar pe pămînt — ciudat! — e umezeală multă și grădina de legume prin care tocmai trecem transpiră. Nu-i nici-un semn că de sus va pica curînd vreun strop de ploaie. Și totuși, inginerul Ionel Voicău, directorul I.E.E.L.I.F. Reșița, companioul nostru de numai o zi, ne îndeamnă să fim prudenți; cică să nu luăm apă la pantoafi. Oare, ce-o fi vrînd să spună?! La marginea firiceului clipocind, oprim. Privim în vad și nedumerirea crește: în fața ochilor apare o instalație bizară, cum n-am mai întîlnit. Omul o pornește într-o clipită, apăsînd ușor pe un fel de pîrghie sau cam așa ceva, stîrnind un zgomot înfundat, ritmic... Tronc! Tronc! Tronc! S-aude în cimpie de parcă s-ar bate cap în cap doi berbeci neastîmpărați. Chiar așa se și numesc: berbeci. Berbeci hidraulici. Adică în limbaj tehnic, un fel de pompe cu șoc, ne lămurește inginerul. Absorb și urcă un litru și jumătate de apă pe secundă la patru metri înălțime, fără nici-un consum de energie. Ceea ce

pentru mine, necunosător, mi se pare strașnic.

Mecanismul, foarte simplu, seamănă cu un geamantan metalic. Fiecare berbec sau pompă, cum vreți să-i ziceți, e ingenios alcătuit din corpul propriu-zis și dintr-un tambur cilindric, virit jumătate în apă. Deasupra, dispozitivul are două supape. Una, mare, plasată în partea din față, și alta, ceva mai mică, situată dinapoi, sub cilindrul tamburului, constituie inima întregii instalații. Apa vine printr-o conductă, prin cădere gravitațională, direct din micul lac improvizat de acumulare. O dată ajunsă în corpul de metal, ea închide supapa mare, deschide instantaneu supapa mică și, prin compresia aerului din tamburul despărțit printr-o garnitură de cauciuc, într-o clipită este aruncată cu forță la 4—5 metri deasupra cîmpiei. Într-un singur sfert de oră, trei asemenea pompe sînt suficiente pentru a umple ochi un rezervor de trei-patru metri cubi. De aici apa e lăsată să cadă liber, prin conducte de material plastic, pînă în brazdele lanului de porumb sau în grădina de legume. Este o treabă, un lucru mecanic făcut, repet, fără nici-o cheltuială de energie electrică sau de combustibil. Un excelent sistem de irigație pentru suprafețele mici de teren, care nu depășesc 20—25 de hectare.

Grădina ceapeului din Glimboca n-are mai mult de 10 hectare. Beneficiind de apa pompată de cei 5 berbeci hidraulici, ceapa și usturoiul, ardei, roșiile și celelalte legume și zarzavaturi cresc parcă văzînd cu ochii. Moș Iancu Pătru, bătrînu țaran cooperatur pensionar aflat, iată, în... plin exercitiul funcțiunii, trece cu bățu sub braț, fluierînd, cînd pe la o pompă, cînd pe la alta. În control, zice. Singurul efort pe care-l face este acela de a urmări periodic buna lor funcționare. N-are nevoie nici de ulei, nici de benzină. Cu pālăria lui dată mult pe ceafă, pare un dispecer distrat, plecat la plimbare.

— Ei, și cum merge, bade, treaba! îl întreb.

— Mere, mere bine! că doară vara, pā zăpușala asta, nici la noi, la Glimboca, ploaia nu cade întotdeauna din ceruri. Din Eruga apa vine pā țavă la berbeci și drăcovenia asta o ia și-o stupește în bildnă de unde cade țurtur și ajunge în grădina. Doamne tucă-vă, că-s tare faini berbecii ăștia! Datorită lor, și varza și ceapa, și usturoiul și piparica mai răpejoj cresc, și mai mari.

Abia acum înțeleg bine spusese primului secretar al Comitetului județean de partid Caraș-Severin, tovarășul Ilie Matei, cum că în acest an Reșița și întreg județul nu vor mai apela la „importul” de legume din alte județe. Că pentru prima oară, în cadrul programului de autoaprovizionare, necesarul va fi acoperit în întregime din resurse proprii. Asta înseamnă că cele 1600 ha grădini, aflate în majoritate pe lucile înguste ale riurilor și piriurilor, să dea în medie o producție de cel puțin 5 tone de legume la hectare. Cu o singură condiție: să aibă asigurată la timp apa necesară.

Și, la îndemnul primului secretar, prin insistența sa, a apărut ideea pompei hidraulice cu șoc. Principiul e cunoscut de peste 2000 de ani. El a fost însă redescoperit și aplicat într-o concepție nouă de inginerul Gheorghe Voia de la CCSITH

Reșița. Pompa prototip, concepută și realizată de inginerul reșițean și de tovarășii săi, a dat rezultate încă de la experimentare și se dovedește a fi o adevărat invenție, o noutate în materie. În scurt timp, din inițiativa și cu sprijinul nemijlocit al comitetului județean de partid, au fost confecționate, după schițele și indicațiile inimosului inginer Voia, primii 110 berbeci hidraulici. Toate instalațiile au fost realizate de unitățile industriale și de alte cîteva unități economice din județ, prin valorificarea posibilităților locale. Un astfel de berbec costă nu mai mult de 5000 de lei. Desigur, fără setul de garnituri și țevi care se procură din bazele de aprovizionare.

De la Glimboca coborîm, în miez de vară fierbinte, spre sud, pe răcoasa vale a Carașului. Giurgiova, Grădinari, Tievaniul Mic, Obreja, Buchin și Pîrlepț sînt cîteva din localitățile în care cultivatorii de legume ne-au povestit cu interes și admirație despre berbecii lor. Președintele C.A.P.-ului din Grădinari, Octavian Pană, inginer șef Rodica Winger și primarul comunei, Aflat Novac, ne-au mărturisit chiar că pompele hidraulice cu șoc sînt o binefacere pentru gospodării care se laiu la trîntă cu seceta și vor să obțină din grădinile lor cit mai multe legume. Iar efectele au început să se vadă în abundență tot mai mare de legume și zarzavaturi din casele cultivatorilor, din magazine și piețe. Ceea ce, să recunoaștem, nu e puțin lucru în Caraș-Severin, la Reșița, într-o zonă industrială, cu destul de puțin pămînt bun.

...În lunci și pe viroage s-aude bătaia înfundată a berbecilor. Zi și noapte chiar și acum la început de toamnă, ei țîn neînrerupt isonul clipocitului de apă. E semn că nici la Grădinari, nici la Glimboaca ploaia nu cade întotdeauna din ceruri. Că ea vine uneori din inteligența oamenilor, din profunda cunoaștere și strînsa lor concluzare cu natura.

MIHAI STĂNESCU

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Gh. Iliescu-Călinești:

„Lucrările mele
sînt semnele prin care
se povestește
lumea țaranului român”

se, cuprinzînd truda și arta altor colegi de-ai mei. Despre ce este vorba? Sculpturile mele, după cum se vede, au nevoie de înălțime. Propun, deci, în pofida faptului că toate cărțile de pînă acum de la Editura Meridiane au un anume format, pe lat, sau, mai exact spus, pătrat, un volum aparte, ca format, un volum pe înalt. Nu pentru mine cer această schimbare, nu că aș vrea cu să fiu neapărat altfel, ci pentru sculpturile mele. Conducerea Consiliului Culturii și Educației Socialiste m-a înțeles. Este momentul să mă înțelegă și conducerea editurii.

— **Facem publică această doleanță și nădăjduim că ea va fi studiată și acceptată. Dar să-ncepem dialogul nostru cu o întrebare ce vi s-a mai pus, credem noi, de cîteva ori: ce înseamnă pentru dumneavoastră pădurea, lemnul?**

— O sumă de impulsuri spirituale. Linii verticale și horizontale care se întretaie și alcătuiesc inima însăși a pădurii, acel ceva care nu se vede, dar care există, se simte. Satul meu, Călinești, din județul Argeș, este un sat de dealuri și păduri. Eram copil, urcam dealul. făceam cîțiva kilometri și intram în inima pădurii. O ascultam fericit și aș îndrăzni să spun că încă o mai ascult, încă mai am puterea și bucuria să o ascult. Asta însă nu înseamnă că, sculptor fiind, nu pot să aud și inima pietrei. Chiar aș vrea să subliniez acest lucru, pentru că prea s-a încetățenit ideea că aș fi un sculptor numai și numai al lemnului. Dar, în legătură cu lemnul și piatra e ceva, totuși, ciudat. Dacă m-ar pune cineva să dobor un copac, pentru a-l sculpta mai apoi, n-aș fi în stare. Mie îmi place lemnul căzut parcă de la sine, de demult, lemnul în care viața abia mai pîlpie iar eu mă aplec asupra lui și-i dau iar viață, o altfel de viață, firește. Singura mea grijă este ca lemnul să nu fie putred. Nimic nu mă supără mai mult decît lemnul putred. E ceva că nici n-am cuvinte să mă explic. Deci, lemnul, să-l dobor eu însumi, nu pot. În schimb piatra, că de-sspre piatră voiam să vorbesc, îmi place să o smulg eu însumi din stîncă, din munte. Simt că piatra aceea, smulsă cu

trudă, parcă luîndu-mă la întrecere cu puterea muntelui, este a mea, numai a mea. Am simțit acest lucru de mult, cînd am fost prima oară la Măgura. Acolo, cu tractoarele, am smuls piatra din chiar inima muntelui pe care, ca și a pădurii, o auzeam. Cu lemnul, însă, e altceva, pur și simplu îl iubesc, are în el ceva din lumea copilăriei mele.

— **Lucrările dumneavoastră, în piatră, dar mai ales în lemn, poartă semnul străvechii noastre culturi populare. Folclorul, în opera dumneavoastră, este la el acasă. Un critic de artă, Dan Grigorescu, afirmă că ați descoperit, încă de la început, înțeleșurile poetice ale universului existențial al țaranului român și că, spune criticul, cu un gest care a părut unora prea îndrăznet, ați transformat unelele acestei lumi în monumente închinale creației milenare ale acestui mare artist care e poporul român. Un alt critic de artă, Virgil Mocanu, vorbind despre opera dumneavoastră, pe care o apreciază ca fiind originală și, totodată, originară, afirmă că nu-și poate imagina o mitologie a lemnului ca material și simbol în special rostirii românești din care să lipsească ceea ce ați făcut dumneavoastră pînă acum.**

— Da, e-adevărât, amîndoi criticii s-au apropiat cu înțelegere și simțire de ceea ce am făcut, au sesizat vîna folclorică din care mă trag, dar, dacă eram la alt capăt al lumii, aș fi făcut același lucru. Eu, ca artist, vin dintr-un trecut pe care-l cutreier mereu, un trecut al întregii lumi. Parcă aș înota pe sub pămînt și-aș vorbi toate limbile pămîntului deodată. Dacă aș fi fost, să zicem, din Mexic, poate că-n lucrările mele erau elemente, simboluri interpretate, ale străvechii arte aztece. Dar eu, cu deosebire, sint de-aici, din Carpați. Lucrările mele, cutreierînd eu acel spațiu al trecutului, sint ale străbunilor mei. Mai limpede m-as explica astfel: nu-mi plac costumele populare românești expuse pe panouri, ci doar îmbrăcate pe oameni, oameni aflați în timpul obișnuitor munci și treburi, sau în timpul jocurilor populare. Frumusețea costumelor se îmbracă, se îmbogățește cu simțirea omului care le poartă. Nu unei culturi m-am închinat eu, ci omului care ține trează și vie acea cultură, omului care este beneficiarul direct al acelei culturi. Ce-ar trebui să se mai vadă, dincolo de semnul folcloric al creației mele? Iată, de peste 10 ani, ca să nu spun mai mult, mă muncesc să arăt cum cade lumina, cum cîntă lumina. Razele luminii sint două-trei linii, dar ele au ceva logic în felul în care cad pe-un acoperis, pe o suprafață. Această logică, strict matematică și fizică, geometrică, dar în același timp încărcată cu emoții, această logică vreau eu să mai transpară din lucrările mele. Aș vrea ca ele, lucrările, să emane, pe o lungime de undă specială, o undă care, fără îndoială, există, spre toți oamenii care să recepteze atât emoția cit și comentariul geometric sau științific al lucrărilor mele.

— **Asta presupune ca auditorul sau, mai corect spus, spectatorul să aibă o anume sensibilitate, aoida tuturor oamenilor, dar și o pregătire științifică adecvată. Cu alte cuvinte, nu credeți că numărul celor ce vor recepta va fi în scădere? Puțini sint cei care dețin un limbaj atât de diversificat, atât de amplu, atât de complex.**

(Continuare în pagina 14)
VICTOR NIȚĂ ■

lui Panait Istrati și, la drept vorbind, nici cea mai importantă. Este, întii, acea impresie extraordinară de adevăr și sinceritate a confesiunii pe care o semnala Garabet Ibrăileanu, este, apoi, un curaj neobișnuit în proză de a forța limitele moralei curente și de a infățișa latura umană a sufletelor prăbușite. Incurptibilul Nicolae Iorga era scandalizat, în 1924, de faptul că prozatorul prezintă în

Fragmente critice Pactul autobiografic

Chira Chiralina istoria unei familii cu moravuri așa de străine de „respectul ființei omenești”. Severul critic credea că bizantina Franța poate primi asemenea curiozități, dar nația noastră, mai pură și mai decentă, nu...

Adevărul este că Panait Istrati este un admirabil povestitor și, într-o epocă în care tendința este ca proza să suprimă povestirea, el are șansele să fie redescoperit de cititorul insetat de epic. Plac și azi povestirile lui cu haiduci (Cosma e, în genul ei, exemplară), plac mai ales povestirile în stil picaresc, cu eroi nă-

prasnici și istorii crude și colorate. Stavru, Chira-Chiralina, Dragomir, Moartea lui moș Anghel sint cele mai bune. Ele nu au fost puse în legătură cu biografia autorului și autorul însuși a mărturisit că și-a pus viața în cărți. Un pact autobiografic, așadar, în care naratorul, personajul și autorul de pe copertă se identifică. Datele biografice, confirmate de scriitori și reconfirmate, completate

de cei care l-au studiat viața, trec pînă la un anumit punct în operă. Nu vom ști însă niciodată, în cazul lui Istrati, unde sfinște adevărul biografic și unde începe fantezia. Opera impune un spațiu imaginar și o tipologie nomadă și ciudată. Stavru, Mihai, Adrian fac parte din categoria acelor haimanale de treabă, incapabile să se supună legilor sociale, fascinate de spectacolul lumii, fixate, moralmente, la hotarul dintre rău și bine.

Tipologia intrase, prin Gorki, Jack London, Knut Hamsun în conștiința literaturii moderne. Panait Istrati aduce

Reliau aici unele însemnări mai vechi despre Panait Istrati, scriitor care revine, în chip spectaculos, în actualitate. De cincizeci de ani, critica românească se întreabă dacă Istrati este sau nu scriitor român? G. Călinescu spune cu hotărîre că nu: versiunile românești, date de autor, ar fi lipsite de spontaneitate și n-ar avea acel efect exotic formidabil pe care îl are fraza franceză. Mihail Sadoveanu îl revendică, totuși, pe Istrati ca pe un frate al său și ca „fiu al acestui pămînt”. Impartită între aceste două atitudini, critică românească s-a interesat mai mult de destinul agitat al omului și mai puțin de opera literară propriu-zisă care a primit, în alte părți, adeziuni inflăcărute. Jean Paulhan îl socotește un mare povestitor, iar pentru Georg Brandes, Istrati este, dintre europeni, scriitorul favorit. Gide mărturisește în Jurnal că a citit cu vie plăcere Chira-Chiralina și, ca prozator picaresc, Istrati îi pare a avea o sensibilitate mai scilpitoare decît Le sage sau Smolett. Esteticianul italian Adriano Tiegheer vede în același povestitor un „mare scriitor francez”, comparabil — ca destin — cu Conrad, polonezul care a devenit maestru într-o limbă de împrumut. Tot el zice că autorul Chirei-Chiralina a fost un „mare noroc” pentru Franța, intrucit a adus într-o limbă veche o savoare necunoscută, o mireasmă exotică.

Exofismul nu-i toluși unica valoare a

Iubirea de frumos

Jurnal

● Cit de important este la fe-reastra la care lucrezi în Cuvint să ai o brumă de grădina, să poți vedea lumina și iarba sau răbdarea unui pom roditor. O stampă arată o grădina minunată ce o avea Bach în față cînd lucra la anume cantate. Este o legătură intimă profundă între natură și cuvîntul care vine într-o salvare față de ea.

● Luna plină de august m-a găsît în fața Caraimanului. Pămîntul nu-i decît o insulă pe oceanul Cerului, alita albăstrime și transparență ce învałuie totul cu gingășia și grija mamei ce-și ține în brațe pruncul.

Acum cei vechi pe lună nouă se îndreptau spre Olimpia la sanctuar pentru întrecerile sacre. Fiindcă olimpiadele erau sacre le-a putut cînta Pindar a putut priveghea în turn ca Eminescu în clopotnița Putnei asupra evlaviei neamului său.

● M-am dus la strinsul finului cu tata și cu mama împreună cu copiii nepoți mărișori de-acuma ai bunicii.

Cîtă bucurie să vezi lucrînd trei generații laolaltă. Cînd se termină apa din ulcioi, izvorul nu-i departe și copilul îndată o aduce proaspătă din același izvor în jurul căruia s-a mutat satul cu veacuri în urmă din preajma altui izvor ce secătuisse.

● Iată că s-au implinit 270 de ani acum pe 15 august de la moartea de martir a lui Constantin Brâncoveanu și a fiilor săi Constantin, Ștefan, Radu și Mateiaș. Zi sfîntă de calendar pentru noi.

● Primesc de la inginerul și pedagogul Iorgu Sava Crăiești despre cartea căruia Erosul creator de valori am scris în această revistă, carte ce își așteaptă cam demult inima unui editor s-o citească, așadar primesc decupat articolul distinsului nostru coleg de revistă Liviu Timbuș de pe 3 august referitor la comuna Maieru din județul Bistrița-Năsăud ai cărei locuitori s-au hotărît să nu fumeze și să nu bea mai mult decît acel unic pahar al cinstei și bucuriei casei ospitaliere transilvane.

Cum să nu ne bucurăm de un astfel de gînd provenind din satul cu cei mai mulți copii alături de leudul Maramuresului gînd ajutat să fie faptă de doi intelectuali așa cum trebuie să fim cu toții (ne-o cerea mereu Nicolae Iorga) cînd este vorba de păstrarea morală și fizică a ființei poporului nostru. Vom merge la toamnă acolo în vatra lui Liviu Rebreanu, la Maieru.

IOAN ALEXANDRU ■

un spațiu nou în literatura de tip picaresc din secolul al XX-lea: spațiul balcano-oriental. Și o tipologie originală a aventurii: eroul său nu este, propriu-zis, un decelas (ca în proza lui Gorki), nu-i nici un aventurier. Adrian, Mihail, Cosma suferă de o neliniște de origine imprecisă, libertatea este forma lor de existență. Ei nu se pot stabili nicaieri și nu intră în rîndul lumii pentru că nici o formă socială nu-i atât de largă și tolerantă încît să impace firea lor răzvrătită, generoasă, incapabilă să suporte contractul social. Eroii lui Malraux vor să transforme experiența într-un fapt de conștiință și caută mintuirea prin solidaritatea umană (etica fundamentală pentru care optează ultimul Malraux). Personajele lui Istrati, indivizi mai simpli, consideră că esențial în viață este prietenia, înțelegă ca iubire de om și solidaritate cu omul, indiferent de condiția lui.

O nouă religie este pe cale să se con-

(Continuare în pagina 14)

EUGEN SIMION ■

*) Citez după volumul: Panait Istrati, Cum am devenit scriitor, reconstituire pe bază de texte autobiografice, alege, traduse și adnotate de Alexandru Talex, Editura „Scrierul Românesc”, 1981.

Delimitări

Despre gafă

Cel ce nu cunoaște cuvântul, poate recurge la providențialul MIC DICȚIONAR ENCICLOPEDIc și dă de două ori peste același, cu următoarele texte: „GAFA (provine din fr.) s.f.* (TEHN.). Cirlig de formă specială, fixat la căpătuții unui dispozitiv de ridicat, cu care se prinde direct sarcina; se montează numai în pereche. Instrument în formă de cirlig, cu ajutorul căruia se scoate din apă peștele mare prins în undiță.” (NAV.). Piesă de oțel sau de bronz, formată din unul sau din două cirlige cu virfurile rotunjite, folosită la scoaterea sau la îndepărtarea de țărm a ambarcațiunilor.” „GAFA (provine din fr.) s.f. Vorbă sau atitudine care poate constitui o îndelicatețe sau o jignire neintenționată adusă cuiva.”

Acesta este sensul cuvântului pe care mă voi încerca să-l exemplific în cele ce urmează.

Spre uimirea mea, Marele Larousse enciclopedic, din anul 1962, este din cale afară de laconic și de insuficient: „Maladresse” (nedibăcie).

Asta-i tot?

Nu, urmează, în locul exemplului, o apreciere, semnată de cunoscutul scriitor francez Jules Renard: „Nu detest gafele. Ele dovedesc onestitatea spirituală (le droiture de l'esprit).”

Se poate! Cel de gafează, între noi, românii, se spune: „calcă în străchini.” Se întâmplă mai ales celor sinceri, în necunoștință de loc și de cei de față, adică nedându-și perfect seama de situație, să comită gafe (vorbind de funie în casa spinzurăturii). Voi începe cu una a subsemnatului, pe care cred că am mai povestit-o cândva. Eram la Predeal, în vara anului 1947. Cineva îmi atrage atenția că prin vitrina restaurantului din colțul străzii se putea vedea la o masă Mihail Sadoveanu. N-am ce face, mă încalcă politetea și mă duc să-l salut. Mă invită să șed. Observ că era echipat cu toate uneltele moderne ale pescuitului. La întrebarea mea, unde se duce, îmi răspunde domol:

— Pe valea Timișului. E aproape ora întinării, îmi aștept tovarășii să vină să mă ieie.

Stau ce stau. Conversația lincezește. Mă sool să plec. Mă înclin respectuos și-l urez:

— Succes, maestre.

Cu același glas domol, primesc răspunsul:

— Noi, pescarii, când ni se urează succes, obișnuim a răspunde cu o injurătură.

Am înțeles. Necunoscând obiceiurile respectivilor, comiseseam o gafă. Cu o aleasă politete, maestrul mă înjurase indirect, oblic, punându-mă în gardă să nu recidivez. M-am retras, vorba lui Puiu Iancovescu, în ordine și fără pierderi (ba chiar cu o învățatură).

Am să continui cu două exemple, între ele similare, unul italianesc și altul românesc, pe care-l consider mai cu haz, cu cât este și autentic, celălalt fiind poate născocit.

Deschid faimosul Dizionario moderno della parole che non si trovano nei dizionari comuni, de Alfredo Panzini, ottava edizione, postuma etc, Milano, 1942, și dau peste acest exemplu de dialog:

— Priviți acea balenă în apă.

— Scuzați, domnule, este soția mea.

„Balenă” era, se vede, o femeie obeză, căreia i se potrivise porecla.

Respectivul soț n-a reacționat violent, ca un om „de lume” ce era.

Iată replica românească, din anul 1930. Era curînd după așa-zisa „restaurație”. Suveranul, simțindu-se cam izolat în primele luni, mai era necăjit și de faptul că ziarele franceze îl cam luaseră și peste picior ca pe unul ce se dăduse în stambă în anii șederii la Paris. Atunci unul dintre „carliști” i-a atras atenția că doamna Coty, la despărțirea de soțul ei, cînd s-a făcut și repartizarea bunurilor convenite fiecăruia, primise ziarul Figaro și s-a remăritat cu un român. N-ar fi bine să fie invitată personal de către suveran? În cazul acceptării, acesta se va asigura măcar de simpatia marelui cotidian. Zis și făcut, soții acceptă, sosesc în țară, sint primiți, găzduiți și ospătați ca niște înalți oaspeți, li se dă chiar o recepție, invitații fiind dintre români, pe lângă oficialități, „carliștii” cu familiile lor.

La recepție, fratele mai tânăr al directorului general al Teatrelor se simțea prost, necunoscînd pe nimeni și nefiînd prezentat nimănui. Dar iată, minune! Recunoaște, desprins dintr-un grup, pe un fost coleg de liceu al său, de la Iași, pe care nu-l mai văzuse de douăzeci de ani, rămas parcă același ca frumos și „levant”. Își string mîinile, se îmbrățișează, se tutuiesc. Dintr-una-ntr-alta, după ce depășă câteva amintiri din adolescență, îl întreabă pe amicului regăsit:

— Tu cunoști lumea de la această recepție?

— Da, firește.

— Așa? (arătînd spre o doamnă în vîrstă, foarte elegantă, încă arătoasă, „rafistolată” facial de institutul de întinerire). Cine este baba?

— Baba e doamna Coty.

— Da? Da, cine-i „peștele” ei?

— „Peștele” ei sint eu, răspunde surzînd domnul Cotnăreanu, fericitul succesor al lui Coty.

Nu știu cum va fi reacționat autorul gafei. A povestit-o însă, rușinat, sub pecetea tainei și după o săptămînă se popularizase.

Nu-l așa că gafa de pe malul Dimbovitzei are mai mult haz decît cea italienească? Are dublă poantă...

Și pentru că sintem în domeniul ihtiologiei metafizice, am să închei cu o vorbă de spirit atribuită aceluiași Puiu Iancovescu. Era pe vremea cînd unii dintre capsiști, la propriu „stîlpi” ai cafezenei, priveau defilarea „sexului de peste drum” (cum spunea Lucreția Karnabatt). Calea Victoriei nu era atunci carosabilă pe direcție unică. Un elegant Rolls-Royce, ultim model, trage la intrarea cafezenei și coboară fericitul posesor, un tânăr spîlcuit, prietenul unei bogate și mature multimilionare.

Puiu sare de la locul lui și se face a examina cu atenție botul mașinii. Curtenitor, tînărul îl întreabă:

— Ce vă interesează, vă rog? Vă stau la dispoziție...

— Aș vrea să știu: cîți „pești-putere” are limuzina d-stră?

Întrebarea a rămas fără răspuns și fără trimiteri de martori. „Macroul” era din principiu antiideologic.

Cînd se produce o atare situație, nu mai avem de a face cu o gafă, lipsindu-i esențialul: cel neintenționat. E o vorbă de spirit.

ȘERBAN CIOCULESCU

Două cărți de Petre Sălcudeanu

Un bunic și-o apă care face

Ce este cu „apa care face” căutăm pînă la ultima filă a romanului lui Petre Sălcudeanu, care poartă drept titlu sintagma de mai sus. Și, ce-i drept, aflăm. Acolo, firele misterelor se înnoadă ferm, gospodărește, pentru a nu lăsa cititorului dubii inconfortabile, întrebări siccitoare. După două cărți de anvergură epică și tematică — **Biblioteca din Alexandria și Cina cea de taină** — prozatorul „respiră” într-o carte ușoară. Să-i zicem, care se așază cuminte în galeria romanelor de aventuri din seria „Bunicilor”. **Apa care face** (Ed. Eminescu, 1984) se resimte însă vizibil de experiența celor două care i-au precedat. Aventura are implicații nu doar morale, ci și din sfera istoricului și politicului, căutarea, fascinația misterului de dezlegat are un ce testamentar (Bunicul e aici și mai bătrîn, alsacianul lui, Tom, abia își mai poartă blana năpirlită și roasă de eczeme — oare de ce pe tot parcursul cărții cuvîntul e așa de ciudat ortografiat: exeme? — n.n.), mărturisirile lămuritoare au loc în situații limită — un muribund pe patul de spital (Holerga). O evidentă cută de seriozitate alungă aproape integral cunoscuta dispoziție jovială a celorlalte cărți de aceeași factură ale autorului.

Despre ce face apa din acest roman? Despre destinul unei familii numeroase de prin valea Arișului (Moga), căzută victimă extremismelor ideologice ale deceniului sase. În casa activistului Holerga crește Mariana, copilul adoptat de însuși autorul moral al dispartirii familiei ei. Într-o rezervă de reanimare, Bunicul, convalescent după un păcătos de infarct, îl reintilnește pe Holerga, socat puternic în urma unui accident de circulație care se soldase, cu moartea fiicei adoptive și rănirea gravă a soției și îl întilnește pe așa-zisul Patescu (pe numele său adevărat Păsculete), victimă jovială a unei intoxicații cu bere blondă. Personaje colaterale — sora Brodiciceanu, mamă a unui bebelus cu „tatăl necunoscut” (pînă la un punct al romanului însă), Panaitescu, colaboratorul de-o viață al detectivului, Tom și Condei, cîinii Bunicului, Gogu Pomișor, medicul legist, simpatice cioclu imbalsămat cu coniac trei stele — se întrec în a-i furniza bătrînelui enigme mai întil multe și mărunte, apoi tot mai promițătoare, angajînd treptat și iremediabil interesul lui pentru acest „caz”.

Povestea din **Apa care face** nu este ceea ce numim, de obicei în cărțile polițiste sau de aventuri, un caz. Ci lungă elucidare a unui caz de conștiință: a lui Holerga. Încolțit pentru prima oară în viață de indoieli, de remuscări și de nevoia nestăvilită de mărturisire, fostul activist devine cheia unui nebulus angramal de relații umane (Patescu fusese, ca din întimplare, mecanic de instalații în casa activistului, Mariana, fetița de-atunci fiindu-i foarte apropiată, un tînar cînd schiop, cînd valid se dovedește a fi cel de-al doilea supravițuitor al familiei Moga, cadavru tinerei femei moarte în accident, se află

pe masa lui Gogu Pomișor, adică tocmai la îndemina ochiului cercetător al detectivului aflat în concediu medical s.a.m.d.), pe care autorul, în buna tradiție a romanului cu suspens, are grijă să le descurce la sfîrșit.

Cartea nu are însă ritmul așteptat de la o proză de această factură. Ea compensează totuși prin pagini de... proză-proză, bine scrise, cu pricepere reală, în arta confesiunii (scrisorile necunoscuței, care se dovedește ulterior a fi un travesti strategic, Neaogoe Moga). Un soi de naturalism în descrierea suferinței și degradării fizice (scenele cînd Savetuța, buna infirmieră, îi face Bunicului toaleta, de pildă), înșinuează parcă ideea că bătrînul e „terminat”, și că, o dată cu moartea bătrînelui lup alsacian, urmează să ia sfîrșit și activitatea lor detectivistică (deși nu se știe niciodată de ce sint în stare autorii ăștia...).

Apa care face (titlul este metaforă a memoriei) este (ghinionul ei!) o „odihnă” de ziua a șaptea a autorului, la urma urmei cu nimic nefirească. O traversăm, în așteptarea zilei de luni.

TANIA RADU

Eterna întoarcere

Este o întimplare sau nu, dar ceea ce scriitorii „obsedantului deceniu” tratau la vremea respectivă cu mult apetit, cu multă dezinvoltură în cărțile lor, a început să fie reluat de către unii dintre autorii de azi, nemulțumiți, pe bună dreptate, de maniera ilustrativă, superficială cu care se dezbăteau atunci problemele omului și socotînd, totodată, că încă nu e prea tîrziu ca despre o epocă nu tocmai îndepărtată de-a noastră să se depună o mărturie constituită de către chiar martorii oculari ai aceluși timp. Cine nu-și aduce aminte de scrierile cu legionari refugiați în munți sau diversioniști parașutați în locuri greu accesibile de unde organizau atacuri banditiste contra unor așezări, în scopul de a răspîndi panica în populație, de a sădi neîncrederea într-o lume care abia în acele momente se constituia, își căuta rosturile? Dar ceea ce în acele cărți era de o naivitate caraghiasă, de o simplitate jalnică, de un eroism ieftin, lichidarea dusmanului de clasă făcîndu-se cu multă retorică găunoasă în numele noii societăți, în romanul lui Petre Sălcudeanu **Cina cea de taină** (Ed. Cartea românească) tema capătă gravitate iar absurdarea ei finețe. Nu mai e vorba de eterna confruntare Bine-Rău și de victoria previzibilă a celui dintîi. Scriitorul de azi, aparținînd unei literaturi care a scăpat de obsesia manieișmului cu orice preț, aduce în scenă personaje verosimile și nu fantose confecționate în laborator potrivit unor dogme estetice de import. Din această pricină, realitatea celorlalte aparate cu mult mai complexe decît s-au străduit să ne convingă că este cărțile de-atunci, ea neputînd fi redusă numai la cîteva aspecte mai mult sau mai puțin semnificative, operație ce-ar sărăci-o considerabil și-ar falsifică-o. De aceea întoarcerea lui Petre Sălcudeanu la un timp pe care alții l-au descifrat cu grabire, fără profunzime și fără pricepere

este salutară, mai ales că se face de data asta cu seriozitate și aplicație, ceea ce explică într-o bună măsură succesul extraordinar pe care l-a avut cartea la cititorii insectați de adevăr, ea fiind — alături de **Drumul la zid** a lui Nicolae Breban, **Obligado** a lui Constantin Toiu și **Refugii** a lui Augustin Buzura — una din cărțile de referință ale lui 1984.

Dar **Cina cea de taină** nu este o carte care cerșește simpatia cu tot dinadinsul, ea nefiînd construită după rețete care să-i asigure imediat audiența. În primul rînd ea e o scriere elaborată complicat, cu ajutorul unor tehnici narrative diverse, care evidențiază prin însăși folosirea lor alternativă cit de caleidoscopică era existența în acei ani. Apoi, ne place să credem că romanul suscită interesul nu numai prin dezvăluirile curajoase pe care le face în legătură cu o etapă nescutită de erori. Aceste dezvăluiri nu mai reprezintă de douăzeci de ani niște noutăți pentru nimeni de la noi, fardul de pe epoca respectivă fiind de mult îndepărtat. Dacă ar fi doar o colecție de invinuirii aduse acelor vremuri **Cina cea de taină** s-ar fi plasat de la început sub zodia măruntului, efemerului, așa cum de altfel, au mai pătîit și alte scrieri voit curajoase, pe care uitarea le-a luat în custodia ei. Acest roman reușește să depășească faza rechizitoriului cu bătăie scurtă și să se plaseze în sfera privilegiată unde sint cercetate chestiunile eternele umane. Important de urmărit în acest roman sint destinele personajelor, dintre care unele sint asediate de pericole, în timp ce altele cunosc împliniri spectaculoase. Nu vom povesti romanul pentru a nu-i răpi cititorului care încă nu l-a parcurs bucuria de a urmări cu suflarea tăiată o acțiune palpitantă, cu tentă polițistă, Petre Sălcudeanu ilustrîndu-se de altfel cu strălucire în acest gen. Dar vom aminti faptul că autorul scrutează atent și lipsit de patimă un esanșion de umanitate socotit reprezentativ pentru o investigație ce se dorește riguroasă. O galerie de personaje inconfundabile vin să acrediteze ideea că asupra omului plutesc încă primejdii ce nu pot fi încă ușor biruite. Autorul se ferește în permanență să ne ofere o scriere fals optimistă pe care cititorul nostru, familiarizat cu o literatură ce-si refuză festivismul de paradă, s-o repudieze socotînd-o neautentică. El se lasă cuprins de farmecul prezentării vieții așa cum este ea, nedorînd să impună soluții ce-ar putea fi contrazise de experiență. Din această pricină, scrierea lui are forță și credibilitate. Ea aduce sub lumina analizei raporturile ce se stabilesc între cei care dețin puterea și cei care aspiră s-o aibă, precum și felul cum modifică puterea pe cei aflați în contact cu ea. Din această carte reiese cu limpezime că nu oricine e pregătit pentru o astfel de încercare. Numai conștiințele reușesc să nu fie pervertite de gustul puterii, socotite de către unele din personajele **Cinei...** o modalitate de subjugare a celorlalți, de umilire a lor.

După **Biblioteca din Alexandria**, Petre Sălcudeanu e semnatul unui nou roman profund, de o largă implicare într-o problemă de maxim interes pentru contemporani.

GEORGE ARION

Aproape un almanah. Dincolo de evidentă se poate spune așa, e de întilnit în amintirile lui Radu Tudoran și A. P. Samson despre vechea Editură Cartea Românească — Exemplar de semnal — se instituie de acum ca o revistă în toată puterea cuvîntului, ba chiar ca o revistă a cărei cotă de interes echivalență cu a unui... almanah. O revistă alcătuită cu deplin profesionalism (director: George Bălăiță; redactare: A. Cios, Gh. Chiru, E. Guluță, Fl. Iaru, Fl. Mugur, Vlad Mușatescu, M. Nedelciu, C. Popescu, C. Vulcănescu), cu un summar dens, variat, plin de nume sonore, cu o tehnoredactare subtilă și atractivă, cu condiții grafice de invidiat (I.P. Arta grafică). Calități cărora li se asociază un coeficient de bun spirit ludic, prezent în mai toate paginile, de loc gratuit de vreme ce se arată a fi un vehicul cu destinație precisă: al se-

rioizității. Această jubilație constructivă, dacă se poate spune așa, e de întilnit în amintirile lui Radu Tudoran și A. P. Samson despre vechea Editură Cartea Românească. În confesiunile Anei Blandiana („ironia tinerilor mi se pare nu un gest de profanare, ci un instrument de verificare a poeziei, de încercare a autenticității ei”), ale lui Adrian Păunescu („atunci — în 1965, n.n. — la Sinaia, nu știu cine a simțit pulsul generației noastre...”) sau ale lui Augustin Buzura („zidurile cele mai dificile mi se par cele ale fricii, lășității, ignoranței. Dar ale fricii înainte de toate...”), în articolele semnate de Mircea Ciobanu (**Intimpinarea criticilor**) de Radu G. Teșos (**A. Păunescu și M. Iorgulescu**), de Ion Bogdan Lefter (despre I. Ianoși), de Florin Iaru (despre Eugen Simion), Denisa Comănescu (despre Mircea Ivănescu), de

Radu Călin Cristea (despre Mircea Cărtărescu) și M. Cărtărescu (Voronca — 80). Aceași frenezie tandru-ironică o găsim în cele două anchete realizate aici, una dedicată romanului de dragoste, la care participă Cella Serghi, Al. Piru, C. Olăreanu, Ioan Buduca și Gh. Crăciun, cealaltă, unei întrebări fericit șocante: „Ce lucrare veți incredința editurii noastre pentru apariția în anul 2000?” unde sint înglobate — cu nesățioasă plăcere! — patruzeci de răspunsuri, tot unul și unul. Dar surprizele continuă: Marin Preda este prezent aici în evocările semnate de Maria Banuș, G. Bălăiță, C. Popescu, Florin Mugur, ca și în admirabila aplicație a Magdalenei Popescu la **Cel mai iubit dintre pămînteni**; Al. Ivasiuc despre Nichita Stănescu și viceversa, într-un emoționant dialog peste timpul care nu le-a mai în-

găduit să împlinească în același an (1983) o jumătate de veac; Ștefan Roll este evocat de Medi Dinu și George Macovescu, Radu Petrescu — de Adela Petrescu, Mircea Iorgulescu scrie despre A. Buzura, Dana Dumitriu, despre L. Raicu, L. Ulici, despre L. Fulga, Alex. Ștefănescu despre M. Nedelciu, acesta din urmă, despre V. Cristea, Mircea Scarlat, despre N. Manolescu, V. Atanasiu, despre Ștefan Aug. Doinaș, M.D. Gheorghiu despre Nichita Danilov, V. Popovici, despre Ș. Foarța, G.G. Teșosu, despre A. Păunescu, M. Coman, despre E. Uricaru, Paul Dugneanu despre Dan Zamfirescu. Alte mărturii de creație aduc Virgil Teodorescu, Alexandru George, Radu Florian, B. Elyin, D. Matălaș, P. Marcea, H. Wald. Adăugînd la toate acestea zecile de esanșioane din volumele publicate anul trecut la **Cartea Românească**, realizăm ima-

Cartea de știință

Elogiu pomului

Stațiunea de cercetare și producție pomicolă Tirgu Jiu și-a celebrat recent un sfert de veac de existență. Un impunător volum festiv, de solidă ținută științifică, avându-l drept coordonator pe dr. ing. Ion Tomescu, directorul stațiunii, ne propune un rând în cimpul științei (și artei) dezvoltării pomiviticului. așa cum este practicată ea în redevabila unitate gorjeană. Așezorii capitolelor sint ing. Ilie Cișu, prim-secretar al Comitetului Județean Gorj al P.C.R., prof. dr. ing. Ion Ceaușescu, ministru secretar de stat al Comitetului de Stat al Planificării, președintele Oficiului Național al Viei și Vinului, prof. dr. doc. Tiberiu Mureșan, președintele Academiei de Științe Agricole și Silvicoe, dar și, în corvirișoarea majoritate, cercetătorii ai stațiunii, nune ca dr. ing. Dorin Blaia, Ileana Brindău, Ion Călinoiu, Maria Călinoiu, Dumitru Diaconeasa, Nicolae Dobrescu (am transcris, în ordine alfabetică, doar pe cei dinții dintr-o lungă listă), investiți cu grijile și emoțiile unor răspunderi pe cit de coplesitoare, pe atit de multiple. Cartea, altfel spus, e un mozaic ale cărui particule, de culori și structuri diferite, sint experiențele diverse (în materia de lucrări ecologice, de biologie și ameliorare a soiurilor, de agrotehnică pomicolă și viticolă, de înmulțire și protecție a pomilor, de tehnologie a vinurilor etc.) ale cercetătorilor numiți și ale altora, multe din ele cu valoare de pionierat, defrișind orizonturi noi intr-un domeniu pe care o mai veche prejudecată ni-l înfățișează ca înghețat în tipare clasice, în care ultimul cuvint a fost spus de mult. Intemeiată pe aceste experiențe, hrănită din ele, activitatea stațiunii e de veritabilă unitate-pilot a noului, cu salturi impresionante pe toate planurile. Aflăm astfel că stațiunea, stăpîna pe o moșie de 1 478 ha (acum un sfert de veac: 90 ha)

rișipe pe dealuri și pe coline, dar constrinse în organizarea severă a 6 laboratoare și 10 ferme, a realizat anul trecut de 9, respectiv 3 ori producția de fructe și struguri atinsă în 1976, ameliorînd în același timp o seamă de sortimente, creînd soiuri noi (de nuc, de castan comestibil, de gutui, de măr) și organizînd și coordonînd activitatea de pomicultură a întregului Gorj. Sub cristalul vitrinelor ei stau 60 de medalii, dintre care 43 de aur, cucerite la concursuri naționale și internaționale. Vizităta de secretarul general al partidului în 1966 și 1981, beneficiînd de îndrumări competente și de un cadru tehnico-organizatoric modern și suplu, extinzîdu-și aria de investigații și spre alte țărîmuri (precum agrotehnica solurilor podzolice, predominantă în județ), stațiunea și-a asumat și rolul, deloc facil, de organizator și coordonator al întregii activități din pomiviticului

ra Gorjului, elaborînd pentru aceasta documentațiile și tehnologiile de rigoare, instruînd specialiști și înființînd plantații intensive și superintensive pe nu mai puțin de 4 000 de hectare. Stațiunea produce și livrează anual 500 mii pomi altoiți din diverse specii, 5 milioane stoloni de căpsuni, 500 mii arbuști fructiferi; 20 la sută din producția de pomi altoiți e cumpărată de străini, în special cu devize libere. Între anii 1975 și 1983 veniturile totale ale unității au crescut de 4 ori, producția marfă de 3 ori, producția globală de 5 ori, beneficiile de 4 ori. Cel mai prețios beneficiu, ne sugerează autorii cărții, îl constituie o experiență științifică și productivă care, extinsă la dimensiunea practicii curente, transformă Gorjul intr-un înainte-mergător al domeniului, cu valoare de referință și de model.

ILIE PURCARU

FILM

„Ca-n filme“

Un scenarist (Arsinel), în criză de „subiecte“, apelaază la experiența unui medic cercetător (Ion Caramitru) pentru a se inspira; prins în cercetările sale, cercetătorului îi arde de cinematograful ni măcar cit îi arde de propria-i soție (Catrinel Dumitrescu); de aici o serie de încurcături. Am reprodus „scheletul“ ultimei comedii realizate de studiourile noastre — intitulată chiar, de altfel, „CA-N FILME!“, realizată intr-adevăr „ca-n filme“ de către regizorul Anole Marcus și avînd la bază un scenariu semnat de Liviu Timbus.

Și spun „ca-n filme“, pentru că acest film intrigă, ba chiar trezește stupeoare în anumite momente (la fel cum în altele stîrnește veritabile hohote de ris!), pentru că — desî avînd o poveste, un story, foarte limpede (este vorba de alternarea planului real al desfășurării acțiunii, cu cel parodic) — rămîne totuși o creație bizar de monotona (deși subiectul filmului dovedește uneori pe parcurs, toate datele unei posibile comedii spu-moase, antrenante!).

Este inexplicabil cum un regizor de talia lui Marcus s-a complăcut în filmarea rece, neutră a dialogurilor; cum abla foarte rar, și atunci parcă printr-o întimplare, reușește ai aiba ritmul atît de necesar unei comedii: ai uneori impresia că ceva a fost neclar încă din capul locului iar pe parcursul filmului, neclaritățile s-au înmulțit, în loc să fie eliminate. Între parodia cinematografică (cu aluzii la filmele policier sau de alcov), și drama propriu zisă a savantului adus la disperare de nereușitele unor experiențe se cascadează astfel de pră-

pastie încît din comedia propusă inițial nu mai rămîne decît, palid, intenția — iar din partea „serioasă“ a subiectului, o veritabilă și gratuită parodie...

Poate folosesc un ton prea aspru, dar atita vreme cît comedia cinematografică românească rămîne inexplicabil deficitară, cum am mai spus-o și altă dată, nu ne putem permite să umblăm cu mînușii atunci cînd cineva, intrînd în lucru pe un astfel de gen, filmează minute întregi, de pildă, un dialog, pe sistemul plan-contraplan, evitat pînă și de televiziune!... Atunci cînd demarînd evident intr-un film comic (și ne putem rezuma numai la figura simpaticului Arsinel pentru a demonstra acest lucru!), ocolește exact momentele comice, le tratează adică surprinzător de plat, accentuînd în schimb pe viața instituției în cauză, sau pe cea particulară a eroului — savantului — care, luate în sine, nu au absolut nici un haz!

Salvează mult interpretarea celor trei actori pomeniți la început. George Grigoriu (prin muzica sa) face tot posibilul pentru a mai înviora atmosfera, pentru a-i da ritm. Și iată că asistăm, astfel, la un spectacol în care se ride totuși, cu frumoase peisaje ale Bucureștiului însorit, iar dacă ne sfortăm un pic să ne descerețim fruntile, iată, putem afirma că realizatorii lui „CA-N FILME“ ne-au rămas datorii cu... un film!

Desene de RALUCA GRIGORCEA

HORIA PĂTRAȘCU

CAP LIMPEDE

ginea unei reviste de săr-bătoare și solidaritate creatoare (Tania Radu).

O SEARA TV. Carmen Stănescu, Corina Chiriac, Angela Similea, Anda Călugăreanu, Elvira Cirje, Mișcă Popescu, Mihaș Fotino, Ștefan Tăpălagă, Constantin Bălărețu, Ovidiu Schumacher, Dorin Anastasiu, Nicu Alifantis, Dinu Manolache, Vasile Maruriu, Marina Scupra, Mioara Ifrim, Carmen Troncan, Luminița Stoianovici, Roxana Ionescu, Claudiu Istodor, Radu Duda, Adrian Păduraru, Răzvan Popa, Dan Purece, Stelian Nistor și Iurie Darie; aceștia sint protagoniștii unui excelent spectacol pe care televiziunea noastră l-a transmis simbătă seara, 1 septembrie, sub titlul Bucureștii de azi, de ieri și de mâine. Să adăugăm numele lor de mai sus pe cel al redactorului de emisiune;

Mariana Șoitu, și pe cel al Sandei Manu, care a semnat regia artistică. Spuneam că spectacolul a fost excelent pentru că, de această dată, glumele au avut și sare și piper, iar muzica a fost muzică. În ceea ce privește glumele, adică partea de umor, calitatea lor s-a datorat, dincolo de text, și faptului că, alături de numele mari ale scenei românești, au participat, după cum se vede, și numeroși tineri absolvenți ai I.A.T.C.-ului care au dat o notă în plus de tinerete și exuberanță. Cit despre capitolul muzică vom spune că el a cuprins cele mai frumoase piese care au cîntat, de-a lungul timpului, Bucureștii nostru iubit (Sorin Postolache).

LECTIA LUI IOAN NEGREA. Un foarte talentat reporter și fotoreporter, cu o excelență

presă în rîndul publicului și al oamenilor de artă, este Ioan Negrea, artist tinăr, discret (prea discret!) în a-și cultiva afirmarea în măsură pe care o merită. Ani la rînd, fotografiile cu care a îmbogățit paginile revistei „Tribuna României“ au făcut încintarea lectorilor din țară și din străinătate. Face parte din această categorie a minuto-rilor aparatului de pozat care nu regizează „artistice“ imaginea, ci o surprînd în adevărul, viața, mișcarea ei. El crede că celuloidul nu flatează, nu trebuie să flateze, că emulsii chimice nu sint, nu trebuie să fie fard, ci doar niște creioane de sculptură aplicate pe trupul realității. Să nu se înțeleagă de aici că Ioan Negrea cultivă naturalismul fotografic. Dimpotrivă, arta lui are vibrație, elevație, ei dezgheată chimia celuloidului,

transformînd-o intr-o membrană hipersensibilă, legată de un simț înalt al poeziei. Nimic mai firesc ca acest tinăr, dar hăruit și experimentalist artist să-și ia îndrăzneala (legitim în cazul lui!) de a da lecții și altora. O carte pe care a tipărit-o recent și care se cheamă Lecția de fotografie, adresată specialiștilor dar și amatorilor și prețuitorilor acestei arte, ni-l destăinuie pe artistul Negrea ca pe un pretențios și riguros tehnician și ca pe un pedagog talentat și atent. Clară, organizată, elegantă, incitantă, condensînd esența artei și tehnicii fotograficului și propunînd o seamă de idei originale, cartea se constituie ca o certă reușită a genului. O salutăm și o recomandăm cu căldură celor interesați. (Ilie Purcaru)

Cronica literară

Poetica lui Tudor Arghezi

Colecția Universitas a Editurii Minerva a publicat nu demult Poetica lui Tudor Arghezi (1984) de Emilia Parpală cu subtitlul care ni se pare mai adecvat conținutului **Modele semiotice și tipuri de text**. Recunoscînd de la început că modelarea structurilor unui mare poet și inscrierea lor intr-o tipologie semiotică sint operații, în stadiul actual al „cercetării“ poeziei lui Arghezi, imprudente, autoarea crede totuși că o „răsturnare a premisei“ este nu necesară, ci „inerentă“. Capacitatea de intruire a structurilor nu profită de „interpretările atomiste, factologice ale istoriei și criticii literare“. Emilia Parpală e sceptică față de ele, fiindcă „limbajul eruptiv disonant și reflexiv al liricii moderne, pe care poezia lui Tudor Arghezi îl reprezintă cu strălucire, ne vrea înarmați cu un vocabular de structuri model pe al căror fundal invariant manifestările codului retoric se vor derula cu o mai mare pregnanță“. Deci nu mai satisfac G. Călinescu, Pompiliu Constantinescu, Șerban Cioculescu, Ov. S. Crohmălniceanu, Tudor Vianu, D. Micu, Nicolae Balotă ș.a. Trebuie s-o luăm de la capăt, pe alte căi, pe calea pe care ne-o indică semiotica literară, calea lui Jean-Claude Coquet din *Semiotique litteraire* (Paris, 1972). Pentru lucrarea sa, autoarea a mai consultat peste 160 de titluri, cam tot ce s-a scris în lume sau s-a tradus la noi în ultimii cincisprezece ani de lingviști, poeticieni, semioticieni, structuraliști și e de mirare că ignoră cartea lui Götz Wiernold din 1972 *Semiotik der Literatur*.

Vom alege un singur exemplu spre a vedea marginile unei cercetări de tipul celei întreprinse de Emilia Parpală, poezia *Testament*, artă poetică în care se include, cum constată și critica, întregul program liric al lui Arghezi. Analiza poeziei se află în capitolul *Practici și semne*, la tema *Enunțarea și subtema Motivarea textului și semnele lumii*, p. 70-80. Jean Jacques Thomas susține în *Theorie generative et poetique litteraire* (Langage, 51, 1978), că prin „competență poetică se înțelege „suma intuițiilor pe care le avem despre poezie“. Așadar intuițiile isi au rolul lor într-o lectură avizată. „Toate artele poezice, zice în continuare Emilia Parpală, întemeindu-se indeosebi pe S. Lecointre și Jean Galliot (*Jeu de l'énoncé* în *Poétique*, 31, 1973), sint forme de etalare a semiozei în interiorul semnului text și a macrosemnului sistem, derivă din dorința eului performer de a feri receptorul de erorile liberei receptării“. Mai înainte critica respingea poezia poeziei, acum teoreticienii (Teun van Dijk, *Some Aspects of Text Grammars*, 1972), admit o poetică imanentă unde (vezi Lecointre-Galliot), „avînd ca agent ambreiorul pronominal de persoana I al eului enunțării, textul vorbește despre text“. Dacă asimilăm textul cu semnul, întrebarea care se va pune este prin ce calități acest semn se diferențiază de alte semne? Se observă că rezistența pe care o opune reprezentarea celui ce reprezintă e depășită prin expresivitate. Din ideolect, Arghezi și-a creat un idiosint, adică (după I. Coteanu, *Stilistica funcțională a limbii române*, 1983) un sistem individual, o reflectare proprie a datelor de limbă aflate la dispoziția sa. Textul program din *Testament* are valoare de interpretant pentru întreg sistemul poetic al lui Arghezi. Teoreticienii (Janos Peřtőfi, *Notes of Semantic Interpretation of Verbal Works of Art*, 1973), arată că limbajul poetic reproduce un model al lumii (modelul Textstruktur-Welstruktur-Theorie). Limbajul poetic al lui Arghezi articulează simultan subiectul și obiectul, instituie perechi de echivalente între imaginiile lumii și mecanismele producerii-receptării. Numele care testează fiulul cartea semnifică metonimic (metafora și metonimia sint pentru Roman Jakobson, *Questions de poetique*, 1974, cei doi poli ai limbajului literaturii) un indice care recomandă creația. Limbajul devenit subiect al discursului e întors spre referent. Are loc o exhumare arheologică a straturilor sale. Cartea exprimă metaforic-simbolic și metonimic trecerea de la referențial la poet, prin operații de translație („Eu am ivit cuvinte potrivite“ — „Robul a scris-o, Domnul o citește“), conversiune („Făcui din zdrențe muguri și coroaie“) și sinteză („Slova de foc și slova făurită / Împărecheate-n carte se mărită“). Codul poetic se constituie din conlucrarea axelor limbaj (ca expresie) și lume (ca vizlune) printr-o retorică a simbolizării. S-a vorbit la Arghezi de o estetică a uritului care trebuie mai bine numită transformarea în versurile care schimbare de semn: „Veninul sșrîns l-am proșchimbai în miere / Lăsînd întreaga dulceaa lui putere“ sau: „Din bube, mucigaiuri și noroi / Îscat-am frumuseți și prefuri noi“, reluare redundantă. Cit despre versurile: „Am luat cenușa mortilor din vatră / și am făcut-o Dumnezeu de piatră“ ele reprezintă o sinecdocă simbolică (cenușa mortilor — patria istorică). „Hotar înalt cu două lumi pe poale“ se referă la „carte“, nu la „Dumnezeu de piatră“. „Cartea“ are și o funcție pragmatică: „Slova de foc“, sintagmă interpretabilă ca limbaj spontan, opus și conjunct totodată celui artisanal. „Slova făurită“, este metafora forței perlocuționare a Verbului investit cu funcție pragmatică. Tudor Arghezi nu se mulțumește cu faptul de a facilita accesul destinatarului la semnificație, ci dorește să-i modifice comportamentul și are convingerea că limbajul său o poate face.“ Cuvintele recaptată virtuți magice: „Biciul răbdat se-ntoarge în cuvinte / Si izbăvește-ncet pedepsitor / Odrasla vie-a crimei tuturor“. Actul poetic este la Arghezi „un act cu asumate responsabilități sociale“.

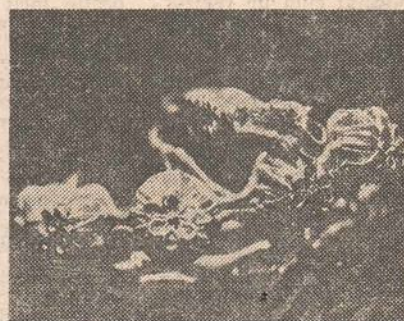
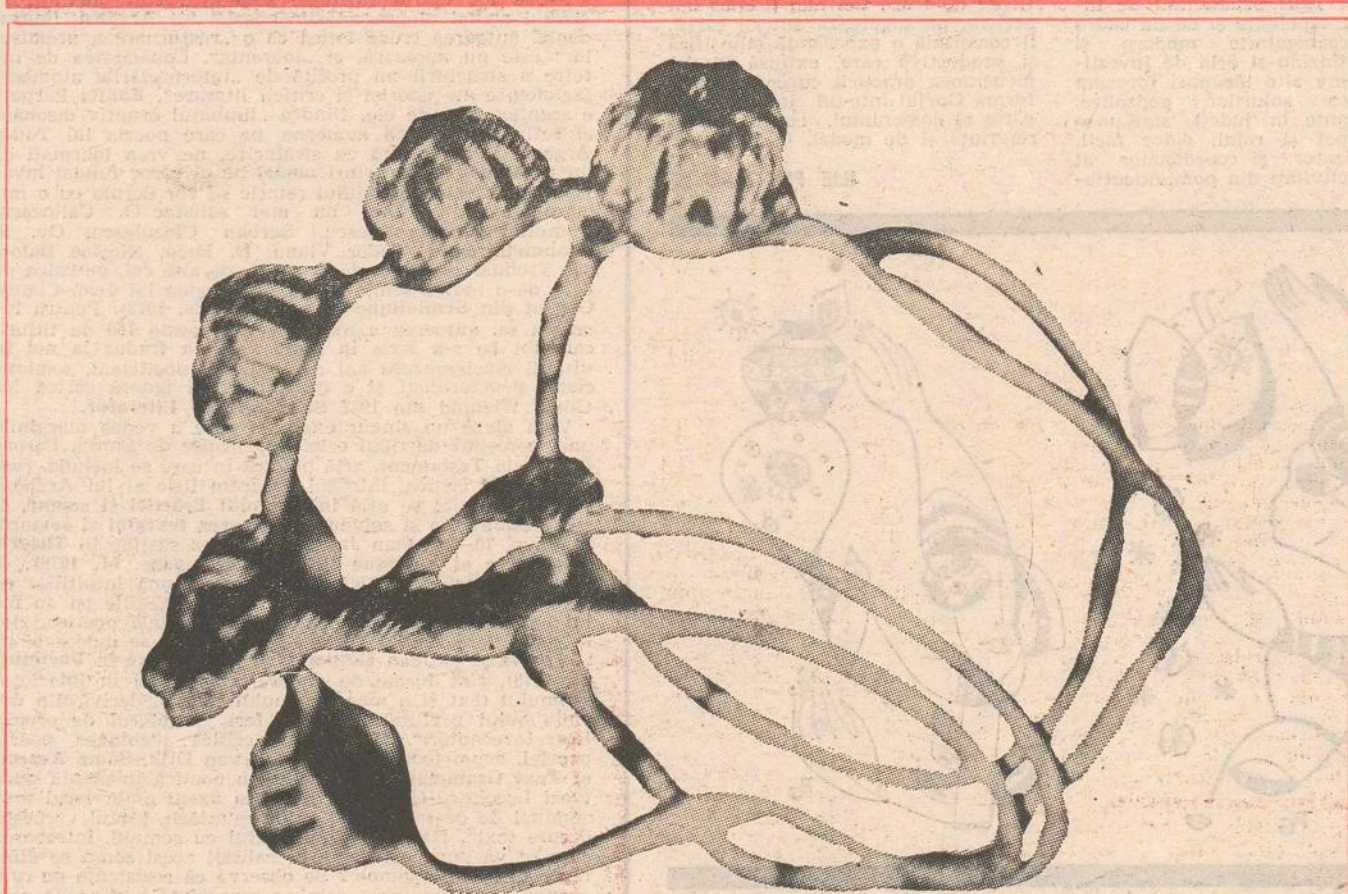
Lăsăm la o parte alte considerații, prea de specialitate, ca să spunem așa, sprijinite pe încă opt cărți de diversi autori (nu lipsește *Pour une sémantique diacronique structurale*, 1967, de Eugen Coseriu) pentru a ne opri, în legătură cu *Testament la Indexul tipologic al poeziei lui Tudor Arghezi* din anexa finală.

Textul este aici de tipul grafic Y3 cu structura grafică 8+4 vector retro 18+13 vector înainte 8 și tipul semantic-sintactic A1-2, C2-2, D4, E1-2, Explicăm: Y3 este un tip grafic mixt, o combinație de măsuri pare și impare. Structura grafică constă din 8, conjuncție 4 versuri, transfer vectorizat retro 18, conjuncție 13, transfer vectorizat înainte 8 versuri. Tipul semantic-sintactic A1-2 este o variantă zisă cu intensificator final la structura parafrază A în care textul e o funcție de nucleul inclus în structura de suprafață. Tipul semantic-sintactic C2-2 este o structură antisimetrică cu plan de reflexie verticală, variantă la structura zisă automorfă C, în timp ce tipul C2-1 este o structură antisimetrică cu plan de reflexie orizontală. Tipul D cuprinde figuri textualizate, subtipul D4 fiind o metonimie textualizată. În fine, tipul E1-2, variantă la tipul E, grupînd o structură discontinuă, marchează structuri inferențial eliptice. Se înțelege că fără o pregătire de specialitate, cititorul nu va înțelege nimic din această inseriere în tabloul tipologic, fie și citînd în întregime cartea Emiliei Parpală cu cele 155 de note ale ei, din care la sase trimite chiar prima pagină. Ne îndolm prin urmare că, „în viitor se va vorbi despre modelul semiotic A. B. C etc.“. E natural, opinta unui critic, care însă nu interzice cercetarea semiotică a literaturii. Se pare că în legătură cu un poet cea de față e printre primele din lume.

AL. PIRU

Noi mărturii despre „cei mai viteji și c...

● Cu 200 de ani înainte de Burebista ● Senzaționala descoperire de pe șantierul arheologic de la Bunești-Averești ● Violeta Veturia Bazarciuc

care o absolvă în anul 1968. Încă din anul I se înscrie la cercul de arheologie și, pe întreaga perioadă a studenției își petrece verile, ca practicantă, în campaniile de săpături de pe renumite șantiere arheologice din Moldova, învățând de la colaboratorii și elevii continuatorului renumit al școlii arheologice de la Iași, prof. dr. doc. Gh. Petrescu-Dâmbovița. E prezentă la Cucuteni, Băiceni, la Dodești, Bitca Oituz (unde participă la descoperirea unei așezări din epoca prefeudală românească, din secolele VIII-X, un document de o însemnătate deosebită pentru continuitatea poporului nostru între hotarele vetei strămoșești). Când își ia licența se reîntoarce pe meleagurile natale — la Muzeul de istorie din Huși —, locuri despre care știe bine că ascund straturi vaste de istorie încă necercetate, neinvestigate, neaduse la lumină. Se reîntoarce cu acest gând. Când se căsătorește îi pune soțului o condiție, „arheologia, să știi, se face și cu banii proprii. Și cu tot timpul, cu toată ființa și viață celui care o slujește. De această meserie nu am de gând să mă las. Dacă poți să rezisti, dacă poți accepta, pot accepta să traversăm viața împreună”. Este o mărturisire ce ne-o încredințează acum, peste ani, însuși soțul Violetei Veturia Bazarciuc, pe care îl găsim sus, în tabără, încit am crezut că au aceeași profesie. În baraca de scinduri vechi montată și demontată de ei doi, la fiecare 1 iunie și la fiecare 1 septembrie, protejată de vinturi cu snopi de stof adus de la cîteva kilometri, din vale, din preajma unui lac, în încăperea ce și-au destinat-o au improvizat două paturi și o masă ce servește drept birou și bibliotecă. Aici își petrece și el concediile, duminicile, precum și orice altă oră liberă. Ajutînd-o la săpături, la sortarea și transportul materialului la muzeu, la pregătirea mesei pentru „echipă”, pentru cei cîteva elevi adolescenți, muncitorii din fiecare vară ai șantierului, la adusul din sat, de la o distanță de kilometri, în cîteva butoaie de plastic, fiind umărul de reazem la greu, dar și publicul auditor cînd se formulează concluzii cu voce tare, cînd istoricul simte nevoia să-și afirme o opinie, fiind, în ultimă instanță, un om extraordinar care știe, care are capacitatea să înțeleagă o mare pasiune, să înțeleagă o femeie dominată de o vocație și de un talent.

În 1972, deschide, „curajos, de una singură, primul șantier pentru dezvelirea și cercetarea primei cetăți geto-dacice din preajma orașului din partea lui de nord, în punctul Corni. Dă la iveală o așezare însemnată, alcătuită dintr-o cetate plus locuințe, datînd din secolele IV-III î.e.n. Cu o contribuție deosebită în domeniul ceramicii lucrate la roată. Pînă acum, în general, puțin reprezentată pe șantierele din această parte a țării cercetate de mari arheologi, s-a formulat concluzia că ar fi adusă din alte centre. Iată că descoperirea de la Corni, chiar dacă nu a identificat și ateliere, dat fiind inventarul considerabil de ceramică la roată repune în discuție ipoteza; teoriile pot fi reconsiderate. Cu atît mai mult cu cît stațiunea este contemporană cu importante așezări intens studiate, ca cele de la Botoșana — nivelul vechi —, de la Coțnari, de la Stăncești etc. În 1976 deschide — tot de una singură — alt șantier, la Lohan, la circa 3 km de oraș, punînd în lumină, printr-un studiu sistematic de cîteva ani, o stațiune neolitică de cea mai autentică factură Cucuteni. Aparținînd deci, strălucitei culturi a ceramicii pictate, reprezentînd, se știe, o mare și înaltă civilizație între străvechile civilizații ale lumii. Prin cercetările sale, Violeta Veturia Bazarciuc întărește concluzia că orașul Huși este situat pe una din cele mai mari stațiuni aparținînd aspectului cultural Cuc-

Povestea diademei de aur

Era cam înspre dimineață? Cam înspre prînz sau înspre seară? Era senin sau, dimpotrivă, înnourat? Ce gânduri anume o frământă în acea zi, de 13 iulie, pe arheologa Violeta Bazarciuc, descoperitoarea?, se întreba reporterul nostru aflat în fața deosebitei piese de aur masiv, învăluit de emoție și dominat de conștiința valorii prețiosului trofeu arheologic intrat de curînd în patrimoniul secției Tezaur a Muzeului de Istorie Națională din Capitală. O diademă princiară venind spre noi din caldul pămînt carpatonistrian, venind dintr-o vreme îndepărtată, cu 200 de ani înainte de Burebista, venind cu vaiul ei de mărturie și amintiri despre o civilizație care, desigur, trebuie să fi fost glorioasă, din moment ce principii ei, principii ai strămoșilor noștri, purtau cununii de aur și din moment ce pe cuprinsul teritoriilor geto-dacice se lucrau asemenea obiecte de artă de un mare rafinament.

Cum am promis în articolul anterior, ne-am deplasat la fața locului, în comuna Bunești-Averești, printre vestigiile cetății străvechi, pentru un reportaj retrospectiv al descoperirii.

Arheologa Violeta Veturia Bazarciuc coboară pentru noi de pe șantier, de pe promontoriul unui deal — ca să-l urcăm din nou împreună — un deal izolat și singuratic pe care și-a așezat de peste 5 ani o mică tabără de vară, o tabără de muncă intensă, de vise și de speranțe, de izbînzi și, cîteodată, de eșecuri, o mică navă curajoasă, împinsă de combustia unei mari pasiuni, prin apele grele, adînci și necunoscute ale unui trecut ce n-a știut să scrie, afundat tot mai adînc de alte istorii și peste care a crescut secole de-a rîndul iarbă. Violeta Veturia Bazarciuc, născută în familia unor învățători din Costești, jud. Vaslui, descendentă, de fapt, dintr-o dinastică de dascăli de țară, bunicii și străbunicii său dinspre tată au fost tot slujitori de școli sătești, alături de respectul limbii române a moștenit de la toți pasiunea, dragostea și respectul științei pentru Istoria poporului român. Își amintește că primele povești ce i s-au spus și primele lecturi ce i s-au pus în mînă au fost cu și despre vitezoșii țării românești. A urmat, asadar, în modul cel mai firesc, fără alte întrebări, oscilări ori atracții, Facultatea de istorie-filozofie de la Iași, secția de istorie veche a României, pe

„ai drepti dintre traci“

Devărul legendar • Pasiunea unei femei dovedește că și la Huși se poate face știință mare •

că a fazei sale de mijloc“ e apogeu. Investigând cu competență și perseverență, am putea spune, descoperă în aceleși perihani și o necropolă — prima cercetată sistematic din geografică —, din epoca tipului culturii Noua, descoperă Carpați. Inventarul adus aducând spre concluzii în multe mărturii materiale le țării noastre.

La ajuns să dezvăluie Ceică de la Bunești, Violeta ciuc era un arheolog matriculat ce-și confirmă talentul, stăpînirea tehnologiei de lucru. Cu atît cit cercetătoarea nu a avut i spuneam, alături nici prorii, nici colegi cu care să se sfătuiască, să-și consilieze. Isi ia drept sfătuitoare arheologică și istoricorocare le poartă cu sine înile și drept judecătorecinatea sa profesională cu carepăcile scolii părinților si aleoli de istorie din capitala fiecare vară, își constituiecopii — între 14 și 18 ani, —u-i prin preajmă încă de peani, și urcă dealul. Acloape dar îi învătă și istorie, iubesc așa cum își iubescată chiar să gătească o minăprețul renunțării și bucuriputerea de a împărți cu corri ultima picătură de apă

partea Comitetului orășenesc de partid Huși, din partea tovarășei prim-secretar Aneta Sliveau care ia legătura cu conducerea C.A.P.-ului din Bunești pentru a repartiza oamenilor alte terenuri drept loturi personale, și astfel, Dealul Bobului devine rezervatie arheologică. Argumentele cercetătoarei n-au întîrziat să se arate, să se susțină. Încă din primul an, de săpături apar mărturiile unei bogate cetăți și ale unei întinse așezări geto-dacice din secolele IV—III î.e.n., ce dezvăluie o înfloritoare civilizație. Încă din acest prim an de cercetări se relevă o piesă de argint cu decoratie specifică epocii respective geto-dacice, se găsesc mărgelile din pastă de sticlă colorată, fibule din bronz de tip tracic, o fibulă din fier și un numeros inventar ceramic. Adică suficient material pentru a contura arheologului o ipoteză și pentru a-l determina să continue investigațiile. Surprizele au curs an după an; ceea ce s-a petrecut la Bunești fiind o sansă unică în viața unui arheolog. Aproape la fiecare doi ani a apărut un tezaur, un tezaur important, de valoare istorică deosebită, iar în fiecare an noi și noi dovezi ce situează stațiunea printre cele mai însemnate descoperiri din ultimii ani de pe teritoriul țării noastre, menite să confirme teorii și ipoteze asupra unei epoci, asupra stadiului de civilizație din lumea geto-dacică dinainte de primul ei stat centralizat de sub Burebista. Este vorba despre o cultură și o civilizație anterioare cu 200 de ani marului rege.

În 1979, pe 8 august, cînd Violeta Veturia Bazarciuc se grăbea să termine mai devreme lucrul pentru a sărbători ziua de

bronz. În plus, 4 măști antropomorfe din pastă de sticlă de culoare albastră și neagră „care își găsesc analogii — cum specifică arheologa — în descoperirile din Transilvania, de la Fintinele, Ațel, Bratei, Piscolt, dar și din Mangalia, dar și de la Olbia etc“. Iată în ce arie de cultură se înscrie cetatea ce atîtea secole n-a rămas necunoscută! Apoi, i-au apărut 14 monede de argint geto-dacice, copii după tetradrahmele grecești bătute de Filip al II-lea, ce începuseră să circule pe teritoriul geto-dacilor începînd cu secolul al III-lea î.e.n. În anul 1982, printre materialul ce devenise obisnuit, în locuința numerotată 32, unde apar și cele trei depozite dispuse într-un anumit fel și cu legătură între ele, vorbind despre alte laturi ale vieții geto-dacilor, despre cultul mortilor și ritualurile lor religioase, nu departe, de acestea, într-o cană de tip dacic, survine încă un tezaur. Al doilea mare tezaur descoperit în Cetate. Un colier din corali de culoare roșiatică, un colier din mărgelile de chihlimbar, 2 brățări de sîrmă de argint terminate cu protome de animale, 2 perle din foită de aur de formă bitronconică — identice cu cele din mormintul princiar descoperit la Agihliol, în pămîntul dintre Dunăre și Mare —, o piesă circulară din bronz, care a avut, probabil, tot rol ornamental și 2 scoici Kauri. Fără îndoială, piesele de proveniență atît de îndepărtată exemplifică încă o dată legăturile comerciale intense și vaste ale strămoșilor noștri cu popoarele acelei epoci, gradul lor ridicat de cultură materială și spirituală care permitea interferențe cu alte civilizații avansate.

Punct de vedere pe care l-a întărit, în modul cel mai înalt, descoperirea de la 13 iulie din vara aceasta, diadema princiară de aur masiv, cîntărind — la prima evaluare, așa cum a ieșit ea de sub pămînt, la Farmacia din Huși — 765 de grame. Era la ora amiezii, pe o zi toridă, cînd cercetătoarea nu mai astepta nimic de la santier în ziua aceea, cînd chiar se retrăsese obosită în camera sa din mica baracă, lăsîndu-l pe cel mai mare elev de pe santier, pe Andrei Traciziu, clasa a XI-a seral, la un liceu din Huși, să taluzeze marginea santului săpat în ziua respectivă. Se încheia în acea zi și activitatea unei tabere pionieresti a „micilor arheologi“, care trăgeau de „tovarășă directoroare“ a muzeului să se fotografieze cu ei iar tovarășa directoroare n-avea nici un chef deoarece voia să-și adune gîndurile, să lucreze la o comunicare pentru un simpozion ce urma să aibă loc peste 5 zile, chiar în Bunești, la cîminul cultural, cu tema „Cetăți dacice din spațiul carpato-histriean“, simpozion inițiat chiar de dînsa, cu desfășurare anuală și care a ajuns la a V-a editie. Copiii insistă, directoroare iese din baracă și, dintr-o dată, îl aude pe Andrei tipînd ca scos din minti și chemînd-o. Se ivise diadema. I-au tremurat degetele cînd a scos-o la suprafață și a amuțit. „Iaca, aur îmi trebuie acum, aici!“ „Exact în momentul descoperirii, ne spune azi, mi-am dat seama, fără să am nici un dubiu, după maniera ei de construcție că are elemente ale artei tracico-geto-dacice, cu anumite influențe elenistice în maniera de redare a florilor, maniera ce își găsește unele analogii în Tezaurul descoperit la Cucuteni-Băiceni, la ornamentarea unui buton. Nu am nici un dubiu asupra datării, este foarte posibil să facă parte însă, dintr-un tezaur mai mare din care a fost furată și îngropată în locul respectiv. Era într-un strat de locuire neolitică, la 30 de centimetri adîncime. M-am întors cu ea pe deal, am înfășurat-o într-o căcuțică galbenă a unui copil, și am dormit toată noaptea cu ea sub cap; fie vorba între noi că as fi dormit, n-am închis un ochi, iar copiii au făcut, pe rînd, de pază. A doua zi, a fost cîntărită, văzută de organele noastre de partid și de stat, apoi a luat drumul județului și apoi al Muzeului de Istorie Națională la secția Tezaur, unde a fost depusă. Sigur, acolo este locul ei binemeritat. Urmează ca eu să întreprind publicarea ei din punct de vedere arheologic și istoric. La asta lucrez acum. Dincolo de valoarea artistică și ca metal, trebuie să remarc că este singura podoabă feminină descoperită pînă acum, pentru acea epocă, și, din cîte cunosc, nu numai pe teritoriul țării noastre dar și din zonele apropiate nouă. Personal, la ora de fată, nu cunosc încă analogii. Dacă prin ornamentație se leagă foarte bine de aspectul cultural în care a fost găsită, asta nu face altceva decît să se confirme ipoteza pe care o expunem mai înainte, privitor la rolul și poziția Cetății de la Bunești“.

Toată zona din jur a fost, de la 13 iulie încoace, cercetată cu de-amănuntul fără să mai fi apărut o altă piesă legată de această descoperire. Dar, se lucrează mai departe. Cetatea și întreaga așezare de pe Dealul Bobului poate că nu și-a dezlegat încă toate tainele. Pe lângă tezaurele și certitudinile pe care le-a adus a impus și un nume în arheologia și știința istoriografică românească — Violeta Veturia Bazarciuc.

Cui nu-i plac pepenii!

Constantin Chiru este vicepresedinte la C.A.P.-ul din Vidra. Fiind un om al locului cunoaște întreaga situație. Vorbește încet și cu răbdarea omului care a văzut și cînoaște multe. Ceea ce spune sînt lucruri de mult cunoscute (unele dintre ele chiar scrise și în paginile revistei noastre). În primul rînd culturile de pepeni (să-i numim și așa cum li se spune prin părțile noastre) sînt foarte rentabile. Terenul pe care se cultivă este așa numitul pămînt de rotație — de pauză dintre culturi. Dacă este un an bun, de pe un singur hectar se pot obține și peste 20 000 de kilograme. Dacă se înmulțește această cifră cu prețul unui kilogram (din mercurial) se ajunge pînă la o sumă de 80 000 lei. Deci, fără să mai insistăm la acest capitol, este clar pentru toată lumea cît de rentabilă poate fi cultura de pepeni. Doar cu o singură condiție: în perioada de cîteva luni (mai—septembrie) trebuie să se muncească de dimineața pînă-n seară. De cele mai multe ori, pepenarii (care în acest caz pot fi comparați cu ciobanii) dorm acolo, lingă culturile de pepeni. Privind din acest punct de vedere lucrurile, așa s-a întimplat și la Vidra. Pe un pămînt sărac, care nu mai dădea randament la cultura cerealiere (în total 97 de hectare) s-a hotărît să se pună pepeni. Mai trebuiau găsi amatori, adică pepenarii. Vestea s-a dus repede chiar și în județele Brăila și Galați, zone cu tradiție în cultura pepenilor. Așa sînd lucrurile s-au ivit, în cel mai scurt timp, amatorii. Și s-au prezentat la C.A.P.-ul din Vidra peste 30 de țărani din județele amintite. Asta se întimpla prin luna aprilie. S-a văzut terenul și s-au semnat con-

tractele care mulțumeau pe toată lumea. În primul rînd respectivul teren trebuia săpat și îngrijit de cei care au venit. Pe lingă toate acestea și operațiile, adică prașitul culturii de pepeni (au fost chiar și patru prașile), semințele, culesul revenea în sarcina țărănilor care au venit. Mai mult decît atît: ca să nu existe timpi pierduți — fiindcă respectivii locuiesc chiar la capătul parcelor — în contract se mai specifică ca, în toată această perioadă, ei să mai irige, adică să fie responsabili, pe cite o aripă de ploaie (lungime de peste 300 de metri) sau să prășească anumite parcele de teren. Toți în contractul făcut inițial se mai specifică că din întreaga producție de pepeni 60 la sută revenea C.A.P.-ului, iar restul țăranelui. Și se mai sublinia un lucru: țăranel putea să ridice pepenii numai după ce C.A.P.-ul a intrat în posesia cantității respective. C.A.P.-ul se obliga să asigure transportul pepenilor din teren pînă la piață. Pînă acum, în alți ani, mai exista o variantă: țăranii să meargă la piață cu întreaga cantitate și să depună la casierie 60 la sută din valoarea banilor. Pînă aici toate bune — dar, anul acesta, imediat cum s-au făcut pepeni (și a fost, o spune toată lumea, un an foarte bun al pepenilor) au venit cei de la I.L.F.-Giurgiu și au spus că întreaga cantitate care revine C.A.P.-ului va fi preluată de respectiva unitate. Și, aici, apare cercul vicios al problemei: I.L.F.-ul nu-și respectă obligațiile, C.A.P.-ul nu-i poate ridica și, se întîlege, nici țăranii nu-și pot vinde pepenii. Așa sînd lucrurile mari cantități de pepeni se strică fără nici un fel de justificare în timp ce piața duce lipsă...

SORIN POSTOLACHE

CICI IORDACHE-ADAM

de cea mai cumplită arsită... În 1978, cînd a închis santierul și l-a deschis pe cel de la Bunești, o întâmplare. Într-o zi, zăcînd muzeului contabilului seful al acestui, Petru Tărăgan. Intră ca să ia o monedă de argint recuperată în săpăturile la vîta-de-vie de către bătenii din partea locului știu că, sub casele lor și sub pămînt, trebuie să fi existat o altă cetate, cînd întorc brazda găsesc o hirburi, știu și pentru că, își poartă tot soiul de legende, ori mai noi, despre tezaurele și găsite de unii pe sub pămînt, cînd peste noapte. Cercetătoarea nu a putut piesa, pe avers și pe revers, e indubitabil, că are în palmă o monedă dacică. Pleacă astfel în căutarea ei și se întîlnesc cu un mosier, întrebîndu-i pe unde găsi răburii“ și apoi, investighează Dealul Bobului“ spre care o îndrumă ei, pe deal fiind locuri și porumbiști ale țărănilor, și-l răscolească. Ipoteza i se depistase o nouă stațiune dacică. Urma să afle cît este de însemnate de importantă, ce rol a avut, dar carei epoci și culturi aparține? Cum să între însă, pe terenul respectiv, era problema cea mai importantă, era problema cea mai de rezolvat. Și au venit. Găzdușii înțelegere și ajutor din

nastere a fetiței sale, care implinea 6 ani, apare primul tezaur din podoabe de argint. Format din fibule de tip tracic, brățări cu capete libere și brățări spiralice terminate cu protome (capete) de serpi — podoabă reprezentativă a artei geto-dacice —, precum și o drahmă de argint histrieană bătută de Cetatea Histria la sfîrșitul secolului IV î.e.n., fapt ce o ajută pe cercetătoarea să avanseze în lămurirea dimensiunii și importanței stațiunii de la Bunești. (Delia Cristina este sărbătorită într-un chip unic, în loc de tort și lumînări, pe care, oricum, mama nu ji le putea oferi pe santier, i s-a cîntat „Multi ani, trăiască!“ cu un tezaur străvechi la picioare. Ca o răsplată parcă pentru copilul crescut mai mult în acest mod incomod, în locuri izolate și privat de confortul din apartamentul de la oras.) Adîncind cercetările, arheologa descoperă, pe lingă cetate, 46 de locuințe, descoperă depozite de unelte din bronz și fier, unelte pentru prelucrarea acestora, deci existența unor ateliere, deci cultură avansată, un stadiu înalt al forțelor de producție, descoperă, pe lingă ceramica locală, amfore grecești și ceramică grecească din cetățile de pe țărmul Mării Negre, monede grecești bătute de Filip al II-lea, exprestia vâstelor și intenselor relații comerciale ale lumii geto-dacice de pe teritoriul patriei noastre cu alte civilizații și lumi din epocă. Descoperă depozite de obiecte de cult, descoperă un vast inventar ce vorbește despre o viață materială și spirituală în plin progres. În 1981, în locuința numerotată (în ordinea descoperirii) cu nr. 21, i-a apărut un alt tezaur, mai mic decît cel găsit în 1979, dar identic cu acesta. Brățări masive din sîrmă de argint terminate cu protome de serpi, fibule de tip tracic și piese de podoabă din

Ion Dolănescu:

„Cred că m-am achitat

de o misiune grea și onorantă”

— Bun venit acasă, Ion Dolănescu! Cum a fost în America?

— Am stat aproape 3 luni. Nimic de zis, a fost o experiență interesantă, chit că mai văzusem Statele Unite, în 1979, cu „Doina Bucureștilor”, cu Toni Iordache, cu Gheorghe Turda ș.a., dar parcă a durat prea mult. S-au purtat cu mine frumos, chiar foarte frumos, dar nu știam cum să plec mai repede. Toate ale mele erau aici și mă chemau.

— De fapt, ce-ai făcut acolo?

— La început, cu contract prin ARIA, am cîntat la New York, la un restaurant cu specific românesc, plasat în cartierul „Sunyside”. După care, prin mijlocirea Ambasadei române, am efectuat un turneu de concerte la Detroit, Chicago și Youngstown.

— Ați avut succes?

— Să mă laud? Am avut inițial rezerve, v-o spun deschis, să cînt într-un restaurant, mai ales că o făceam pentru prima oară. Dar mi-am adus aminte că Maria Tăhase, marea Doamnă a muzicii noastre populare, spunea cîndva că la local te verifici cu adevărat dacă ești sau nu cîntăreț. În concert cînti 6—7 melodii, hai 10. Acolo mă prindea și 5 dimineața cu microfonul în mină!

— Ce repertoriu ați avut?

— Aproape în fiecare seară am cîntat altceva. „Trandafir de la Moldova”, „Pe Mureș și pe Tîrnava”, „Trenule, masină mică”, romanțe, sirbe, hore, de toate. Judecînd după ceea ce mi-au scris ascultătorii, mi răscolit dorul de țară în inimile noastre”. „Cîntecule dumitale ne-au mers la suflet” etc., cred că am fost la înălțimea misiunii, grea și onorantă, de a reprezenta cîntecul popular românesc în America. Dealtfel, într-o seară, a venit și consulul Sava. Mi-a zis: „Tovarășe Dolănescu, dumneata faci un lucru foarte bun”, ceea ce m-a bucurat nespus. În discuția aceea s-a născut și ideea concertelor care au urmat.

— Care cîntec a prins cel mai tare?

— Mare succes a avut sirba mea

„România, țara mea de dor”. Cînd ajungeam la ultima strofă, „Romănașul cîntă trăiește / Numă-n dreptate muncește / Unde-o fi, un’ s-o afla / Trăiește cu dor de ea”, puțini erau cei care nu plîngeau! I-am văzut pe românii din America, aveau mai tot ce le trebuie, dar n-aveau, săracii, multumire. Ca pomii scoși și plantați în altă parte. Au nostalgia țării, le place să li se vorbească despre ea, nopți de-a rîndul, zile în șir. Mi-au povestit, de pildă, ce impresie extraordinară le-a lăsat Tudor Gheorghe. Le-a adus patria de baștină între zgîrie-nori, i-a tulburat.

— Care a fost momentul cel mai emoționant?

— Unul le-a bătut pe toate celelalte: seara cu Ioana Radu, venită în America la niște prieteni vechi. Nu mă văzuse niciodată cîntînd, deși o rugasem de atîtea ori! Nu pot, Ioane, imi zicea, imi face rău să văd un microfon și eu să stau de o parte! Cînd am zărit-o intrînd, m-au trecut toate sudorile. Era pentru mine un examen foarte exigent. Am cîntat în cînteca Ioanei Radu un cîntec pe care l-a lansat și l-a făcut îndrăgîț de toată lumea. „Ciobănaș cu trei sute de oi”. Salaria aplauda și plîngea. Apoi, într-o tăcere ca de catedrală, Ioana Radu a cîntat alături de mine reluarea „Ciobă-

nașului”, întregind o seară, din toate punctele de vedere, de neuitat.

— Ce mai zicea Ioana Radu?

— Ar fi putut să rămînă mai mult, căci prietenii care o invitaseră se întreceau în a o face să se simtă cît mai bine. Sint drăguți, Ioane, mi-a spus, puținelor timp liber și-1 petrec cu mine, dar eu plec. Mă duc să joc rummy și să țin cu Rapidul! Și s-a dus, am condus-o la aeroport. Era nerăbdătoare și asta o întinerea.

— Apropos...

— O clipă. Recent, cu ocazia zilei de 23 August, probabil că știți, Ioana Radu a fost decorată. A primit chiar din mîna tovarășului Nicolae Ceaușescu o înaltă distincție de stat. M-am bucurat la auzul vestii pentru dînsa, o cîntăreață fără egal, dar mai m-am bucurat, de ce n-aș recunoaște-o?, și pentru mine, pentru noi toți cei care slujim cîntecul românesc. Semnul de prețuire arătat Ioanei Radu e într-un fel al nostru, al tuturor, el ne-a dat și ne dă încredere. În ziua cînd am aflat, parcă am cîntat cu mai mult drag ca oricînd. Aveam sentimentul, nu mi-o luați în nume de rău, că sint cîntec. Reprezentăm cîntecul românesc tocmai decorat.

— Ce-ai făcut după ce v-ai întors?

— Am scos, la „Electrodisc”, discul cu numărul 24, pe 33 de milimetri, 12 piese. „Romanțe și cîntece îndrăgite”, texte de Nicolae Dumitru, melodii de Ion Dolănescu. Sper că unele dintre ele să se lanseze și să devină șlagăre.

— E adevărat că Irina Loghin e bolnavă?

— De ce-au îmbolnăvit-o?! Irina e bine mersi, era zilele trecute în turneu pe litoral.

— Alteeva, Ion Dolănescu?

— Pregătesc împreună cu frații mei, Nicolae și Constantin, un disc cu cîntece de ulță și cătănie.

— Se zice despre acești frați că-i cam duceți în spate!

— Știu, dar ce să fac? Sint frații mei, îi pot lăsa? Greșeala e că publicul îi compară cu mine. Oricum, cînd eu închei cu „Măicuța cu trei băieți / Trei băieți, trei cîntăreți”, săliu se ridică în picioare și ovacionează. Nu e girul spectatorilor decisiv?

— Nu stau lucrurile chiar așa, dar nu e momentul să intrăm în amănunte. Poate eu alt priet. Vă mulțumim pentru amabilitate și vă dorim sănătate și inspirație.

OIDIU IOANIȚOIA ■

Gh. Iliescu-Calinești:

„Lucrările mele sînt semnele prin care se povestește

lumea țaranului român”

(Urmare din pag. 9)

— Mi-am pus și eu astfel de întrebări. Limbajul artei a fost și este o problemă de strictă actualitate. Eu plec de la forma general acceptată de absolut toată lumea și mizez în continuare pe ideea că sensibilitatea lumii este în continuă creștere. Acum 10 ani Nichita Stănescu, ca să dau doar un singur exemplu, era simțit și, mai mult, înțeles, într-un raport de 10 la sută, să zicem. Astăzi este simțit și înțeles de 40 la sută. Acest procent este în continuă creștere. Pornind, deci, de la forma general acceptată, pentru că eu, la urma-urmelor sculptez obiecte, îndrăznesc să sper că, printr-o evoluție a sensibilității generale, i-aș putea arăta omului și caracterul strict științific, geometric cum ați spus, al lucrărilor mele. Mă bizui în această încredere și pe faptul că, în urmă de cîtiva ani, cu prilejul expoziției ce am deschis-o la Pițești, obiectele mele au fost văzute, înțelese și simțite de cîtiva dintre țărani care au fost invitați mei. Erau țărani care, într-un anume fel, fuseseră mușcați de demonul artei, deci oameni a căror sensibilitate depășise nivelul mediu. Acești oameni s-au minunat, dacă pot să mă exprim astfel, de frumusețea nouă a obiectelor alt de cunoscuta lor. Cum să nu sper că limbajul se va lărgi continuu?!

— Ce anume vă frămîntă în mod deosebit în clipa de față?

— În prezentul imediat, ultraconcret, mă preocupă acest proiect de monument pentru omagierea celor ce-au izvodit, din viața lor și din sudoarea lor, și din entuziasmul lor Canalul Dunăre-Mareea Neagră. Este, iată macheta în ghips, un obelisc a cărui temelie o înconjoară sute și sute de oameni parcă desprinși din obelisc, oameni ale căror trupuri, în devălmășie, ard ca o singură flăcără. Sus, în virful obeliscului, două aripi amîntînd antica Victoria, două aripi în care pot fi recunoscute cu ușurință elementele specifice modului în care interpretez eu o suprafață. Este vorba de-acca zîmbire, de-acca fragmentare a suprafeței din care mușcă lumina. În altă ordine de idei, în momentul de față mă preocupă ceea ce m-a preocupat dintotdeauna, încă din copilărie. Voi face o mărturisire pu-

blică mai aparte și mă bucur că o fac revistei Flacăra: satul meu e înconjurat, de vîi, vîi în care toamna, la cules, se-aude toaca. Cu cit via e mai mare, cu-atîț și toaca se aude mai tare. La ce folosește toaca? La alungatul păsărilor, în special al graurilor. Eram copil, deci, și ascultam toaca. Ritmuri peste ritmuri. O simfonie cum rar mi-a fost dat să aud. Ceva de vis. I-am spus atunci tatălui meu, el însuși cioplitor de lemn, renumit cioplitor, cunoscut în toată Cimpia Română, ba chiar și peste munți, spre Brașov și Sibiu, că aș vrea să fac o toacă mare, uriașă, care să cînte tot timpul. Era un vis de copil, dar visul nu mi-a dat pace nici o clipă. Știam, era sigur că voi ajunge sculptor, că-l voi continua pe tata. Fac o mică paranteză pentru a spune că, devenit sculptor, tata s-a bucurat enorm. Mă bucur, imi zicea el, că ai avut curaj. Ai grijă să nu se piardă lucrările, adăpostește-le, pentru că ele nu mai sint ale tale, ci ale oamenilor, dar tu trebuie, în primul rînd, să le porți de grijă.

Apropos de acest sfat, tare mult m-aș bucura să-l pot duce la bun sfîrșit, adică tare m-aș bucura să le pot aduna într-un loc, să zicem într-o casă mare, țărănească, aproape de lumea care le-a născut. Și-mi mai spunea tatăl meu să nu mă sperii de înfrîngerii, că și el a avut, nu una, nu două, dar le-a depășit. Tatăl meu, poate că n-ar trebui să o spun, dar s-a sfîrșit după o neierătoare boală provocată de rumegușul și praful lemnului pe care o viață întreagă l-a dăltuit. Dar să pun punct acestei ieșiri, mult prea sentimentală. Deci, încă de pe cînd eram copil, voiam să fac acea toacă a viilor. Mi-am închipuit-o alcătuită din zeci și zeci de unelte și obiecte ce compun lumea țaranului, adică unelte și obiecte pe care eu, pînă-n clipa de față, le-am tot sculptat și care, iată-le, sint aproape toate, în atelierul meu, altele, puține la număr, sint răspîndite prin țară. Aceste piese, la alte dimensiuni, deci refăcute, urmează a fi prinse într-un sistem unic, un fel de mașinărie care le va mișca și, totodată, va naște ritmurile și muzica pe care, copil fiind, le-am auzit în vilele satului meu. Va fi o lucrare de excepție, va fi însăși viața mea. Mai am de pus la punct doar cîteva lucruri, nu prea dificile și prototipul va fi pus în mișcare la Otopeni, unde am cumpărat un loc de casă anume pentru experimentarea acestei idei. M-am gîndit chiar și unde anume să amplasez această lucrare: pe unul din dealurile podgoriei Ștefănești-Argeș, fără a afecta cîtuși de puțin spațiul agricol.

— Sintem, deci, înconjurat și de-o pădure, cum spuneam la început: ci de subansamblele unei viitoare mari lucrări.

— Sau, dacă vreți, sintem înconjurat de fliterle unui abecedar. Lucrările mele sint semnele prin care se povestește, cu de la sine putere, lumea țaranului român. — Semne care, laolaltă sau separat, sint, cum se exprima unul din criticii amîntiți, roată și soare, pasăre și om, stea și piatră de hofar, stîlp de poartă și

seară la cer, adică lemn ce îmbracă formă și suflet din tăcerea lucidă a stăpinului său subjugat de patima cioplitorului. Poet! Dumneavoastră înșivă scrieți și poezii.

— Ce vă face să credeți acest lucru?

— Aceste două poezii pe care le-ați datat și semnat și pe care le-ați și intitulat Sculpturii mele: „te-am prins undeva / m-ai prins cumva / și-am zburat / unde? // te-am prins cu gînd / m-ai prins suspinînd / și-am zburat / unde? // m-am dăruit ție / te-ai dăruit mie / și-am zburat. // cîndva, / undeva, / unde? //” (octombrie, 1964) și „M-am născut / în luna lui Cuptor, / pe pămîntul meu, / din apele mele, / din pomii mei // să văd, / să simt, / să iubesc, / să cred //” (decembrie 1964). Au trecut, de la aceste versuri, 20 de ani!

— Au trecut, da, dar imi place să cred că au trecut exact în spiritul celor scrise sub formă de poezie, fără a fi, totuși, poezii. Sint gînduri, pur și simplu niște gînduri care mă frămîntau, așa cum și astăzi mă frămîntă încă. Dar ce-ar fi să ascultăm și puțină muzică, mai ales că afară e atît de frumos?!

— Mă conformez, ascultăm puțină muzică. Imi vine să-i spun așa, dintr-o dată, „Ce-ați zice de faptul că sinteți unul din cei mai importanți sculptori ai momentului?!” dar nu știu ce reacție ar avea. Înlocuiește întrebarea cu altele două, foarte, foarte cuminți: Care a fost drumul pe care l-ați parcurs, de ce ați parcurs acest drum?

— Simplu de răspuns și, totodată, greu. Am parcurs acest drum pentru motivul că trăiesc realmente bucuria cioplitorului Sint că sint numai cînd lucrez, cînd cioplesc. Pentru mine ziua începe cu gîndul că voi sculpta. Alții se gîndesc la cine știe ce, eu mă gîndesc, de cum mă scol, la bucuria și plăcerea că voi sculpta. Drumul pe care l-am parcurs? A început cu tatăl meu, despre care am vorbit, a continuat cu maestrul Medrea, la institutul, om despre care voi spune că a fost mina mea dreaptă. Și-a mers mai departe, pînă-n clipa de față, și va merge și mai departe, prin mine însuși și prin colegii mei care, prin talentul lor, prin reușitele lor, m-au obligat să mă depășesc pe mine însuși. Oare am reușit? Oare voi reuși de-acum, încolo? Da, prin colegii mei, pentru că, așa cum — mai de mult, acum 10—15 ani, dacă nu mă-nșel, vorbind despre generația să, Ioan Alexandru, Constanța Buzeă, Ana Blandiana și mulți alții — poctul Adrian Păunescu ținea să le mulțumescă, lor și conjuncturii, că există și scriu și că, prin talentul lor, se simte stimulat competitiv, tot astfel m-am simțit și eu, la rîndul meu, stimulat de arta colegilor mei de generație. Cu alte cuvinte, mă bucur că fac parte dintr-o talentată generație care, în lume, participînd la numeroase expoziții și confruntări, a onoerat o binemeritată recunoaștere a școlii românești de sculptură. Dar să mă ascultăm puțină muzică, vrei?

Fragmente critice

(Urmare din pag. 9)

stiluie în literatura lui: o religie fără Dumnezeu, o religie în care omului îi este permis (și faceă orice-i place și în care prietenia (iubirea) nu cunoaște margini. Oricît de decăzut ar fi, omul așunde în el o lumină e bunătații — iată o propoziție pe care o știm, de mult. Istrati îi dă un sens special: în orice cădere umană este o vinovăție a lumii și toată omenirea nu poate justifica (scuza) suferința unui singur om. Regăsim, în această severă morală, pe Jean-Jacques Rousseau, depozitat de extraordinara lui trufie. În locul trufiei a apărut înțelegerea și bunătațea față de cei care intră în viață „pe ușa chinurilor” și devin victimele unei lumi fără milă. Oricît de jos ar fi omul istratian, el tre o morală și morală lui cunoaște mila, cinstea și demnităta. „Da — recunoaște Stavru —, sunt necinstit! Din nenorocire, Adrian, sunt necinstit! [...] eu sint unul din stîlciții acesteii vieți perverse; totul în viața mea a fost perversiune, violență și viciu; am crescut sub răsufierea acestor calamități!”... Dar înțelegem numaidecît că simpla recunoaștere a necinstită indică o conștiință a cinstei. „Stavrule! Sunt eu demn să fiu haimanaua de treabă pe care o cauți?” — întrebă edolcescentul Adrian, atras de aventură, neliniștit în fața unui profesionist al aventurii (haimanaua de Stavru). Iar profesionistul îi confirmă: „Dă-mi laba, pui de vîntură-lume. Ești demn urmaș al strămoșilor tăi chefaloniți!”...

Iată o noblețe nouă: noblețea omului promis aventurii și fericit numai în măsura în care vîntură lumea. Omul istratian poartă, de regulă, în bucuria aventurii o mare durere interioară, o schilodire a sufletului care, de regulă, vine din condiția lui socială umilă. Stavru este „legat” și încercarea lui de a reveni la normalitate este primită cu ostilitate. Cumtații îi zdrobesc oasele și-l alungă. Tîncuța, nevasta neprihănită și înțelegătoare, se sinucide. Tema privilegiată a lui Panait Istrati este suferința omului pătimaș și liber, dublată de tema frumuseții umane în micul infern. Dragomir (Stavru), Chira, împătimita lor mamă, sint naturi ireprimabile, făcute pentru plăceri și deci pentru suferință. Legea lor este să trăiască în bucuriile trupului și morală lor este să nu-și piardă, chiar și în destrăbălare, sufletul. Mama dă fiicei sale această povăț: „... tu, Chiră, dacă — după cum bănuiesc — nu ți-e dat să trăiești în curățenie care vine de la Dumnezeu și aduce multumire, să nu fii o cinstită făcarnică, să nu faci pe virtuoașa. Nu-ți bate joc de Dumnezeu, ci fii ceea ce te-a lăsat el; trăiește-ți viața așa cum o simți, fii chiar o destrăbălăta, dar o destrăbălăta de inimă! E mai bine așa!”... Numai că morală sincerității totale întîmpină legile dure ale vieții și destinele sortite plăcerii libere au altă încheiere: femeia matură este zdrobită în băta, Chira este răpită și băgată cu forța într-un harem, Dragomir este racolat și perversit de un beiu...

Sufletul pătimaș cunoaște toate formele sbejecției și încearcă să iasă curat din ele. Panait Istrati insistă în narațiunile lui pe acest sentiment de demnitate pe care îl are omul lovit de soartă și acoperit de toate perversiunile lumii. Toate povestirile aduc dovezi despre „bunătațea neîndurată a omului ucis de suferință” și mîndria lui în fața destinului vrăjmas. Moș Anghel își îngroapă ficele înecate în Dunăre, apoi se oprește în pragul casei și scuipă în obrazul soartei: „Na! Soartă ticăfoasă... Tu mă-ncovoi, dar eu mă-ndrept și te scuip în față: na!”... Curajosul circumar este în continuare prigonic de destin: flăcăul îi moare în armată, casele îi ard, se învrăjbește cu familia și, apucîndu-se de băut, boaleste ca lov într-o mizerie fiziologică inspăimîntătoare, mergînd pe calea lui. Călea lui este pierzania și el aleargă nelincit în întîmpinarea ei căci, justifică el, aceasta-i soarta ce i-a fost dată... Moș Anghel e o victimă mîndră a fatalității și istoria vieții lui este una dintre cele mai frumoase scrise de Panait Istrati.

Istoria este, ca toate celelalte, o înșurire de întîmplări fabuloase. Nu mai incapa indoială, Panait Istrati este un povestitor remarcabil și, în genul lui, este imbatabil. Salepșii, pescarii, haiducii, haimanalele lui cutreieră lumea și intră în încurcătură din care ies grație inteligenței și abilității lor. Citim și azi cu o mare bucurie a spiritului astfel de peripectii, dovadă că nici un strălucit eseu romanesc nu ne vindcă de plăcerea de a urmări o fugă la Cairo, o răpire la Brăila, o expediție condusă de o femeie teribilă, Floricica.

Este, apoi, în interiorul acestei fabuloase cronici în stil halima o tipologie originală. Cosma, haiduc romantic, sălbaticul moș Dumitru care iubește bălțile, moș Anghel — erou de tragedie greacă, Dragomir — pederastul cu suflet dostoevskian, Chira, sora lui coborîtă din baladă și închisă într-un harem, Adrian Zograffii și Mihail, cuplu misterios, căpitanul Mavromati, martir al bunei-credințe, apoi figura divină a mamei Joita, văduva curajoasă și demnă de la Baldo-vinești, Codin — un Caliban cu suflet de sfînt... se țin mînt, în timp ce atîția eroi-ede proză subtilă s-au șters din memoria noastră.

Panait Istrati este un prozator al cîmpiei, ea aproape joși mării prozatori români din secolul al XX-lea, incapabil să vorbească altfel decît la persoana înti. Cînd a încercat să facă proză obiectivă n-a reușit. Pactul lui epic este eminamente autobiografic, desși într-un loc recunoaște că e greu, aproape imposibil, să transcrii viața unul om într-o carte. El a reușit.

atelier literar

de G. Dumitrescu

Celia Bănuț, Florin Ma-nea: Nu sint lucruri noi și stăruie aceleasi neajunsuri. Incurajările trebuie urmate de o schimbare a atitudinii față de actul creației. Trebuie să începem un studiu sistematic asupra condiției și legilor poeziei, asupra maestrilor genului etc., pentru a ieși din faza de început, naivă, diletantă, întâmplătoare.

E.M. Amariei: Nițel crispate și greoaie (ca după o pauză prea lungă și forțată) dar păstrând bunele promisiuni de odinioară („Si să-nflorestii”).

D. Barbu: Multe multumiri.

Grigore Pantea: Pentru un asemenea „scenariu” e nevoie de mai multă inteligență, fantezie și abilitate, decît pentru micile dv. inovatii de uz casnic. Povestea „nu tine”, se vîd bine lungile urechi ale imposturii... Iar alegerea citatelor „negative”, ca si a „mentoriului” invocat nu fac decît să confirme răspunsul nostru anterior.

E. Radu: Nu sint din păcate, lucruri publicabile. Ceva mai bine, în „Amiție”, dar, în general, tematica dv. e cu totul inadecvată cerintelor optimiste, festive, ale actualității...

I. Luciei: Schimbările intervenite nu ni s-au părut de bun augur. Pagina, în loc să evolueze spre limpezime, esență, grație, tinde să devină un adevărat „navaj” sofisticat și greoi de cuvinte, confectie chinuță, supraaglomerată, inexpressivă. (Ceva mai degajată și mai omogenă. „Arca lui Noe”). Bune făgă-

duiele, în paginile celui-lalt Ioan, suferind, însă, și ele de exces verbal, de aglomerări inexpresive, de lipsa transparenței și a cursivității (cu compensații, însă, uneori, în ordinea tonusului liric, a vibrației, a vehemenței cromatice a expresiei). „Concert”, „Apocrifă”, „Cruciadă”, cu neajunsurile semnalate, sint pagini pline de perspective. Mai liric, mai cursiv și mai limpede (dar, uneori, și nițel mai convențional...), celălalt locatar al plicului, care de asemenea sugerează (mai ales prin „Amforă”, „Luna-străier”) o posibilă carieră poetică. Nu ne rămîne decît să așteptăm cu încredere confirmarea acestor presupuneri.

Delia Negru: Mai mult compuneri si mai puțin creații, stăpînite de conventionalism, cu iz didactic. Mai bine, în „Și astfel”, „Păcat” (insuficient finisată).

I. Boldea: Multe pagini nefinisate, unele superficiale, improvizate grabit. Printre ele, citeva mai curate: „Poemul”, „Există”, „Mese-ria”.

V. P. Gaj: Nu vâ-lăsați în grăia spiritului critic al altora! E o diferență fundamentală: al altora operează întotdeauna ulterior, în timp ce al dv. trebuie să opereze simultan, implicat în actul creației!... Dacă există, firește (spiritul critic)... Iar în acest plic, din de improvizatăi „La botul calului”, n-a prea existat!... (Doar în „Retorică” și „Primul psalm”, intructiva...).

Manuel D. L.: Încă nu putem trage o concluzie, reveniți.

C. Volanschi („Film în vis”), Gabriela Coman, Armand Tănăsescu, Iv. C. Drazos, Metis-Alba, Viorel Pasou, Florin Satty, E. G. Todirascu, Icar: Nimic nou!

Eugenia Bahlea, Viorela Duică, I. Crețu-Borod, Dan Venter, Ion Conac, Gabriela Hlincea, Ovi-con, Diana Foix, Aureliu Tatomir, Alexandru Ionescu, Ion Furnică, Florica Banciu Dămoș, Viorel Oancea, Angela Gușoi, Romeo Genaru, Șerban Constantin, Ion Dobra, Magdalena Ticu, Ion Crăciun, Cătălina B., Jo M.C.D., Constantin Amancei, Ionel Baban, Sebi Titubal, Simona Pop, Diana Dunăreanu, Daniel Tudosă, Iuliana Păunescu, Marcela Vlad, M. Caragea, Constantin Anadiu, Constantin George, Trandafir Simpetru, C. Alin, Marian Sebastian, Mariana Postelnicu, Ovidiu Gorun, Arpad Simion, G. Florin, Alexandru Achioritei, Ion Ciocoiu, Sofia Ștefanucă, Lucia Mihai, Ioana Păunescu, Florea Jantă, Căvalerul, Gh. Crihan-Măgura, Pia Neptun, Petre Cucu, Gh. Rădulescu, M. Doru, A. Gabriel, Alina Zamfirescu, Peter Dionisie, Maria-Ana Predan, Petru Dărău, Andra Simionin, Ion Popa, Margareta T., Ylla, Irina Negru, Marin Noaptes, Olimpiu Nobiltescu, Nae Cornescu, Ghită Manga, Dorina Clăbucet, Boby Runcu, Dante Vasilescu, Nicolae Cioară, Moise Pișeera, Vladimir Damaschin, Dumitru Mătură, Ajax: Încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU ■
N.R., Manuscrisele nu se inapoiază.

LASĂ-MĂ SĂ MAI CRED

Mai lasă-mă să cred în desăvîșirea clipei ce trece chiar și acum cînd o vîrstă atînge cu mina o altă lăsînd-o grăbită să plece;
Mai lasă-mi credința că visul e viața însăși la ceas de seară cînd umbrele vin să se joace cu valul de singe ce bate în adîncul tăcerii mele, aprinzînd o statuie de ceară.
Adună-mi petalele ce-au căzut și așteaptă din tristețe încet să renase, făptură de flăcări arzînd așa cum am vrut.

CATRINEL STAMATE

URMĂRIREA FILMELOR POLIȚISTE PE CARE LE-AM VĂZUT

Hel cine-a văzut gonind pe autostrada asta pustie
o urmăresc o caut n-a trecut o mașină eu o fată sint șeriful O'Caddie și galopez după un cal roșu n-ați auzit un tren roșu gonind prin gărlile astea pustii miroase a singe ars pe autostradă inima antifonată o simt cum scrișnește ca o cutie de viteze s-au aprins luminile și eu gonesc căutînd o mașină pe autostrada asta pustie hel.

CRISTIAN CIUCA

IN ORAȘ

În oraș
vîntul schimbă toamna
de pe o parte pe alta
a frunzei
Cu îndoită speranță
griul clipește la marginea cîmpiei
din genele verzi, fără stare
presimțînd parcă: miine voi fi bun prieten cu Iarna
(care, în departări, zămisleşte
un oraș de hirtie)
eu impart ultimele dovezi de afecțiune
culorilor — răvășit pastel de
după care mă afund cu țîmplele-n vise
și-n amintiri viitoare.

AUREL ALBU

STIHURI DE ȚARĂ

Pe la ochi și pe la gură
Mi-e dor de cal, de trăsură,

Să-i vîd coama
Să strig vîntul,

Să ne culce-apoi pămîntul,
Într-un fir de iarbă verde
Cin' ne vede nu ne crede
Cin' ne vede nu ne vede.

TEODORA PURPUR

BIOGRAFIE SELECTIVĂ

Alexandre, nu te mai ține de glume,
și ieși și tu cu fața spre lume;

Alexandre, nu mai cobori în fîntînă,
și lasă în pace țestoasa din lună;

Alexandre, fii te rog serios,
și nu mai lua cămașa de zale pe dos;

Alexandre, lasă salcimii în floare,
și prefă-te că nu-nțelegi ee te doare;

Alexandre, vremea de-afară e dură,
și nu te mai lua cu proștii în gură;

Alexandre, nu te uita la lume așa cum
ai scutura o țigară de scrum;

Alexandre, fii te rog mai cuminte,
și nu mai serie cu cerneală fierbîntă;

Alexandre, nu mai fi atît de... boem,
și ieși naibii odată din acest poem!

NICULAE ALEXANDRU VEST

INCA

Iată-mi trupul oboșit
ca o cruce de lemn
uitată între tufe de zmeură
unde nimeni nu-mi
numără globulele
unde nimic nu-mi mai
poate hotări destinul
Doar țigara mea și eu,
încă fumegînd.

SORIN MATEI

JOACĂ

În flecare zi ne ascundem
După cite un deget.
În zece zile
am epuizat
zece degete.
Acum ne ascundem
după pleoape.

CASSANDRA ȘERBAN

Început de septembrie pentru cei ce lucrează pe litoral înseamnă, implacabil, sfîrșit de sezon, pentru că oricît de dărnici ar fi soarele, numărul turistilor scade. Pentru noi, important este ca atîta vreme cît porțile litoralului sint deschise, tot ce se întîmplă acolo să fie făcut cu aceeași seriozitate și dăruire, ca în primele zile ale sezonului. Pentru cei ce fac artă, cvintul sezon n-ar trebui să existe. Cu aceste gânduri am vizitat zilele trecute cîteva unități cu program artistic de noapte, numite impropriu bar, căci specificul acestora este cu totul diferit de cel al barurilor de altădată, atît prin conținutul programelor cît și prin aceea că activitatea, aici, încetează imediat după miezul nopții.

Prima unitate pe care am vizitat-o se află în stațiunea Olimp și este o anexă a întregului Complex de alimentație publică, condus cu competență și seriozitate de un nume devenit deja cunoscut: Viorel Păunescu. A merge la bar înaintea de a trece prin superbele saloane ale complexului este posibil, dar ar fi păcat, pentru că aici cei veniți se pot delecta cu cele mai gustoase sarmăluțe și cei mai de neuitat cîrânciori de pe litoral. Pretutindeni curățenia și disciplina își spun bun sosiat, așa că buna dispoziție este deja instalată înaintea de a pași pragul localului de noapte. Să treci pragul este un fel de-a spune, pentru că cine nu și-a luat bileț din timp, nu poate decît să regrete.

Cunoscător și al profilului localurilor cu program de noapte, Viorel Păunescu, împreună cu coregraful Cornel Patrichi, a realizat spectacolul avînd drept coloană de susținere baletul. Dar, de la baletul pe care-l știm noi în mod curent și pînă la cel prezentat aici este o cale foarte lungă și greu de explicat în cîteva rânduri. Totuși, să remarcăm că toate balerinele au aproximativ aceeași înălțime, sint stăpînite de ritmul muzicii în toată ființa lor, că dansează cu pasiune, mișcîndu-se într-o perfectă sincronizare, încît la un moment dat ai impresia că sint comandate de la pupitru electronic. Știm foarte bine că munca unei balerine poate fi asemuită cu cea a lui Sisif, dar ceea ce este meritul său la aceste fete e faptul că încordarea și oboseala nu li se citesc pe față cu toate că sint prezente pe scenă aproape 2 ore. Sigur că există două soliste: Tatiana Botez și Cornelia Patrichi. Însă lucru care trebuie relevat vizează faptul că întreg corpul de balet este solist.

Balerinele beneficiază de costume încîntătoare, pline de fantezie, grație și culoare, toate alinate liniei melodice și tematicii dansului. Într-un cuvînt, baletul de la Internațional, după părerea mea, poate apărea pe orice scenă a genului de aiurea fără complexe sau emoții.

Și anul acesta balerinele au fost obligate să mimeze cîntecul de pe bandă, amănunt în aparență minor, în realitate de mare efect pentru spectator. Și pentru că orice spectacol de calitate trebuie să

aibă un clown, acesta ne-a fost oferit de Valentina Tănase și Luigi Casian (cunoscut mai ales ca jongler). Conceput într-o manieră clasică, dar împletit cu elemente de umor și acrobacie, dansul lor are toate șansele să rămînă punct de referință. Marea surpriză se numește Luigi Casian, care are însă obligația, nu datoria, să repete, zilnic, pînă la obsesie, căci, din păcate, lipsa de repetiții poate fi observată de orice ochi competent. Dintre soliștii vocali amintim pe Păunța Ionescu, aflată parcă pe cea mai înaltă culme, unele dintre interpretările ei emoționînd pînă la lacrimi. Jeanina Matei, mare creatoare de atmosferă, dăruită cîntecului și scenei. Gil Dobrică, același cîntăreț de ritm și mișcare, pe lîngă melodiile lui de succes aduce pe scenă o piesă aparținînd lui Adrian Păunescu și Ștefan Hrușcă, Dan Spătaru, în mare formă, este ascultat cu emoții. Orchestra, reținută, sună foarte bine, iar participarea vocală a unor instrumentiști este de ținută.

Apoi am fost la Paradis, în Jupiter, alt local cu program de noapte, unde am urmărit, timp de peste două ore, un spectacol desfășurat într-o construcție puțin prea grandioasă pentru un asemenea local. Anul acesta Teatrul de operetă s-a îngrijit de alcătuirea programului, și, probabil, lipsa de experiență a patronului s-a făcut simțită. La Paradis piramida a fost răsturnată, stilul de susținere fiind partea vocală, deși organizatorul spectacolului e un om de balet, cu vechi și recunoscuțe merite: Victor Vlase. Baletul s-a dovedit însă deficitar datorită atît tematicii cît și dansatoarelor, cu toate că Mihaela Atanasiu este semnatară coregrafiei. Dintre soliștii vocali menționăm pe Mariana Ritz (plină de temperament și grație), Olimpia Panciu, mereu proaspătă și plină de dinamism, cu o voce puternică, și pe Marina Voica, într-o formă de zile mari. Marina Voica știe să se miște cu o grație și distincție emoționante, motiv pentru care li adresăm și pe această cale calde felicitări. Laurențiu Cazan, în plină afirmare, se dovedește un bun interpret și mai ales un bun chitarist. Orchestra Scorpion din Arad, o formație de buni profesioniști, condusă de Alexandru Horvath, nu a știut totdeauna să cînte cu rețineri, motiv pentru care soliștii vocali erau puși de multe ori în dificultate. Unitatea este condusă de un împătimit, Dorel Petcu, mereu prezent acolo unde interesele li solicitau, bun cunoscător al localului de noapte. Așteptăm cu mare încredere anul viitor...

Am traversat Constanța și am luat loc în barul Melody de la Mamaia, arhiplin în seara cînd am urmărit spectacolul. Programul a fost alcătuit cam în goană, după principiul că, dacă avem 2-3 nu-

me, succesul e asigurat. De balet să nu vorbim, mai mult stîrneca mîla decît aplauze. Am văzut un french can-can penibil, lipsit de ritm și viagă. Decît așa, mai bine lipsă. Deci, cine putea salva seara? Soliștii vocali și imitatorul. Ne-a plăcut Harry Coradini, care prin vestimentație, podoaă capilară și majoritatea pieselor cîntate îl imită pe Kenny Rogers. Abordînd un stil reținut, odihnitor, s-a făcut mai mult decît simpatic. Apoi am urmărit-o pe foarte talentata Mirabela Dauer, care cu dăruire rupe parcă cîntecul din ea. Dar Mirabela Dauer cîntă la local de noapte unde operează alte legi. Trebuie să știi a te mișca. Or, din păcate, aici artista este deficitară. Cristian Popescu, angajatul Operetei (de ce aici și nu la Jupiter?), a cîntat și a fost bine, apoi, a încercat să imite și a fost rău. Imitatorul, din respect pentru cel imitat, are niște obligații: să imite glasul, mimica și mai ales să știe ce spune. Ori repeți identic pe cel imitat, ori imiți spiritul gîndirii. Marea atracție se numește Aura Urziceanu, cîntăreță care aureolează seara. Ea știe să cînte foarte personal, atît muzică de jazz cît și muzică ușoară. În acea seară n-a delectat în final cu Sannie cu zurgălăi, în care a pus întreaga ei ființă, reușînd să smulgă ropote de aplauze. Nu trebuie uitat simpaticul Mihai Constantinescu, artist dăruit și mai ales foarte personal. Spre meritul său, el se vrea Mihai Constantinescu și asta chiar este. Așa cum spuneam, cu doitrrei cîntăreți nu se poate alcătui un spectacol. Nimeni nu are voie să uite că pretutindeni se plătește o sumă substanțială pentru intrare. Deci, nu avem dreptul să subestimăm spectatorul.

După acest tur de orizont, înaintea de a-mi așterne gîndurile pe hirtie, oarecum contrariată de marea diferență a programelor vizionate, am simțit nevoia să-l abordez pe Viorel Păunescu, care în acest an, datorită programului elaborat, s-a detașat considerabil de toate localurile cu profil similar. Cum interlocutorul meu este o persoană cunoscută și ca organizator de restaurante am vrut să aflu unde rezidă succesul său?
— Sint în meserie de 14 ani. Și cine o face cu pricepere nu se poate să nu aibă succes.
— Înaintea de a vorbi despre localuri de noapte, vreau să subliniez că pe acolo pe unde ați trecut v-ați lăsat amprenta. Să amintim Complexul „Doina” de la Șosea. La un moment dat era în anonim. A venit Viorel Păunescu și totul a renăscut. Bucătăria impecabilă, curățenia relevantă, programul de bar excelent...
— N-am secrete, dar cunosc la fel de bine bucătăria, serviciul în sală, apreciez un dans, cunosc exigențele necesare unui interpret de muzică ușoară. Eu pot fi păcălit numai atunci cînd vreau!

Divertisment nocturn, pe litoral

— Înaintea de a vorbi de localul de noapte, vă rog să-mi spuneți cum mîneși ordinea și disciplina.

— Eu ajut personalul foarte mult, dar sint în același timp exigent. Nu accept chihul sau vedetismul. Curățenia o face întregul personal, de la piccolo la șef de sală. Merg și peste hotare, am deci termene de comparație și pot afirma că personalul cu care lucrez se prezintă la nivel internațional. Sufăr cînd văd că la noi în țară produsele specifice românești sint uitate, sufer cînd meseria noastră nu-și găsește ritmul și cadența. Mă simt obligat să amintesc doi oameni al căror substanțial sprijin l-am simțit ori de cite ori greutățile mi se puneau de-a curmezisul: Alexandru Drăgășin, directorul stațiunii, și Gh. Popa, animator pasionat al turismului bucureștean.

— Cu dumneavoastră se poate vorbi despre restaurant sau bucătărie zile întregi, și îmi rezerv această plăcere pentru altă dată. Doresc acum să ne oprim la localul de noapte, căci asta-i tema raportajului meu. De unde atîta precizie și seriozitate la corpul de balet și interpreti?

— Sigur că este și meritul lui Patrichi, coregraful spectacolului. Dar numai atît nu ajunge. Eu nu accept nici o întîrziere, nu fac nici un rabat indolenței. Cine nu înțelege, pleacă unde vrea. Eu accept vedetismul numai pe scenă.

— Vreau un exemplu.

— Iată-l. Se numeste Elena Fidanitis, de altfel o foarte bună dansatoare, care și-a permis să întîrzie pe motiv că e vedetă. Să fie vedetă aiurea. A plecat. Apoi a cerut să revină, dar n-am reprimiț-o.

— Nu putea dansa la alt bar?
— Putea, dar noi avem un balet de mare rafinament. Noi pornim de la premisa că fiecare balerină este o solistă cu toate că avem două dansatoare de excepție. Mai notați că balerina care are un fir tras la ciorap sau o neglijență vestimentară este imediat sancționată.

— Sînteți cam dur. Nu vâ părăsesse balerinele?

— Întrebați-o pe Tatiana Botez, care este la noi din 1976.

— Mare dansatoare. Această fată are o dăruire scenică remarcabilă. Costumele sint încîntătoare. Unde le-ați realizat?

— Vă rog să notați că ele au fost executate aici, la noi. Toată lumea, cînd a fost cazul, a cusut paieți și strasuri. Greș, dar a meritat! Munca într-un local de noapte nu-i o glumă. Rețineți că vin mulți străini, care au termene de comparație, nu avem dreptul să ne jucăm cu meseria.

— Mulți bucureșteni, probabil, sint nerăbdători să admire programul. Pe cînd în Capitală?

— Foarte curînd. Vom veni cu acest program la care s-a muncit șase luni, dar și cu unele surprize.

— Adică?

— Noi avem un principiu: nimic înainte de avem. Deci, să ne vedem în București. Apoi...

DAN BIRLĂDEANU ■

Un muzeu in labirint

Magritte sau fața ascunsă a realului
Cerul și zidul

Magritte. „Vrăjitorul“
(Autoportret)

Cîteva zile a plouat. O ploaie rece, meschină, care imbecisea valea, amuțea pietrele și suprima orizontul. Cerul nu mai exista decît noaptea cînd, dintre zdrențele norilor, stelele își reinnoiau făgăduiala lor tainică. Apoi, soarele putezea lent, de prea multă umezeală. Acum norii s-au risipit, pietrele sînt din nou calde și soarele sînt din nou cald și soarele și-a regăsit strălucirea, umbrită doar de melancolie și de bănuiala că în zădar aș încerca să învăț ceva din diferența cerului; pactul meu cu indiferența a fost pentru

totdeauna rupt... Prin lumina moale și tandră care aurește poiana unde m-am oprit (și unde nu mă mir că avem față de fericire o atitudine paradoxală: ne îndoim de ea, pentru a crede în ea mai temeinic) trece, ca un fior, prezentimentul că vara e pe sfîrșite. În cîteva săptămîni cerul a îmbătrînit. Aerul e însă limpede, iar munții din fața mea par atît de apropiați încît, o clipă, sînt ispitit să întind mina pentru a-i atinge. N-o fac, fiindcă rațiunea îmi șoptește că mă înșel. Mai bine mă trîntesc în iarbă. Asta e logic. Mereu logica...

Acum citeva zile, plictisit de ploaia care nu mai înceta, mi-am adus aminte de un tablou al lui Magritte intitulat ironic „Vacanțele lui Hegel”. Înfățîșează un pahar plin cu apă pus pe o umbră. Privindu-l, surzii amuzat și-ți inchipui că, undeva în spatele umbrelei, un domn mic de statură, cu melon, care se lauda într-un atelier din Bruxelles că nu voia să picteze decît tablouri ce evocă misterul, îți face cu ochiul: „Ce ziceți de ideea mea?” „E o glumă reușită, domnule Magritte. Mi l-am și imaginat pe Hegel în această postură insolită”; jucindu-se, într-o zi ploioasă, să deschidă umbrela pentru a așeza pe ea un pahar plin cu apă. Bineînțeles, în vacanță. După aceea lucrurile revin la normal. „Adică?” „Adică paharul cu apă se întoarce pe masă. Acolo e locul lui, nu pe o umbră. Am gustat gluma, dar vacanța s-a terminat”.

S-a terminat într-adevăr? Acum, înclin să-l iau în serios pe Magritte și aproape înțeleg de ce prefera el să fie socotit nu „artist”, ci „un om care gîndește”. Probabil a vrut să ne sugereze printr-o ironie că, de fapt, un filosof n-ar trebui să fie niciodată în vacanță, deoarece acolo unde începe vacanța spiritului încep riscurile, primejdiiile; nu zicea apostolul Pavel că libertatea se află acolo unde se află spiritul? Și imi vine în minte un alt tablou de Magritte; unul în care cerul se transformă în zid. Sigur, e o nebunie să crezi că tot ce e accesibil trebuie disprețuit; că tot ce se vede e mister degradat, profanat, secătuit; aparență; că munții care dorm acum în lumină, cerul albastru pe care agonizează vara, iarba pe care o strivesc între palme și care își lasă pe miini suculet amar, brazii plîpînzi care umplu această poiană, tufele de smeură puștiute, nu merită decît să le întorci spatele. Un cer transformat în zid e un avertisment că uităm uneori să căutăm ceea ce e posibil; că, visînd prea mult, riscăm să nu trăim cu toată energia... Dar ar fi o nebunie cel puțin la fel de mare să rămîi o simplă mașină fiziologică de trăit, privind fără să vezi, pipăind fără să atingi și avînd grijă să eviți întrebările; orb cu ochii deschiși. Mă gîndesc că de aceea în zidul pictat de Magritte există mici deschideri; anulînd opacitatea, ele dau un alt înțeles zidului: misterul, ca și zeul acestor locuri, nu există decît dacă e invizibil.

Magritte e un suprealist care se străduia, după propria lui expresie, să fie „cît mai treaz cu puțință”. Desenul lui e corect, uneori de un realism meticulous, culoarea e francă, dar între lucruri se stabilesc la el raporturi neașteptate care ne dau o senzație de vertij. O scrisoare închisă în plic rămîne totuși perfect vizibilă. Stîncile plutesc în aer, în vreme ce, în fața lor, un măr are, dimpotrivă, densitatea și aparența granitului. Sirena nu mai arată ca în reprezentările arhicunoscute din mitologie; trup de femeie și coadă de pește. Ea are cap de pește și picioare de femeie. Mît inversat. Căci și miturile se uzează, cad în banalitate, amuțesc. În „Magie neagră” ne întîmpină o femeie cu bustul de piatră, înălțat printre nori, și partea de jos a trupului vie, fiind în mîna stîngă un trandafir vulnerabil. E adevărat că uneori această pictură ne intrigă în loc să ne emoționeze și transformă rana în rebuș. Dar ea ne provoacă să ieșim din inerție, din automatisme confortabile și gîduoase, și să ne temem de o lume pe deplin sănătoasă, dacă are dreptate Pascal că principala maladie a omului e curiozitatea insatisfacibilă de a ști.

Credeam că pentru a privi dincolo de o poartă trebuie neapărat s-o deschizi. Dar Magritte s-a gîndit probabil că deschizînd poarta va speria misterul și că, deci, nu va mai descoperi nimic în spatele ei. De aceea a preferat altă tactică. A lăsat poarta închisă și, precaut, a săpat în ea o deschidere, pentru a surprinde misterul fără să-l pună pe fugă. Poarta devine străvezie.

Nu asta simt oare și aici? Iarba, cerul, munții, mîinile mele, ciinele care trece acum pe cărare și latră de plictiseală, pietrele, pădurea, toate au nume cunoscute și toate îmi ascund ceva. Eu insumi mă mișc în aceeași lumină obosită și aurie care pecetluiește sfîrșitul venilor și pe care am iubit-o totdeauna cu un gust confuz de fericire și disperare; după ce voi pleca de aici, această după-amiază îmi va lăsa, știu, în suflet o cicatrice de neînțeles. E, poate, privilegiul sau pedeapsa gîndirii noastre să suferim de o fecundă insatisfacție, reposingînd pînă și plenitudinii că are limite. Dar n-ar trebui să ne temem numai de absența acestui neajuns? Culcat în iarbă, îmi spun că tocmai el mă face să simt această zi generoasă și trecătoare și să nu mai disting prea bine prozaicul de sacru sub un cer imobil și banal.

OCTAVIAN PALER ■

Biblioteca in aer liber

Repar avioane

Cine-și mai amintește că aprențiatul prozator Vladimir Colin și-a început drumul literar ca poet? Aveam doisprezece ani cînd domnul profesor de limba română Ion Țăranu (fie-i numele pomenit cu adînc respect, pentru că a iubit cu pasiune literatura noastră clasică!) m-a întrebat dacă citesc poezia „nouă”, „progresistă”, iar eu i-am răspuns afirmativ și i-am spus că-mi plac versurile lui Vladimir Colin. Blîndul și rigurosul meu profesor a clîtînat sceptic din cap și m-a îndemnat să mă reflectez, iar cînd i-am arătat prima mea încercare în versuri (se numea Vrem pace!!! — chiar așa, cu trei semne de exclamare, unul mai convingător decît celălalt) m-a îndemnat să renunț o vreme la scris — cum ar fi procedat azi minunatul Geo Dumitrescu — și a caligrafiat acasă o listă pe care mi-a adus-o și mi-a oferit-o: cărți de Alecsandri, Eminescu, Coșbuc, Shakespeare, Heine, Goethe, Pușkin, Lermontov, Hugo ș.a. Nu, nu figura nici un scriitor din secolul nostru, dar ce listă strâșnică era! Măcar dacă i-aș fi citit pe toți acești scriitori integral și la timp! Dintre autorii mai noi (relativ noi) îl iubea mult pe Dimitrie Anghel, iar dacă teza mea de licență s-a ocupat, cu zece ani mai tîrziu, de proza lui Anghel, aceasta nu cred că e o simplă coincidență.

Dar am pornit de la poetul și prozatorul Vladimir Colin și am ajuns la poetul și prozatorul Dimitrie Anghel, pe o cale ce mi-a indicat-o probabil subconștientul. Pentru că fantezistul Dimitrie Anghel a fost poate primul nostru mare stilist modern în proză (vezi opiniile lui Tudor Vianu și Șerban Cioculescu), iar Vladimir Colin este un prozator fantezist, de o rară eleganță stilistică, din familia lui Anghel, familie nobilă de vreme ce cuprinde mari prozatori-poet, de la Tudor Arghezi și Mateiu Caragiale, pînă la Radu Petrescu (debutant și el cu poezii — uitate — în Nașunea lui G. Călinescu).

Imposibila oază, cartea de proze fantastice din 1984 a lui Vladimir Colin, este opul unui poet care, iată, nu mai dorește să se ignore, volumul unui romantic dezamăgit, cu penița tristă, făcînd eforturi disperate de a găsi prilejuri de viașie, de optimism, de încredere în viață. Puterea de a relua încercarea ce părea eșuată, eforturile repetate de a găsi căi noi spre „oază”

care este și nu este „imposibilă”, extraordinara fantezie (exercitată și pe terenul literaturii S. F.) a poetului, simpla și calma bucurie de a găsi mereu un drum nou care nu se știe unde duce — dar duce totdeauna undeva — dau cititorului o senzație de putere, de îndrăzneală, de elan. Poetul află mereu o altă soluție, iar cititorul, după ce s-a deprins cu „jocul” (soluția se va dovedi inefficientă, dar îi urmează una nouă și noi speranțe) îl urmărește pe poet cu admirația pe care o stîrnește idealistii neobosiți, mereu dispuși s-o ia de la capăt. Ca și emirul din Noaptea de decembrie a lui Macedonski, poetul e mereu în căutarea idealului (a imposibilei oaze): „Și el e emirul și toate le are... / E tînar, e farmec, e trîznet, e zeu, / Dar zilnic se simte furat de-o visare... / Spre Meka se duce cu gîndul meu...”

Ilarion, eroul prozelor scurte ale lui Colin, e un om al finalului de secol douăzeci. Nu ne apare mereu tînar, „farmec, trîznet, zeu”, deși există, sugerate, și aceste ipostaze. Dar el trăiește o existență pusă sub semnul unei reușite indeclinabile, minată mereu de nesiguranță. Îl aflăm într-o infinitate de ipostaze, ca un alter-ego al poetului, și — cu toate că pare urmărit de ghinion, iar viațelile lui imaginare nu se desfășoară în lumina victoriei — se salvează totdeauna pe o cale lăturalică, pe calea oferită de vis, de reveria nostalgică, de poezie. În felul acesta nereușitele lui, uneori dramatice ne par — în mod paradoxal — mici spectacole fermecătoare.

O privești dezolantă din anii frazezi (cele citeva scurte evocări ale copilăriei și adolescenței din ciclul Verigi dintr-un lanț pierdut sînt superbe poeme în proză) e așezată în bătaia luminoasă a unei metafore elocvente pentru caracterul pozitiv și afirmativ al cărții: „Stăteam amîndoi în pragul atelierului și peste capetele noastre firma REPAR AVIOANE se legăna și scrișia în vînt”. Ce altceva face poetul, poetul adevărat, decît să repare avioane? Desigur, avioanele nu vor zbura o vesnicie, dar el rămîne la locul lui, așteptînd să-și reia indeletnicirea. Știe că vor mai fi și alte avioane de reparat și, la nevoie, poate construi mașini de zbor și singur. Nu a încheiat nici un contract cu vesnicia, dar e conștient (ca poet ce se află) că nu scrie versuri nemuritoare ci — mai mult! — versuri muritoare, poeme asemănătoare într-un fel cu flințele omeniești: un poem care trăiește e un om. El are certitudinea că bucuria trebuie să reziste în orice împrejurări biologice, pur și simplu pentru că omul e făcut să

trăiască și să admire viața. Sau cum spune Vladimir Colin chiar în primul rînd al cărții: „imi plîmbam privirile peste întinderea dezolantă, cu nemărginită incintăre” (s.m.). Incintat de o privești dezolantă, cum adică? ar protesta cititorul obișnuit cu proza realistă. Așa! răspunde, aparent fără noimă și de fapt biziundu-se pe noimele cele mai profunde, poetul, pentru că totul trebuie privit cu incintare. Pentru că și durerea își are frumusețea ei, ca tot ce e omnesc, pentru că risul și plînsul sînt, în aceeași măsură, partea reparatoarelor de avioane. Un singur lucru le e interzis: descurajarea. Poetul trebuie să rămînă mereu la post. El e suprăveghețorul zborurilor celorlalți.

Cel mai adesea, reparatorul de avioane evită, în cartea lui tulburătoare, figurile de stil, poezia născîndu-se din întreg. Dar iată-l, din fericire, inconștient... Din fericire, pentru că, totuși, o comparație frumoasă nu e un lucru de lepădat, iar artistul adevărat tocmai printr-o anumită înconștientă față cu propriile sale precepte se recomandă. Un mic poem în poem (ascuns): „...și cerul rămînea nepotrivit de alb, candid și detașat ca o fetiță rostînd la căpătîiul unui muribund, din virful buzelor, cuvînte de îmbărbătare”.

Triada amăgire-dezamăgire-amăgire stă la temelie tuturor prozelor din carte, proze scrise lucid, reținut, de un poet stăpîn pe mijloacele lui și care refuză să-l ofere cititorului său devotat floricele de hirtie. Unele dintre schițe (Nici-odată, nimeni, de pildă) par transcrierea — în cu totul alți termeni — a poemului macedonskian pomenit mai sus. Sigur că nu e vorba de o reluare conștientă: tema e veche și reprezentată bogat în literatura noastră. Printre multele note de notate pe care le aduce poetul-prozator în dezvoltarea acestei teme romantice trebuie pomenită cea etică. Iată un moment tulburător: Ilarion, tînar, se află în fața oglinzii; face plecăciuni, se strîmbă, salută. Se salută. Există deci aci un eu privitor și un eu reflectat (de sticla oglinzii). Atitudinea lor, remarcă poetul, are ceva umilitor: „Deodată am observat însă că un al treilea eu din oglindă refuza să mă imite (...) mă înfrunta cu brațele încrucișate, neîncovoiate, și nu-mi dădăcm seama dacă în privirile lui era milă sau silă”. Aspirația — fermă și fără concesii — spre demnitate susține construcțiile delicate ale cărții și oferă zborurilor un teren de decolare și de aterizare neapărat necesar.

FLORIN MUGUR ■

Desene pe asfalt

Vorbe

Cad frunzele.

Cad vorbele. Cele mai colorate, mai ales, cu un pîlpîitor miez secret, plin de savori. Eugen Barbu le culege pe cele mai năstrușnice, pe cele mai tăvălîte în piper și-n făină de rodie și le adună în Caietele Prințepelui său la rubrica „Vorbulețe”. Nu rezist tentației și mă improvizăm și eu cu citeva, spre a le da pe ele corneliu și malițios autumnales.

„Eram la magazinul „Cocor” cînd am auzit, reproduș de stația de amplificare, o voce caldă, dulce, catifelată, numai bună să te scoată din minti, fișită ca o mătase de veșmînt ascuns vederii, cum numai pe unele aeroporturi mai poți auzi: „Pasagerii de Capetown sînt rugăți” etc... El bine, vocea aceea obsedantă, melodioasă, incintantă la blestemății dintre cele mai sacre, voce de care te amorezezi subit, s-a produs în auzul meu cu următoarele: „Stimați cumpărători, vă informăm că la etajul (cutare) funcționează un punct de desfaceră a pantalonilor!” Vorbe. Grozave, năucitoare vorbe... După formula de tot noștimă „avea niște sîni de shop” ne-am procopsit și cu „are niște picioare din pachet”! Strict autentic. „E un tip Adi-

das!” zicea cineva urmîndu-l cu privirea pe un, evident, altcineva...

După memorabilul calambur lansat de... Paul Georgescu („Cănierea” de Orbeti în loc de „Orbirea” de Canetti) iată un altul, dat anonim, tot pe stradă: „Nu mă rechinui!” rostit de un el către eua lui. Dar mama? Ducîndu-mă eu la Clubul numismaților și chemat fiind la telefon, în lipsă, de către Nichita, ea a țînut să-l informeze: „Mamă, nu e acasă, cred că e la minus-mați!”

Nu e rău. Aduce cu momentul trăit de mine personal, în acceleratul de Pitești, la vagonul restaurant: „Maestre, n-avem bufet rece dar vă putem organiza o găină!”

Vorbe. Culori. Arome. Sigur, nu totdeauna vorbulețele incintă. Mai ales cînd crainicul sportiv zice, la radio, despre un hojmalău precum că a „șutat cu îndemînare” cînd noi știm că la fotbal, numai portarul se servește de miini, evident, nu pentru a... șuta. Dar n-avem în grai și verbul a împicioronga?

Vorbu. Nu mi-a zis mie, unul, la ieșirea dintr-o stație de metrou: „Băi lămiță, n-ai o țigare?” Și am avut. Dar de ce, de ce lămiță? Și pentru că tot veni vorba de tutun. ce-am văzut eu de curînd la un chioșc de pe Magheru? Un afiș (afipt, se zicea mai demult) cu un text vehement împotriva tutunului și reței deprinderi a fumatului. Bun lucru, o să spuneți, dar alături,

la o azvîrlitură de băț (de chibrit) mai era un alt afiș ce făcea reclamă — tot vehement — pentru o nouă marcă de țigarete! Și ce-i cu asta? Nimic, zic și eu, adică transcriu ziceri și scrieri, mă amuz de unul singur mai ales că e toamnă. Chiar pentru asta am venit să-ți spun, vorba poetului. Care nu auzim noi reclame rostite cu voci tenebroase: „În curînd pe ecranele cinematografeilor (urmează titlul), cel mai bun film al regizurului (urmează numele)? Formulă inadecvată? Nu numai.

Vorbe. Cad frunzele. Cad vorbele.

Intimplări. Văd un mic magazin, cu un uriaș lacăt la intrare și cu, în vitrină, un anuț „Sint la miliție!” Inadecvare? De unde să știu eu? Un copil m-a întrebat: „Nene, cum îl cheamă pe bărbatul nutriei?” Și n-am știut. Despre nutrii aflasem cîte ceva de la mica publicitate, unde ele se prăsesc mai în voie: Vînd gulere nutrie, damă! dar și — textual — „Caut asociat nutriei”...

Vorbe. Bucureștii aurii bizantin de soarele lui septembrie se lasă legănați în hamacele tesute, adesea, din lianele unor fine surisuri. Bucureștii, pohta ce-au pohtit-o firma „Geniu și coloniale Caragiale et Fiii”, Bucureștii visurilor și iubirilor mele!

Aștept provincia...

GHEORGHE TOMOZEI ■

Programul Cenaclului Flacăra

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, va desfășura la cererea numeroșilor săi prieteni un nou turneu prin țară, astfel:

CÎMPINA (7 septembrie), PLOIEȘTI (8 septembrie), SINAIA (9 septembrie), PITEȘTI (11 septembrie), RIMNICU VILCEA (12 septembrie), PETROȘANI (14 septembrie), HUNEDOARA (15 septembrie), TEBEA — orele 11 și ALBA IULIA — orele 20 (16 septembrie), CUGIR (17 septembrie), ABRUD (18 septembrie), CÎMPENI (19 septembrie), DEJ (20 septembrie), ZALĂU (21 septembrie), CLUJ-NAPOCA (22 septembrie), REGHIN (23 septembrie), TÎRGU MUREȘ (24 septembrie), TÎRNĂVENI (25 septembrie), MEDIAȘ (26 septembrie), SIBIU (27 septembrie), FĂGĂRAȘ (28 septembrie), BRAȘOV (29 septembrie), BUCUREȘTI (30 septembrie).

Toate spectacolele, cu excepția celor special menționate, încep la orele 18.

Am intenționat să ne oprim în drumul nostru și la Tîrgoviște și Tîrgu Jiu răspunzînd astfel cererilor exprimate de tinerii din aceste locuri. Ni s-a răspuns, din motive necunoscute nouă, că deocamdată nu putem fi primiți. Noi toți lușii sperăm ca în zilele de 10 și 13 septembrie să fim primiți la Tîrgoviște și, respectiv, la Tîrgu Jiu.

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

Intervenție chirurgicală de mare curaj

Mă numesc Vladimir Stănescu, locuiesc în București, strada Constantin Brincoveanu 73, bloc 28, apartament 51, sectorul 4: m-am născut în 4 iulie 1964 cu o foarte gravă afecțiune cardiacă — malformație congenitală cianogenă, „Pantalogie Fallot” (în termeni populari: „maladie albastră”). Am fost internat în spitalul Fundeni la vârsta de 7, apoi de 13 ani, fiind externat de fiecare dată, medicii afirmând cu menajamente că o operație este foarte dificilă. Menționez că însuși celebrul medic Marius Barnard din Republica Sud-Africană, aflat aici, nu s-a încumetat la o astfel de operație. Pe data de 2 ianuarie 1984 am suferit o puternică hemoragie, fiind

transportat din nou cu salvarea la spitalul Fundeni. Despre cazul meu grav a luat cunoștință medicul chirurg MARTIN CONSTANTINESCU, de la clinica de chirurgie cardio-vasculară condusă de prof. dr. docent IOAN POP D. POPA. În ziua de 9 februarie a.c. am renunțat prin știință, priceperea și minile eminentului chirurg care este MARTIN CONSTANTINESCU, care după aproape 5 ore de muncă a ieșit radiind de fericire din sala de operație. Vă rog, stimată redacție, ca prin intermediul revistei FLĂCĂRA să mulțumesc acestuia extraordinar om și capabil medic pentru faptul că — împreună cu colectivul ce l-a ajutat — mi-a salvat viața.

• Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități •

Direcția comercială a județului Hunedoara: „În legătură cu scrisoarea Adelei Chelaru, care reclama că I.C.S.A.P. Hunedoara nu-i acordă transferul la Cantina-restaurant din localitate, vă comunicăm, ca acest transfer și s-a acordat sus-numitei, în interesul serviciului, cu adresa nr. 2798/1984”.

„Mă adresez dumneavoastră cu rugămintea de a publica aceste rânduri pe care sper că le vor citi și oamenii în măsură a rezolva problema noastră, a posesorilor de motociclete: de mai mulți ani, din magazinul Moto-Velo lipsesc cauciucurile de 15—18 țoli ce ne sînt atît de necesare. Sîntem informați că, foarte rar, acestea apar prin magazinele din București; din nefericire se găsește aici indivizi care le cumpără, spre a le revinde apoi în provincie cu „modestă” sumă de 600 lei!” (Ioan Deac din Sibiu).

Inspectoratul municipiului București al M.I.: „Referitor la scrisoarea adresată revistei Flacăra de către Asociația locatarilor din sos. Bercești 25, loc 38, sector 4: numitul Bănoiu Petre — fost administrator, casier, contabil în cadrul asociației respective — i s-a aplicat sechestru penal în vederea recuperării atît a prejudiciului penal, cit și a daunelor civile, sus-numitul fiind determinat să depună în contul asociației suma de 56 300 lei. De către organele noastre s-a luat măsura soluționării și promovării cauzei la Procuratura locală a Sectorului 4”.

Moacă Magdalena (din comuna Ișalnița) sesizează în securitatea cutiilor poștale din Orșova, drept pentru care multe dintre acestea sînt deschise de către te miri cine, conținutul lor fiind risipit în stradă.

Socotim — la rîndul nostru — că, dincolo de secretul corespondenței, garantat prin lege! — o astfel de situație dăunează grav celor ce se adresează, de pildă în cazul bătrînei noastre, unui medic, solicitînd un ajutor de urgență; așteptăm răspunsul forurilor în drept.

„Referitor la scrisoarea trimisă dv. prin care Rodica Iordan din strada D. Răcoviță nr. 11 A, sectorul 2, solicită încadrarea în muncă, vă comunicăm: Biroul forțelor de muncă al sectorului respectiv a reparat-o la întreprinderea „Electronica” Pipera, care i-a întocmit formele de încadrare necesare” (Ne anunță Consiliul popular al sectorului 2).

Un student din anul IV al Facultății de horticultură din Iași, pe numele său Titi Stratulat (domiciliul în satul Pîhnești, comuna Arsura, județul Vaslui), ne scrie, nu fără un haz destul de amar: „Dacă găsește cineva un portofel cu bani și-l înapoiază păgubașului, se cheamă că e un erou, că a făcut un act de bravură; dacă eu vă anunț că la C.A.P. Arsura, satul Pîhnești, situația este jalnică în sensul că 50—60 hectare cu viță de vie sînt aproape compromise, cum aș fi numit?! La data de 5 iulie, cînd vă scriu, via era ridicată numai pe sirme, dar nu și săpată, stropită sau legați lăstarii; mana a și început să atace. Este evident că în astfel de condiții, în anul viitor un mare număr de butuci vor pieri!”.

Întrebarea noastră: al cui e portofelul?!

D.P.M.O.S. — Oficiul Forțelor de Muncă — București: „Urmare scrisorii tov. Floarea Gheorghe din strada Baia de Arieș 7, bloc 11, ap. 78, sector 6, vă informăm că numita și-a reluat activitatea la întreprinderea utilaje piese schimb — așa cum solicitase — ca sudor cu o retribuție de 2 333 lei lunar”.

Mă numesc Olga Neagu, sînt mamă a doi copii (3 ani și 8 ani), soție, om al muncii la Biblioteca județeană Caraș-Severin, locatar în blocul 1, scara 1, apartamentul 13, alea Buziaș — Reșița, din Reșița. De doi-trei ani în apartamentul nostru plouă, și plouă nu se-ncurcă, sîntem în zonă de munte. Am făcut sesizări verbale și în scris, am fost în audiențe, nu ne-am ales decît

cu promisiuni și amăgeli. Nu ne putem lua o mobilă (în una dintre camere apa se scurge prin 12 locuri, stăm cu lighene!), în plus și ceea ce am agonisit cu trudă se distruge vîzînd cu ochii. Vă scriu aceste rânduri nu pentru că la dumneavoastră s-ar afla un deget care să astupe „rănilile tavanului”, dar poate că acesta să arate mai direct răul pricinuit de indolența unora...!

Din partea Consiliului popular al municipiului Petroșani: „Privind soluționarea scrisorii adresate redacției de către unii locatari din blocurile 76, 78, 80 strada Tudor Vladimirescu, din Lupeni, vă facem cunoscut: locatarii din blocurile sus menționate au reclamat faptul că organele locale ale orașului Lupeni nu au fost de acord cu amenajarea unor grădini de zarzavat în jurul locuințelor; în urma deplasării la fața locului, s-a convenit amplasarea acestor grădini de zarzavat în spațiile blocurilor, fațada principală, paralelă cu bulevardul, urmînd a fi plantată cu gard viu și covoare de flori. Cetățenii s-au declarat de acord cu acest mod de rezolvare”. Mulțumim și noi pentru atenta informare a situației.

La 1 august 1984 m-am prezentat în stațiunea Căciulata la hotel „Cozia”, cu două bilete de tratament obținute de la Direcția de muncă și ocrotiri sociale județului Sibiu, pentru care am plătit 2 400 lei. O tovarășă de la cazare ne-a spus că biletele sînt nelegale reactualizate (?!), că au fost pentru 14.IV.84 și s-a schimbat data fără ca noi să știm. Ca o favoare, pentru că sîntem oameni în vîrstă, ne-a repartizat o cameră de la subsol, departe de confortul pentru care plătisem. Nu vă pot spune în ce hal de nervi am fost atunci, deși sînt un om blajin. În ultimă instanță am ajuns la șeful cazării, un tovarăș tinăr și cu multă înțelegere, Fuierete, care ne-a promis că în două-trei zile ni se va rezolva problema camerei; și s-a ținut de cuvînt. Doresc să-i aduc mulțumiri pe această cale. În același timp însă doresc să atrag atenția și celor care modifică datele de pe biletele de odihnă așa cum îi taie capul! (Petre Constantinescu din Sibiu, str. general E. Grigorescu 13, apartamentul 1).

Consiliul popular al municipiului Deva ne face cunoscut că în urma scrisorii adresate redacției noastre, Marioara Curețean, din localitate, a fost încadrată în cîmpul muncii în municipiul Deva, ca vinzătoare, în cadrul Oficiului Județean de Turism Deva, pe o perioadă nedeterminată.

Gheorghe Stoian (din Petroșani, str. Venus nr. 71), ne sesizează calitatea excepțională a chibriturilor produse de către noua întreprindere de profil, fiindînd pe lîngă Combinatul de lemn Gherla: cutii mici, aspectuoase, bețe care se aprind la prima atingere, etc. Lăudînd forma și calitatea minusculilor (dar extrem de necesare!) bețișoare, dînsul propune o întrecere între această nouă unitate și celelalte „cu tradiție” (precum Brăila, București, etc.). E o idee!

DOUA SCRISORI, sesizînd același neajuns — POLUAREA SONORĂ:

1). Locatarii blocului G-13 din strada 23 August nr. 26, Cîmpulung-Moldovenesc (însușind 32 de apartamente cu peste 150 de persoane): din 1979 — fără ca locatarii să fi fost anunțați în prealabil — la parterul blocului a fost instalată o măcelărie cu patru frigider și cu tot atîtea motoare nesilențioase, apoi încă două aparate frigorifice de mare capacitate, care produc, toate, un zgomot infernal pe tot parcursul nopții, depășînd, după afirmațiile semnatarilor scrisorii, 75 decibeli!

2). Un grup de cetățeni, proprietari ai apartamentelor din blocul E, strada 23 August, Deva: începînd cu anul 1981, magazinul lactobar situat la parter, a fost transformat în restaurant cu autoservire în care predomină servirea berei: atît

manevrarea butoaielor metalice cu bere, cit și petrecerile nocturne ale celor certați cu legea, au transformat blocul respectiv într-un iad sonor, deopotrivă de sticle sparte etc.

N.R. — Întrucît funcționarea celor două unități (cel puțin în cel de al doilea caz) se pare că este susținută de interesele particulare ale unor afaceriști, rugăm autoritățile în drept să ia măsurile ce se cuvin; vom reveni.

Familia C. Rădulescu din Piatra Neamț, strada Maikovski 26, ne scrie: „Trei ani la rînd am fost în tratament la Complexul U.G.S.R. Covasna, suferînd de hipertensiune și plecînd de acolo cu însănătoșire remarcabilă. Am rămas profund impresionat de spiritul gospodăresc, disciplina, grija pentru sănătatea tuturor și mai ales atitudinea tovarășească a personalului, de la medici și pînă la femeia de serviciu. Vă mărturisim că nu ne venea să părăsim stațiunea! Le transmitem tuturor celor de acolo mulțumiri pentru amabilitatea și corectitudinea cu care ne-au îngrijit pe noi, cei suferinzi!”.

Procuratura județului Neamț: „Urmare scrisorii adresate redacției Flacăra de către un grup de muncitori de la cantina I.C.H. „Reconstrucția” Piatra Neamț, vă comunicăm: abuzurile efectuate de către șeful cantinei, Lupu Gheorghe, și ale magazinerii Caraza Emilia, se confirmă. În prezent, asupra acestor persoane și a încă unora din conducerea cantinei și clubului „Reconstrucția” urmărirea penală este definitivă, urmînd a se dispune trimiterea în judecată a inculpatului Lupu Gheorghe, a invinuitei Caraza Emilia și a celorlalte persoane, pentru faptele pe care le-au comis!”.

Referitor la anunțul din Flacăra (nr. 28) din 13 iulie 1984, pag. 24, coloana II, prin care Nicolae Maxim din Ghimpași județul Giurgiu, cere sprijin pentru a-și găsi sora pe numele Maxim Eugenia.

Vă rugăm să-i comunicați că este în viață, căsătorită, are 3 copii și se numește Guran Eugenia, locuiește în București, bd. 1 Mai 315, bloc G, scara B, etaj II, ap. 21, sectorul 1, tel: 65 74 85 (scrisoarea este semnată de către Guran Mihai, de la adresa sus-menționată).

În urmă cu cîteva săptămîni, Radu Georgescu din București ne semnala faptul că au existat unele perturbări ale orașelor unor unități cu profil alimentar din zona străzilor Mihai Eminescu, Aurel Vlaicu, Galați, Viitor. Cu promptitudine, Direcția generală comercială din cadrul Consiliului popular al municipiului București a luat măsuri ca, pe viitor, I.C.L. Alimentara 2 să asigure o mai bună coordonare a acțiunilor (inventare, concedii, etc.) care necesită închiderea temporară a unităților sale de desfacere.

Întrucît, din verificările efectuate, a rezultat faptul că administrația asociației de locatari a blocului P.S. 12, Tiglina I, a calculat eronat sumele pentru consumul de energie termică pentru apartamentele din acest bloc, Consiliul popular al municipiului Galați a indicat comitetului asociației să stabilească în funcție de suprafața locuibilă, contravaloarea căldurii. În prima lună cînd se va da drumul la încălzire se vor compensa cheltuielile în plus ale unor familii pe seama celor care au plătit mai puțin în iarna 1983/1984. În felul acesta a fost soluționată sesizarea tovarășului Vasile Babuș, locatar al blocului mai sus-menționat.

Printr-o scrisoare adresată revistei noastre, Ioana Turiac din Brăila, strada Școlilor nr. 87, reclama faptul că cei trei fii ai săi nu o lasă să intre în locuința din comuna Chișcani, locuință realizată împreună cu soțul său, în prezent decedat. Analizînd această plîngere, Comitetul executiv al Consiliului popular al județului Brăila a somat pe cei trei fii să pună capăt practicii lor abuzive, permițînd mamei

lor să intre în drepturile ce-i sînt conferite de lege, respectiv să locuiască efectiv în imobilul în cauză. Li s-a cerut, totodată, să dea dovadă de respectul filial convenit, așa cum dealfel stipulează Codul familiei și celelalte acte normative în vigoare.

Asociația de locatari a blocurilor A4, B3, E2 și D 5 din București, Bd. Muncii nr. 100—106, revine la scrisoarea sa din august a.c., prin care sesiza că, de mai mult timp, s-a spart conducta din apropierea scării D a blocului E2 și apa curge nestingherită, țîșnînd direct din asfalt. După apariția notei din revista Flacăra, sîntem informați că la fața locului s-au prezentat tov. Vasiliu și un tehnician din cadrul Centrului 5 al I.C.R.A.L. Dumnealor au văzut, au zis „bine” și au plecat mai repede de cum au venit. În rest nu s-a mai întîmplat nimic și apa continuă să curgă și azi.

Nu știm ce o fi însemnat acel „bine”. Probabil, apariția unui nou pîriu pe harta Capitalei...

„De peste patru luni, noaptea de noapte și uneori chiar ziua în amiaza mare urșii pătrund în gospodăriile din comuna noastră sfîșîind oi, porci, viței, vaci. Toate apelurile pe care le-am făcut pînă acum nu s-au soldat decît cu promisiuni și sfaturi ca oamenii să-și păzească vitele. Urșii continuă însă, să intre în grajduri și ocoale fără să se teamă de oameni, ciini sau foc”. (Victor I. Vleju, comuna Dorna-Arini, satul Ostoaia, județul Suceava). Știm că urșii sînt ocrotiți prin lege, dar o soluție de protecție a vitelor din gospodăriile oamenilor trebuie găsită.

La cererea unui grup de mineri din Borsă Direcția comercială județeană Maramureș a aprobat desființarea unei patiserii și cooperatiei de consum în vecinătatea Casei de cultură. O a doua patiserie cu laborator propriu urmează a fi amplasată la parterul unui bloc ce se va da în folosință în zona centrală.

Ionel Belingher din București, Bd. 1 Mai, nr. 329, bloc 18, et. VI, ap. 28, sect. 1, tel: 65 89 46, ne aduce la cunoștință că nepotul său Marin Valentin Strimbeanu, născut în 11 februarie 1968, în satul Cerșani, jud. Argeș, actualmente elev, a dispărut de la domiciliu în 13 iulie a.c. Tinărul are 1,68 m,

păr șaten, ochi căprui și o aluiniță sub bărbie. Era îmbrăcat în uniformă de elev. Cei care pot da relații sînt rugați să confrunte detaliile cu fotografia alăturată și să-l anunțe pe sesizant.

O femeie în vîrstă de 77 de ani — Floarea Andrei — din comuna Gorgola, satul Crivina, județul Prahova și-a asternut pe hîrtie, cu decență durerea de a se vedea părăsită acum, cînd este bătrînă și bolnavă, de copiii săi. „Am crescut și educat trei copii, care și-au făcut toți un rost în viață, dar au uitat să mai vină pe la mama lor care are nevoie de sprijin în ultimii ei ani. Nu cred că ar fi pentru ei prea greu să-mi dea o mină de ajutor la repararea casei în care plouă sau să-mi taie un lemn de foc pentru iarnă. Nu le cunosc adresele pentru că

nici unul nu a avut plăcerea să mă cheme să stau vreodată cu el la masă”. Trist.

Printr-o ciudată și neplăcută situație trece Janeta Ioniță din București, B-dul Păcii nr. 144—146 bl. 34, ap. 62, sector 6. Ea a fost somată de ICRAL Giulești, centrul nr. 8, să achite un debit de circa 18 000 de lei reprezentînd chiria calculată din 1976, pentru apartamentul pe care-l ocupă. Ciudătenia vine din faptul că Janeta Ioniță este proprietara acestei locuințe posedînd acte legal întocmite de judecătoria fostului sector 7 și transmise în registrul Notariatului de stat la nr. 7 382 din 18.VI.1976. ICRAL Giulești nu vrea să țină seama de aceste documente susținînd că în scriptele sale figurează și el ca proprietar. Vinovat se face fără îndoială cineva de această confuzie. Întrebarea este „cine”?

Pe data de 9 iunie a.c. Nicolae Păunescu din Rimnicu Vilcea str. 7 Noiembrie nr. 12, a cumpărat 4 anvelope pentru autoturismul său Dacia 1300. A început să le monteze abia pe 8 iulie, cînd și-a prezătit mașina pentru o excursie. Cu acest prilej a constatat că una dintre ele (cea cu seria nr. 28345) prezenta vicii de fabricație. În consecință a renunțat să o mai monteze. Cu anvelopa în brate a fost purtat de la depozitul Comptrol la I.L.P.P. Vilcea, fără ca cineva să accepte să i-o schimbe deși era evident că ea nu fusese montată pe jantă și deci nica rulată.

Pagină realizată de
HORIA PATRAȘCU

Poșta redacției

Gyurka Deneș — Cluj-Napoca: În luna în care ați avut mai mult de 12 zile de concediu fără plată, învoia sau absență nemotivată, nu ați avut dreptul la alocație! **Elena Siminiuc — București:** Nu se fac transferări de elevi de la învățămîntul seral la învățămîntul de zi! **Parashiva Preda — Dălhăuți (Vrancea):** Mama dv. trebuie să opteze pentru una din pensii! **Stavru Atanasiu — București:** În cazul dv., la obținerea biletelor de tratament balnear prin Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale trebuie să plătiți diferențele de tarif! **Marioara Ciobă — Reșița:** Cum domiciliul minorului este cel al mamei, competent să soluționeze cererea dv. este Comisia județeană pentru ocrotirea minorilor de pe lîngă Consiliul popular județean Sibiu. Deci acestei comisii vă veți adresa cererea! **Dumitru Glonț — București:** Atît soția cit și copiii dacă vin în timpul săptămînii acasă nu beneficiază de scutirea la plata celorlalte de întreținere! **Gheorghe Asaftei — Cofnari (Iași):** Nu se mai poate. Vă puteati prezenta la examenul de definitivat în trei sesiuni consecutive, respectiv în anii 1979, 1980 și 1981! **Elisabeta Muscalu — Brașov:** Femeile care au o vechime în muncă de 25 de ani, care au născut cel puțin 3 copii și i-au crescut pînă la vîrstă de 10 ani, pot cere pensionarea înaintea împlinirii vîrstei de pensionare cu un an pentru 3 copii și 2 ani pentru 4 copii! **Eufrosina Chelsoi — Iași:** Vă puteți adresa la Spitalul județean Oradea, Piața Ion Creangă nr. 2! **Nicolae Deaconu — Ciofrîngeni (Argeș):** Pentru a se lua în calcul timpul lucrat în sectorul de stat, trebuie să îndepliniți condițiile de vîrstă 62 de ani și cel puțin 10 ani vechime în muncă.

MARȚA NEDELEA

„Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10—13.

Încrederea nu se pierde decât o dată

(N. Iorga)

• Sperăm ca în al nouălea ceas să se limpezească lucrurile în cazul lui Vasile Roman •

O cauză dreaptă care încă mai poate fi tratată ca atare

Roman Vasile se tot judecă din 1979 încoace cu 4 C.A.P.-uri din județul Ialomița: Amara, Cocora, Coșești și Reviga I. Se judecă pentru a-și încasa drepturile bănești ce-i reveneau în urma unor lucrări efectuate de el prin anii 1974-1976. Lucrări de desnisipare a puțurilor, lucrări dictate, la acea vreme, de necesitate — secetă, deci lipsă de apă pentru animalele celor 4 C.A.P.-uri. Reținem din cele 4 dosare, destul de voluminoase la această oră, că el, Roman, a fost solicitat de Consiliul popular județean Ialomița pentru executarea acestor lucrări, că a fost luat de la I.A.S. Ograda, unde era om al muncii, și pus să încheie contracte separate cu fiecare C.A.P. în parte, urmînd să se găsească și modalitatea de plată — fie din fondul de stat (motiv pentru care a fost trecut la IJECCOOP; dar cum nici aceasta nu-l putea plăti, apare transferat de aci la două C.A.P.-uri), fie din niște fonduri speciale despre care se vorbea în particular, fie, în sfîrșit, din fondurile proprii ale C.A.P.-urilor. Omul nu a stat mult pe gînduri să se întrebe cine-l va plăti, nu era treaba lui, ci a celor care-l trimisese fulger să execute aceste lucrări. A pornit la muncă închiind în acest scop și un utilaj necesar operațiunii de desnisipare. Cum privitor la calitatea lucrărilor nimeni nu ridică nici o obiecție — după cum dovedesc procesele verbale de recepție definitivă — firesc, la terminarea lucrărilor Roman și-a cerut drepturile bănești cuvenite.

Se judecă. La primul proces, cel de pretenții, pierde — hotărîrile reținînd partea de apărare a U.J.C.A.U.-ului și anume că ar fi prescripția dreptului la acțiune al lui Roman, hotărîrea rămînd definitivă. Descoperind noi înscrisuri, Roman deschide un nou proces, de revizuire a dosarului. Cîștigă el de această dată — ocazie cu care se adună alte numeroase dovezi care-l susțin cauza. În ultimul moment însă, U.J.C.A.P.-ului i se admite recursul extraordinar iar la Tribunalul Suprem, Vasile Roman pierde din nou.

Nici două luni nu mai sînt pînă la expirarea termenului în limitele căruia Roman mai poate să se aplece. Cauza s-a pierdut în acest final, bătîndu-se monedă pe articolul 322, punctul 5 din Codul de procedură civilă care spune: „Se poate cere revizuire dacă după darea hotărîrii s-au descoperit înscrisuri doveditoare, reținute de partea potrivnică sau care nu au putut fi înfățișate dintr-o împrejurare mai presus de voința părților...” Vasile Roman a dus niște înscrisuri noi, dar nu existente din perioada 1974-1976, ci doar doveditoare a unei stări de fapt de atunci. Dar tot el, în momeriul de revizuire, apelează la același articol — 322 — dar punctul 7 — care precizează că se poate cere revizuirea dacă există hotărîri definitive potrivnice, date de instanțe de același grad sau de grade deosebite, în una și aceeași pricină, între aceleași persoane, avînd aceeași calitate — în paragraful căruia el se integra perfect pentru că era vorba de aceeași pricină, între aceleași persoane, avînd aceeași calitate și în care el, Vasile Roman, prima oară a pierdut, a doua oară a cîștigat — pînă la admiterea recursului U.J.C.A.P.

Pînă acum nu am făcut altceva decît

să subliniem dreptul revizuirii acestor dosare. În continuare, vom prezenta faptele așa cum le-am desprins din dosare și din ancheta în teren. Am cercetat arhivele D.G.A.I.A., U.J.C.A.P. și ale celor 4 C.A.P.-uri — în care, prea mare lucru nu am găsit, deoarece fuseseră predate la D.C.A. cu un an în urmă — am stat de vorbă cu oamenii care cunoșteau aceste vechi întîmplări, cu factori de răspundere, cu reprezentanții unităților în măsură să lămurească lucrurile — Banca pentru agricultură și industrie alimentară, sucursala Ialomița. Pe scurt, lucrurile ni s-au relevat într-o cu totul altă stare decît cea incopiată în dosare. Roman a fost plătit, o scurtă perioadă, de două din cele 4 C.A.P.-uri — din fondurile proprii! Nemotivat ni se pare acum gestul lor de a nu-l mai plăti. Prin urmare, neputînd fi plătit din bugetul de stat — nici de I.A.S. Ograda, nici de I.J.E.C.O.O.P., C.A.P.-urile trebuiau să onoreze integral notele de plată. Nu s-a întîmplat așa! Au început să-l plimbe, fiecare C.A.P. trimițînd spre aprobare la D.G.A.I.A. „deconturi recapitative cu lucrările efectuate pentru combaterea secetei care depășesc prevederile de plan executate cu mijloace proprii și valoarea acestora”. Astea erau făcute prin '74-'75, timp în care s-au completat și așa zisele procese verbale de recepție definitivă, neînsoțite însă de situația de lucrări — prin urmare recepțiile în cauză nu erau deloc definitive! — documente fără de care banca oricum nu ar fi putut achita suma. Aici descoperim o primă confuzie, reținută ca realitate, de instanță. Singurele procese verbale de recepție definitivă sînt cele apărute la sfîrșitul lui decembrie '76 — însoțite de această dată de situația detaliată a lucrărilor, procese verbale ce cuprind toate aprobările celor în drept. Și ne întrebăm, cum de s-a luat de bună prescripția în această situație cînd dreptul lui Roman începea odată cu apariția acestor recepții definitive, și nu de la cele din '74 care erau definitive doar în denumire?

Cert este că ele, C.A.P.-urile, ar fi trebuit să-i plătească din fondurile proprii. Dar neefectuînd acele situații de lucrări, fără de care banca nu putea deconta suma, nerespectînd contractele încheiate în care se specifica limpede că Roman va fi plătit prin stat de plată, l-au lăsat pe Vasile Roman să speră că se vor alocă niște fonduri speciale din care urma a fi retribuit. Discuția cu directorul Băncii pentru agricultură și industrie alimentară, sucursala Ialomița, tovarășul Constantin Bucoveanu, a subliniat exact aceste aspecte: 1. — Nici unul din cele 4 C.A.P.-uri nu s-a prezentat la bancă din '74 pînă în prezent, pentru sumele în discuție, cu documente justificative prin care să confirme executarea lucrărilor de desnisipare cu plata din fonduri proprii de producție 2. — Între anii 1974-1976 nu au fost alocate fonduri speciale pentru nici unul din ceapurile în cauză. 3. — Ar mai fi existat o singură cale de rezolvare a problemei Roman și anume, să se deschidă finanțarea pentru aceste lucrări, fie și retroactiv. Nici pînă în ziua de azi nu s-a deschis această finanțare! 4. Prin urmare, singurele care

Omul — interioare de conștiință

Ieșirea

Se povestește cum o dată niște oameni ambițioși dar nu din cale afară de prevăzători s-au legat cu jurămintă să construiască în hala cea mare a fabricii un agregat gigant. Meșteri harnici de fel s-au pus pe treabă și luni și luni n-au știut de casă, n-au știut de masă. Abia cînd sticla de șampanie a implinit și ultimul act al creației lor au băgat de seamă, și mirarea nu le-a fost deloc de folos, că uriașul ridicat de miinile lor n-ar fi putut ieși de acolo decît dacă spărgeau toți pereții halei.

Tot la fel se întîmplă uneori cu raționamentele noastre. Ne înfășurăm în vorbe ca-ntr-o gogoasă de mătase și apoi pas de pas de mai ieși la lumină. Ne cătărăm pe pereții propriilor noastre formulări și cuvintele ne aruncă înapoi în căușul comod al neputinței. Raționamentul celor din Remetea Chioarului și mai sus la Tribunalul din Baia Mare este următoarea: Este adevărat că Letiția Giț a avut lot atribuit cu categoria de folosință fin și că pe acest lot a cosit fără nici o aprobare fiul Agăției Ceasca; cum e adevărat că nici în continuare reatribuirea unui nou lot nu a fost ferită de incurcături, și că pe o parte din el a cosit și Gheorghe Maxim și așa mai departe, dar ea ce-a făcut? — s-a dus la conducerea cooperativei și a cerut un atelaj ca să transporte finul și chiar l-a transportat ziua-n amiaza mare prin tot satul pînă la ea acasă ca să se dovedească pînă la urmă că de fapt o căpîțî în valoare de 143,50 lei nu era cosită de ea, ci de Gheorghe Maxim, o rudă a ei, în cotă procentuală, și cu toate că finul aparținea lui Gheorghe Maxim el nu fusese încă recepționat și deci el era încă proprietatea cooperativei cînd Letiția l-a luat acasă la ea făcîndu-și singură dreptate în raporturile cu vecinii și rudele și prin urmare finul fiind la cea dată încă proprietatea ceapeului, chiar dacă după aceea el a revenit în mod firesc lui Gheorghe Maxim, fapta Letiției Giț se numește furt din avutul obștesc și condamnată ca atare.

„Ieșirea” pe care au uitat-o „meșterii” ce au ridicat Letiției Giț stilul condamnării în interiorul raționamentului lor prîpît se numește în cazul din urmă intenție. Intenția de furt a Letiției Giț trebuie dovedită.

NICOLAE CRISTACHE ■

trebuiau să onoreze notele de plată rămîn cooperativele agricole de producție.

Să ne întorcem la cele două documente în posesia cărora ne aflăm de curiud, ambele eliberate la cererea noastră de Banca pentru agricultură și industrie alimentară, sucursala Ialomița: Primul (6449/14 august '84) — specifică negru pe alb: pentru executarea lucrărilor de desnisipare a puțurilor pentru combaterea secetei în cele 4 C.A.P.-uri nu au existat alocate fonduri speciale — explicîndu-se apoi cum s-ar fi putut încheia situația bănească a omului: fie prin deschiderea unei finanțări, fie din fondurile proprii de producție ale celor 4 C.A.P.-uri — chestiune care nu s-a perfectat niciodată pînă la nivel de bancă (cum dovedește, la fel de negru pe alb, cea de a doua adresă de care vorbeam — 6450/14 august '84!). Două documente care nu fac altceva decît să explice o situație de fapt existentă la data demersurilor de început ale lui Roman, demersuri care au rămas îngropate între niște scripte, cu toate aprobările de rigoare obținute pe ele! Să nu uităm că în decembrie '76 forul tutelat își punea, pentru prima oară, parafele și un „se aprobă” — mare — pentru plata omului! Abia cu această dată el, Roman, putea să deschidă acțiunea în instanță, tardivitatea acțiunii lui picînd în acest context!

Așadar, Vasile Roman, indus în eroare (cu bună știință, am zice noi), plimbat de la o ușă la alta, hărțuit în intermina-

bile procese mai speră încă să i se facă dreptate în acest scurt răstimp pînă la expirarea termenului. Că lucrurile nu au fost privite cu seriozitatea cu care ar fi meritat, o dovedește și un document eliberat de D.G.A.I.A. — nr. 2.054 din 15 mai 1980 — prezentat de Roman ca înscris nou în procesul de revizuire, asupra căruia, aceiași semnatari — oameni de răspundere ai direcției — iau astăzi o poziție, miine alta, susținînd ba că este real, ba că nu este real, cu toate că pentru elucidarea adevărului s-au făcut numeroase anchete care subliniază realitatea celor înscrise în acea adresă. Cînd lucrurile erau deci clare sub acest aspect, descoperim pe „ultima sută de metri” încă o retractare a acestui document — adresată Tribunalului Suprem care, înclinăm să credem, a contribuit mult la finalul hotărîrii. Și, ne întrebăm, care-i adevărata poziție a semnatariilor acelei adrese — semnatari care au recunoscut nu numai semnăturile, dar și realitatea celor spuse în document?

Drept este ca măcar acum, în al nouălea ceas să se limpezească lucrurile în cazul Roman. El a muncit și nu a fost plătit iar dacă mai există o cale nu trebuie pierdută pentru apărarea drepturilor acestui om. Sîntem siguri că Procuratura Generală va îmbrățișa cum se cuvine cauza.

GEORGETA ȘTEFĂNESCU ■

Citeva precizări

Mai mulți cititori doresc să beneficieze de metoda inginerului Valeriu Popa. Unii dintre ei ne scriu mulțumindu-ne pentru rezultatele pe care le-au obținut respectînd rigorile acestei metode — și faptul ne bucură mult. Alții se plîng că nu ajung la Valeriu Popa — și faptul ne întristează. Tuturor le răspundem că noi am pus problema bioenergiei și a unor oameni cu astfel de înzestrări, cum este și inginerul Valeriu Popa, cu gîndul de a sensibiliza autoritățile în drept pentru rezolvarea de principiu a situației și nu doar pentru unul sau altul dintre pacienți și nici pentru a face neapărat elogiul unui apănaj pe care l-ar deține în exclusivitate cineva. În acest sens, redacția revistei noastre care, de fapt, sub raport moral, este un fel de titular de brevet pentru mulți dintre cei pe care i-a descoperit, a sfătuit pe tovarășul Valeriu Popa să prezinte metoda sa forurilor în drept, să coopereze cu ele, și tot „Flacăra”

căra” roagă forurile în drept să aibă toată sollicitudinea pentru această deosebit de interesantă și utilă oamenilor deschidere spre o medicină a viitorului. Continuăm să credem în valoarea cu totul excepțională a metodei Valeriu Popa, a acestei căi de atacare a problemei sănătății omului, dar, în același timp, sîntem de acord cu acei bolnavi disperați care s-au izbit, în încercarea lor de a contacta pe inginerul Valeriu Popa, de uși închise, de un telefon care nu răspunde etc. Revista noastră a publicat adresa și telefonul inginerului Valeriu Popa la rugămintea acestuia și criticăm cu severitate — a cărei intensitate nu o poate întrece decît intensitatea dragostei noastre față de faptele bune ale inginerului Valeriu Popa — lipsa de consecvență în raporturile cu oamenii care i se adresează. Pledăm pentru ca metoda inginerului Valeriu Popa să fie înscrisă exact și rapid în reglementările firești, lucru pe care, desigur, nu-l poate realiza

persoana respectivă, ci forurile în drept, cărora — pe această cale — le adresăm un fierbinte apel. Pledăm pentru ca inginerul Valeriu Popa să i se creeze condițiile necesare pentru demonstrarea și valorificarea potențialului său de excepție, dar, în același timp, considerăm că este o datorie a unui om care a ieșit în public cu posibilitățile sale pe care și le-a autoeducat, să respecte oamenii, suferința lor și să-și continue, în numele principiilor pe care le-a afirmat, activitatea benefică, educînd și pe alții — tineri sau mai maturi — ca să înțeleagă și să dezvolte ceea ce a început Valeriu Popa. Aflăm că la ora apariției acestor rînduri, în ciuda capacității sale imense de autovindecare, inginerul Valeriu Popa ar fi bolnav și s-ar fi internat într-un spital. Împrejurarea ne mîhnește, mărturisim sincer, ne miră și ne pune — pentru prima oară de cînd îl cunoaștem pe inginerul Valeriu Popa — problema forței reale de care ar dispune aplicînd propriile sale metode. Îi dorim inginerului Valeriu Popa însănătoșire grabnică, spre binele miilor de bolnavi care așteaptă de la el

— așa cum a promis în intervenția sa din „Flacăra” — informații suplimentare la telefonul și adresa indicate, soluții care să-i ferească de boli și de spitale, și așteptăm de la forurile în drept mai multă promptitudine sollicitudine și dorință de a afla și folosi adevărul metodei Valeriu Popa.

Rugăm, bineînțeles, pe cei ce vor să se adreseze lui Valeriu Popa să o facă numai respectînd legile în vigoare, așa cum îl rugăm pe distinsul inginer să-și consacre întreaga vocație oamenilor în întîmpinarea cărora a dorit să vină și a venit în paginile revistei noastre, creîndu-și astfel obligații ireversibile față de cei aflați în durere. Cit privește obiceiul onora de a cere revistei noastre să introducă diverși bolnavi la unul sau la altul din cei pe care i-am apărut în principiu, nu avem nici un fel de cădere să răspundem afirmativ și să ne transformăm într-un ghișeu (de altfel lipsit de competență) al distribuirii intrărilor la Valeriu Popa și la alții. Alta e căderea noastră, altul este rolul nostru.

Red.

Oameni care văd idei

SĂ GÎNDIM
CU CAPETELE
NOASTRE

● Tradiția arhitecturală românească ● O energie așa-zisă neconvențională ●

Arhitectul este exponent al spiritualității neamului său și apoi al lirismului personal

Arhitectul Constantin Joja s-a născut la 21 iulie 1908 în București. A fost elev al Liceului Dimitrie Cantemir, iar în 1934 termină Facultatea de arhitectură din București, unde a avut ca profesori, printre alții, pe Petre Antonescu, Ghica Budești, Constantin Iotzu, Nicolae Smărăndescu, Ion Berindei. Este autorul cărții *Sensuri și valori regăsite, restaurator al Hanului Manuc, proiectant al restaurării zonei Curtea Veche, cum și autor al mai multor conace din Muntenia. A lucrat mulți ani la Institutul de Proiect București și la Institutul de istorie a artei. A cercetat, în Turcia, Bulgaria, Grecia și în restul Peninsulei Balcanice legăturile între arhitectura românească autentică și arhitectura balcanică. Între 2-25 aprilie 1984 a expus în sălile de expoziție ale Institutului de arhitectură din Capitală, parte din documentația sa strinsă timp de 50 de ani și analiza ei grafică, căutând să pună în evidență valorile plastice ale arhitecturii tradiționale românești, actualizabile în arhitectura modernă.*

— Așadar, stimate Constantin Joja, vreți să dovediți că există o arhitectură țărănească și urbană românească, autentică, oprită de influențe străine. De cine crezi în existența ei?

— În facultate ni se spunea că nu a existat o arhitectură urbană la noi pînă în secolul al IX-lea, că arhitectura țărănească ar fi pur și simplu pitorească, ar fi folclor, imposibil de reluat în arhitectura modernă. Se credea, pe atunci, că valori românești erau doar bisericile. Trei curente puternice dominau arhitectura românească în 1934: școala neoromânească, curentul bizantin și arhitectura modernă. Nici o sinteză nu era posibilă și toate trei curentele erau puse sub semnul întrebării. Era ușor de văzut cum școala neoromânească se hibridizase, iar arhitectura modernă se rezuma doar la a-l copia pur și simplu pe Corbusier. Nu mi-aș fi limpezit ideile nici eu dacă n-aș fi cunoscut ulterior Rucărul, un sat românesc, un adevărat sat-muzeu în domeniul arhitecturii.

— Ce v-a revelat momentul Rucăr?

— Un fapt era evident pentru oricine, pentru cei cu bune intenții față de arhitectura țărănească veche: se puteau înălța calitativele de pitoresc, folclor, cu care fusese minimalizată toată arhitectura țărănească și care îndepărtaseră de la cercetări, de la folosirea ei în arhitectura modernă pe toți arhitecții, cu o singură excepție: Cristofi Cerchez, al cărui elev naturalnic m-am vrut.

— Ce susținea Cerchez? Ce credea el despre arhitectura țărănească?

— Găsisse, încă din 1911, elemente de arhitectură urbană valoroase, în acest fond arhitectonic tradițional, și nu s-a fiit să le utilizeze în construcțiile pe care le-a făcut. Faptul dovedea înțelegerea lui asupra valorilor autentice românești.

— Reveniți la Rucăr: ce v-a frapat?

— Săreau în ochi monumentalitatea acestei arhitecturi, compoziția ei clasică, poezia și armoniile create de proporții, de ritmul unitar, de volumul unitar, de pozițiile savante de umbră și lumină, ori-

zonalitatea ei accentuată de registrul total de umbră al etajului și de balustrada care împărțea volumul în două, o arhitectură în care materialul principal erau umbra și contrastele ei cu lumina zidului parterului. Nimic pitoresc, nimic întimplător, capricios, surprinzător, nici un volum jucat. Atunci mi-am dat seama de valorile extraordinare arhitecturale care se ascundeau în casele țărănești, de unele coincidențe de plastică cu arhitectura modernă. Pe urmele acestei arhitecturi țărănești se putea porni, deci, spre o arhitectură majoră.

— Pentru asta trebuia, însă, teaurizată cea veche, cât mai rămăsese din ea?

— Întocmai! Am început, deci, să cercetez satele românești din toată țara, să identific valorile existente, să le inventariez prin fotografiere. Am cercetat orașele, Capitala, am răsfoit această carte a țării, casele, timp de 40 de ani. Arhitectura autentică era ascunsă în fațadele laterale, în curțile interioare, acolo mai rămăsese, fiindcă fațadele centrale, de la stradă, fuseseră modernizate.

— Care era elementul comun, liantul acestei arhitecturi pe care o descopereți?

— Am constatat că de fapt orașele prin care treceam aveau aceeași arhitectură țărănească, amplificată și adusă la înfățișări urbane printr-un mijloc foarte simplu: închiderea cu geamuri a pridvoarelor, care nu se deosebeau cu nimic de cele țărănești decât prin dimensiune. Cuvîntul care desemna acești pereți vitrați era: geamlie.

— Un turcism?

— Ei, uite, tocmai noțiunea aceasta a făcut pe marea majoritate a specialiștilor să creadă că e vorba de o arhitectură turcească. Urmare, urbanității au dărîmat-o cu precădere, fără să-și dea seama că era cea mai pură arhitectură românească.

— Cum era posibil ca arhitecții, istoricii de artă, de arhitectură să nu fi menționat existența acestei arhitecturi? Cum puteau să o declare, cum spuneți, balcanică? Nu cumva vă înșelați?

— Unii dintre oamenii noștri de cultură credeau că nu am avut orașe (unii mai cred și azi), nici arhitectură urbană mai înainte de 1800, deși recunoșteau citirea documentară a orașelor încă din secolul al XIV-lea. Ei numeau aceste orașe, simple sate mari. Dar aceste „simple sate mari” trebuia să fi avut, mi-am zis, o arhitectură țărănească dezvoltată, interpretată la nevoie orașeanului, deci o arhitectură urbană de cea mai mare autenticitate — dezvoltare logică și estetică a arhitecturii țărănești.

— Ce argumente aveți să probați originea românească a geamlieului?

— Ani de-a rândul am făcut studii în țările balcanice. Am discutat cu arhitecții din Bulgaria, Grecia, Turcia, Iugoslavia: nici ei, nici eu n-am găsit această arhitectură în Balcani. Nici ca plastică, nici ca funcție.

— De unde venea ea atunci?

— Din memoria timpului și a spațiului românesc, rafinându-se continuu prin genul popular, ajungînd să reprezinte spiritul de finețe și de geometrie, dacă nu mai mult, cel puțin tot atît cît și celelalte arhitecturi țărănești europene. Simplificată la maximum ea n-a mai avut nevoie de decor, de surprize pitorești, să

exprime cu putere toată spiritualitatea poporului nostru, să încorporeze muzicalitatea și poezia acestui neam.

— Care erau elementele de construcție, de expresie ale acestei arhitecturi?

— Arhitectura noastră a fost o arhitectură a lemnului, de aceea unii arheologi se miră că nu găsec urmele ei. Lemnul, însă, ca și zidăria din piatră de riu legată cu mortar de pămînt se dezagregă după 2-3 sute de ani. Poporul nostru n-a trăit în colibe (colibe erau, se fac și azi, dar pentru păstrarea unor unelte, a unor produse), ci în case la fel de frumoase ca și cele de azi. Românii au construit o structură aparentă de stîlpi și grinzi expresivă prin însăși structura ei. Grecii la fel au construit pe stîlpi și grindă, dar în piatră și în marmură. Nu veți găsi însă nici la greci, nici la romani arcul de piatră sau de cărămidă: i-ar fi scos din universul lor plastic.

— De altfel, Nicolae Densușianu spune în *Dacia Preistorică* (dacă e să dăm puțin friu liber meditației), că grecii au împrumutat coloana dorică din Dacia; poate de la hiperborei?

— E fapt cunoscut și recunoscut de toți istoricii de arhitectură că grecii, în trecerea lor prin Dacia...

— sau prin plecarea lor din Dacia preistorică...

— poate și asta, au împrumutat arhitectura tracă din Cimpia Dunării: casa cu pridvor pe toate laturile. Însăși structura templului grec ne arată că nu este decît o transpunere a construcției de lemn, în piatră, aberantă dar genială, care realizează astfel suprema expresie plastică arhitecturală.

— Poate ceea ce trebuia să facem mai din timp era tocmai ceea ce ați făcut dv. în acești ultimi 50 de ani: teaurizarea acestor elemente arhitecturale și punerea unei baze științifice a arhitecturii românești originale.

— Pe noi, românii de mai tîrziu (după 1848), ne-a fascinat arhitectura occidentală: cu dimensiunile ei colosale, ornată și dantelată, lucrată în sute de ani. Am uitat însă că arhitectura nu este numai material și tehnică, că monumentalul nu este realizat numai în dimensional și am sfîrșit prin a ne fi rușine de casele noastre mici, construite din lemn, piatră de riu, pereți de paie, vătăluci și chirpici. Ca și cînd o pictură ar fi mai valoroasă dacă ar fi realizată cu niște culori de o scumpete extraordinară.

— Am putea divaga mult pe această temă, aducînd în discuție perfecțiunea Numărului de Aur, splendorile piramidei Keops și Micherinos, dar să ne întoarcem la ceea ce ați întreprins dv: cum ați procedat practic?

— Am mers, v-am spus, din sat în sat, din oraș în oraș, din casă în casă, de pe o stradă pe altă stradă. Am executat astfel peste 6000 de clișee, le-am catalogat și analizat grafic. Mergeam cite 20 kilometri pe zi fără să obosesc, eram parca în tranșă, ca într-o beție frumoasă.

— Care erau frumusețile ce vă produceau o astfel de bucurie?

— Proporțiile, ritmurile, metaforele poetice, muzicalitatea care umplea spațiul din jur; apoi registrul de umbre ce domina valorile luminoase dădea caselor în sine posibilitatea de a sparge dimensiunile reale, de a încorpora în ea poezie și magie.

— Unde ați trăit asemenea momente?

— La Rucăr, de pildă, acolo tot satul era și este încă un muzeu, cum am mai spus. Monumentalitatea aici nu e numai apanajul caselor mari, ci era evidentă și în casele mici, de una sau două camere cu pridvor. Ele nu erau împodobite cu

elemente florale sau crestături în stîlpi, ci doar ritmul stîlpilor și proporțiile degajate între acești stîlpi puteau să redea structura afectivă și rațională a omului.

— Cum ați prelucrat aceste date, acest tezaur arhitectonic?

— Metoda mea de lucru a fost metoda grafică. Am început prin a desena un număr cit mai mare de case din cele fotografiate și, amintindu-mi că și la greci valoarea unui tip arhitectural era stabilită prin rezistența lui la extensiune, am încercat să urmăresc pe desenele mele, efectele extensiunii pe fiecare din aceste case, să variez proporțiile lor spre a vedea dacă se mențin în stilistica generală a arhitecturii românești și dacă nu pierd valorile funciare ale acestei arhitecturi. Am remarcat apoi, în sate, că același tip de casă avea nenumărate variante în care proporțiile și ritmurile difereau, dar nici una nu pierdea sensurile plastice, poezia și magia lor. Astfel încît mi-am spus: există o posibilitate de a reduce aceste rădăcini autentice la arhitectura modernă.

— Valorile funciare care sînt?

— Unitatea volumetrică, ritmică, a elementelor de construcție (un stîlp, o grindă) și tendința de dominare a registrului de umbră asupra registrului de lumină, de dominare a umbrei asupra elementelor luminate. Apoi, aspectul aerian al construcțiilor, ușurința acoperșurilor de șindrilă și spoala cu lapte de var, singura culoare (albă) admisă în arhitectura autentică.

— Ce aplicație sau implicație ar putea avea această întreprindere a dv. în arhitectura de azi?

— Nevoile crescînde de cazare a populației în orașe a făcut și face încă necesară construcția tipizată, rațională și economică. Dar pentru lucrările social-culturale, reprezentative pentru spiritul românesc, este necesară urmărirea unei arhitecturii moderne cu puternice rădăcini în tradiție. Chiar dacă aceste construcții ar fi ceva mai costisitoare. Ele ar reprezenta epoca actuală și ar rămîne mărturie pentru viitor; ar fi o revoluție în arhitectură.

— Cîteva exemple de construcții care au valorificat sensurile funciare ale arhitecturii românești?

— Hanurile din toate orașele din Muntenia și Moldova, cu mult înainte de Unirea principatelor: Hanul lui Manuc, Hanul Elias, Hanul Brîncoveanu, Hanul Solacolu, Hanul Galben, din București; Hanul Metropol din Craiova, hanurile din Focșani, Buzău, Pitești, Cimpulung Muscel, Caracal, Tecuci, Roman, Iași, Suceava, Rădăuți și multe altele. Am cercetat și orașele din Transilvania, dar ele fiind orașe închise, unde, sub dominație, românii nu aveau voie să construiască după stilul lor, elementul arhitectural românesc nu e prea prezent. În schimb satele transilvănene sînt pline de această arhitectură variată și expresivă.

— Cum credeți că s-ar mai putea salva ceea ce a mai rămas?

— Două sau trei sate din fiecare județ ar putea fi declarate și organizate ca rezervații arhitecturale și chiar sate turistice. Să fie curățate de adaosurile ulterioare, de tot ce nu e în stilul autentic al satului. Să fie înzestrate cu încălzire centrală, băi și bucătării electrice, cu o industrie casnică, așa încît ele ar putea trăi și perpetua tradiția arhitecturală românească. Și organizarea muzeelor satului în fiecare județ, după exemplul celor din Curtișoara și Rimnicu Vilcea, ar da culturii românești garanția autenticității fără de care nu este posibilă propășirea.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Școala de biogaz de la Roman

Cercetările pentru găsirea soluțiilor optime de valorificare a apelor uzate, provenite în special din stațiile de epurare ale complexelor zootehnice, prin instalații de biogaz, sînt nu numai în țara noastră orientate spre o exploatare industrială, avînd la bază parametri de funcționare siguri și eficienți, care să justifice investițiile pe care acestea le implică. Nu vom pretinde că soluția, în exploatare la I.S.C.I.P. Roman, județul Neamț, la care s-a ajuns ca urmare a finalizării cercetării colectivei de I.S.P.C.A.I.A. București, de sub conducerea lui Adrian Zaharia, este unica valabilă. Cercetări se fac în continuare, nu numai în cadrul colectivului sus-amintit, ci și în altele, șansele de perfecționare ale tehnologiei existente sau de apariție a unor noi metode fiind deschise. Vom afirma însă că Stația de biogaz de la I.S.C.I.P. Roman (pentru care s-a adaptat proiectul tip aprobat prin Decret 418/1980 pentru stații de epurare cu valorificare a apelor uzate prin instalații de biogaz la complexele zootehnice cu 50 000 porci pe an) funcționează de la data în folosință ireproșabil, cu toți parametri proiectați depășiți. Să ilustrăm cu cîteva cifre cele afirmate.

Proiectată pentru o producție medie zilnică de biogaz de 1 500 metri cubi pe zi, stația produce aproape 2 000, iar biogazul disponibil, livrat pentru diverse utilizări, după ce se scade cantitatea necesară procesului tehnologic, este de 1 500 metri cubi pe zi față de 1 000 cît se prevăzuse în proiect. Economia de combustibil realizată într-un an de stația de biogaz este de circa 400 tone combustibil convențional. De asemenea, prețul de cost realizat al unui metru cub de biogaz este cu 30 la sută mai mic față de cel proiectat. Stația de biogaz asigură în intervalul aprilie-octombrie necesarul de energie termică al complexului (cantină, instalațiile pentru prepararea hranei animalelor, apă caldă necesară grupurilor sociale, întreținerii animalelor și prelucrării semipreparatei). Deci, 400 tone combustibil convențional pe an. Iată o cifră convingătoare.

Care sînt explicațiile acestei realizări? În primul rînd, procesul tehnologic de producere a biogazului după metoda colectivului de la I.S.P.C.A.I.A. și-a dovedit încă o dată viabilitatea în sisteme mari, industriale (cantitatea de nămol folosită într-o zi este de 54 metri cubi) ceea ce fusese demonstrat în mare măsură prin primele încercări de la I.S.C.I.P. Periș și Ferma „30 Decembrie”. Stația de biogaz de la Roman, prima dintr-o serie sperăm cît mai mare (în țară mai sînt în diferite stadii de execuție alte cîteva), arată în modul cel mai elocvent aportul de energie pe care poate să-l aducă biogazul și deci necesitatea ca

toate complexele de creștere a porcilor să fie prevăzute cu stații de epurare care să valorifice apele uzate prin instalații de biogaz.

O a doua explicație a rezultatelor bune obținute la Roman este modul de exploatare a stației. Conducerea întreprinderii, să notăm pe directorul ei, dr. Mihai Hînschi, pe Ion Samachiș, inginerul șef mecanic și pe inginerul Gheorghe Amza, șeful stației de epurare și implicat al stației de biogaz, a privit stația în perioada execuției și a exploatării, ca pe o parte integrantă a complexului și nicidecum ca pe o instalație anexă, experimentală. Dovadă că au avut deplină încredere în această nouă tehnologie este că nici măcar la bucătăria cantinei nu au prevăzut un arzător suplimentar pe păcură pentru eventualitatea că biogazul n-ar fi dat în anumite perioade randamentul scontat. Amplasată judicios, în imediata apropiere a halelor, separată însă de procesul tehnologic principal avînd accese diferite și separate, credem că proiectul a rezolvat fericit și problemele legate de epurarea propriu-zisă.

Cei care n-au avut ocazia să viziteze complexul de la Roman ar putea crede că stația de biogaz, unde materia primă este nămolul format din dejecții de porc, este un loc de muncă deloc de invidiat. Ei bine, nu este deloc așa. În stația de biogaz de la Roman poți avea foarte bine impresia că te aflu într-un punct termic oarecare: curățenie exemplară, instalațiile vopsite în verde și roșu, pe-

reții vîruiți, grafice de exploatare, instalații, etc.

Personalul de exploatare și întreținere a fost școlarizat din timp și știe cu exactitate ce are de făcut. Credem că pentru viitoarele instalații nu se poate găsi un loc mai bun unde viitorii mecanici și operatori de biogaz — ne permitem să le spunem astfel pentru că avem de-a face cu meserii noi — ar putea fi școlăriți sau reciclați.

Stația de biogaz funcționează cu ajutorul unor utilaje românești.

Pe lângă biogazul pe care îl produce, stația de epurare cu valorificare a apelor uzate prin instalații de biogaz rezolvă total problemele de epurare și oferă în plus, prin uscarea nămolului rezultat după fermentare, un îngrășămint organic prețios pentru agricultură. Deci, numai avantajele pentru o instalație avînd la bază cercetare, proiectare și utilaje românești.

Concluzia se desprinde de la sine: toate complexele de creștere a porcilor, atît cele existente cît și cele viitoare, trebuie să fie dotate, obligatoriu am zice noi, cu asemenea instalații. Stația de biogaz de la Roman, dacă mai era nevoie de asta, sîntem convinși că a spulberat și puținele reticențe care mai existau privitoare la această energie așa-zisă neconvențională. Cine nu ne crede, ne poate lesne verifica.

OPREA GEORGESCU

Valoarea omului nu stă în ce pare, ci în ce este el

● „Știința” justificărilor ● Dacă l-ați cunoaște pe nea Marcu! ●

Am rămas și sint un adept statornic și îndrăgostit, chiar, al lozincii **Se poate, cu adăugirea firească Și cine vrea, poate!** și nu prea am răbdare în fața justificărilor, greu mă las convins de greutățile inventate, cel mai adesea cu o fantezie prodigioasă, mă sufocă de indignare neputința din lene și din adormirea maicii domnului, și din lipsa de interes și din căutarea cu tot dinadinsul a căilor întortocheate pe care te pierzi, pierzând timpul dar, altfel, gîfînd cu broboanele neisprăvelii pe frunte cît pumnul.

Și cu toate acestea rămîn și eu, recunosc, citeodată, zdravăn pe gînduri în fața cite unui tovarăș care abia dacă mă lasă să-mi termin întrebarea nedumerită, mitraliindu-mă cu argumentele celor mai complicate explicații încît îmi trebuie nițel timp să mă descurc în puzderia lor și să-mi vin în fire.

Adevărul e, și să nu ne ferim de el, că povestea asta cu justificările s-a cam îngroșat prin unele locuri și a devenit, măcar pentru cite o bucată de timp, o șansă serioasă de supraviețuire prin diverse slujbe chiar și importante, ca să nu mai spun că în meseria mea de jurnalist am cunoscut și oameni care au ieșit la pensie tot scuzîndu-se că n-au făcut mare lucru în viața lor, altfel însă harnici la gură, un război între buzele lor cînd era vorba să arate că n-au avut, sigur, nici o vină, din lipsă de condiții obiective, evident, că viața lor de slujbași s-a încheiat fără să rămînă pe drumul

lor măcar o biată umbră de urmă.

În satul din care mă trag și din care și azi îmi trag puterea de a sta cît mai drept în fața mea insumi, în satul din care mă trag, mai spre luncă, unde și pămîntul e mai dăruit, un mostenitor fără alt merit decît acela că părinții lui se sculară o viață întreagă din viul nopții ca să-l lase pe el să doar-

porumbul ca o oștire, la ei plouase, la ei fusese fierarul bun, paștile căzuseră la timp, la ei zăpada se luase din vreme, la ei grindina nu căzuse, și nu-l despărtea decît o mejdină, cît palma Și dorul de muncă, și dragul de viață și cinstea obrazului. Mai ales! Nu e nouă nici povestea asta veji spune — așa e — dar din păcate, prin unele

Opinia unui alegător

Se poate și cine vrea, poate

mă pînă îl orbea prin somn soarele prînzului, ține cu gîfîială leneșă un ogor bunicel, chinîndu-se în dorul lelii cu o sapă știrbă printre strujeni săraci, năpădiți de iarba vîntului în-nădită și inmulțită cu spor încît nu mai știai dacă stăpînul nu uitase cumva că venea iarna și mai trebuia și el și ai lui să mîncească.

— N-a plouat, zicea el, n-a fost fierarul bun la călît sapa plugului, s-a luat zăpada tîrziu, a fost grindină, au căzut paștile exact cînd trebuia să începă prășitul, și dacă te uitai bine la el, în ochii lui numai suferință, în gura lui numai amărăciune, toate belelele se ținuseră de el scai și era de mirare, săracul, că mai stătea în picioare.

Însă nu trebuie decît să întorci capul și să vezi cum se legăna, la vecini,

locuri, vara asta a întinerit bine de tot.

Ar fi nedrept să nu spunem pe față că greutățile prin care trecem nu sint ușoare, că de multe ori și cînd vrei neapărat să faci o ispravă și te zbat și te chinuiești din tot sufletul și cu tot sufletul nu întinpi destule, și mai e știut că nu merg toate pe roate și că, pînă la urmă, pe lume nimic nu e ușor și nici în socialism.

Dar povestea justificărilor și mai ales a acelor cu orice preț, însemnînd de atîtea ori chiar buna noastră stare de fiecare zi, a ajuns să nu mai poată fi tolerată, oricît ar fi ea de bine cusută cu cea mai trainică și mai transparentă ață. Cineva îmi spunea că s-a ajuns, iarăși prin unele locuri, chiar la o artă a justificărilor și că arta asta s-a și ierarhizat: altfel se justifică un briga-

dier și altfel directorul lui; ține și asta de scaun și de retribuție! O retribuție mare, cînd e vorba să se justifice, mai bine zis să se apere, presupune neapărat o meserie serioasă. Odată l-am văzut și eu pe un astfel de posesor de retribuție cu cît calcul bine întemeiat — credea el — scotea argumentele cu care își justifica neputința și neîmplinirea angajamentelor, din cifre și tabele bătute grijuliu la mașină și cu știință. Din păcate „știința” asta, a lui, era păgubitoare și pentru el și pentru cei din jurul lui. Și n-a trecut, din fericire, mult și s-a văzut, și n-a trecut mult și apelul la tabelele justificărilor s-a subțiat și el pînă a plesnit adevărul care scotea la lumină neputința și lipsa de interes și lipsa de răspundere și chiar fuga de ea.

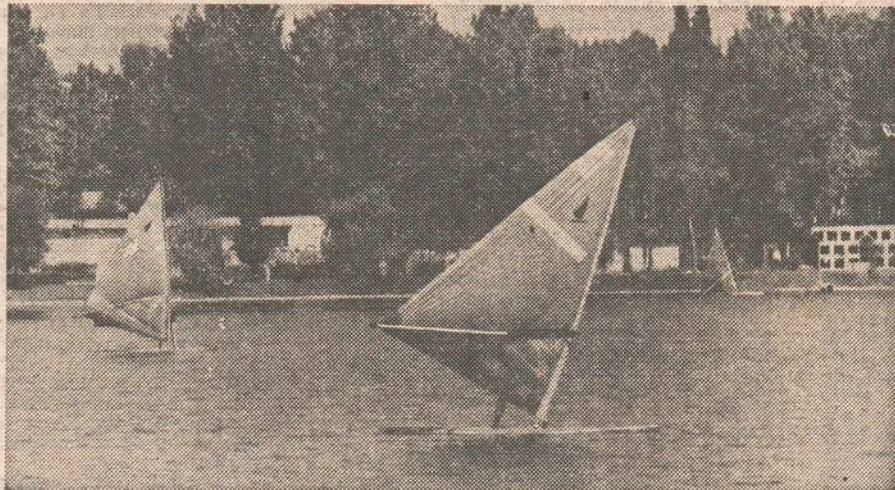
Nimeni nu poate nega dreptul fiecărui dintre noi de a spune pînă la capăt cite greutăți a avut el de întinpinat în voința lui de mai bine, dar trebuie să existe, întîi, dovedită prin fapte, această voință de mai bine și ambiția datoriei bine făcute și convingerea că dacă te-ai înhamat la o treabă atînci ai făcut-o serios și cu toată credința și cu toată știința adevărată care se mai cheamă și competență.

Adevărul adevărat e că azi, în România, se poate munci, și cu spor, și cine vrea să muncească și să arate că e în stare să muncească și știe să muncească și vrea cu adevărat să lase ceva pe urma lui, POATE!

DINU SĂRARU ■

Serbările mării

Fotoreportaj de GHEORGHE DUMITRU-MAICAN ■

Cronica șoselei

Poveste adevărată despre un om adevărat

— Sint 15 ani de cînd Marcu parcurge cu autobuzul lui exact același traseu. Cunoaște fiecare metru de drum, fiecare indicator, curbă, intersecție, unde încep și se sfîrșesc pantele, serpentinele, unde vînturile aspre ale iernii formează pe șosea o crustă de gheață, unde apare pe neașteptate poleul, locurile în care rafalele neprietenoase ale curenților pot lovi ca o palmă puternică în latul mașinilor trimițîndu-le pe traiectoria nedorită. Dar nu numai atît. Marcu știe orice casă de pe itinerarul pe care îl parcurge de atîta vreme, starea civilă a celor care locuiesc în ea.

Cînd, într-o zi, în locul lui Marcu a apărut un tîp încrunțat, îmbufnat, care se uita chiorș la oamenii și, pe parcursul celor 30 de kilometri pînă la destinație, n-a scos un cuvînt, pasagerii, obișnuiți cu felul de a fi al lui Marcu, au coborît consternați, abătuți.

„Ce pătrăți fraților, îi întrebă maiștrul pe cei doi băieți, muncitori la secția de montaj, că arătați de parcă v-a ciomăgit cineva pe drum?” „Mai rău, nea Fănică, l-au înlocuit pe Marcu cu unul care se uită cu răutate și nu vorbește nimic tot drumul”. „Și pentru asta arătați voi așa, de parcă sinteți la

înmormintare?” „Ehe, meștere, dacă l-ai cunoaște mata pe nea Marcu!”

„Rulînd cu viteză redusă pe șoseaua îngustă care străbate satul „Apele”, voi știți cum sint locurile pe acolo, dacă faci un pas mai mare de pe prispa casei poți ajunge direct pe scara autobuzului, vîd în locul unde începe imașul un autoturism lăsat într-o parte și cu amîndouă ușile deschise. Curios, pe la noi oamenii țin la lucrurile lor pentru care au trudit din greu. Nu prea au obiceiul să-și lepede mașinile ca pe niște zdrențe. Aici nu-i lucru curat, îmi zic. Opresc apoi, să văd mașina mai deaproape. Dacă-i cineva lovit în ea ori pe lângă mașină? Nu, nu era nimeni! Doar o bușitură puternică care despicasă în două partea din față a Daciei arăta că autoturismul intrase în pomul din apropiere, pe care vopseaua roșie se vedea clar, iar varul de pe pom se scuturase printre zbirciturile tablei. Pot să jur, îmi ziceam, că mașina îi furată și părăsită. Derbedeii aștia așa fac, după ce-i sterpelesc omului autoturismul, și-l țin în supărare și emoții zile întregi, au ambiția să-și lase neapărat și cartea de vizită, prăpădindu-le mașinile”. Și sfîtosul Marcu își continuă povestea ascultată cu sufletul la gură de tinerii săi admiratori. „M-am gîndit că făptașii nu pot fi de parte. Motorul era încă fierbinte, iar roțile la fel. Frînașă pe drum nu glumă. De, doar nu conduceau mașina lor. Am întors autobuzul, luînd-o pe drumul către municipiu. N-a trebuit să merg mult pînă a început să mi se confirme presupunerea. Doi tineri, unul roșcat, cam de 20 de ani, înalt, numai în cămașă, iar al doilea scund, negricios, cu o geacă vișinie, mergeau grăbiți, în aceeași direc-

ție cu mine, vorbind agitat. Aștia trebuie prinși, însă cu cap, Mirciulică, îi spun eu singurului călător, care și-a dat seama despre ce-i vorba, fără prea multe explicații. Nu scoți un cuvînt despre mașina părăsită, m-ai înțeles? La nevoie mă ajuți, dar numai cînd îți spun eu! Vorba aia, statura ta de atlet și miinile tale de forjor n-au nevoie de reclamă!” „Te ajut, nea Marcule, mai e vorbă?” „Haideți, sus, băieți, autobuzu-i gol. E păcat să vă stricați pîngelele. Și așa văd că pantofii voștri au cam mulți kilometri rulați”, glumesc eu. Cei doi zîmbesc și urcă sprinteni în autobuz, mulțumiți că-i mai scutesc de efortul mersului pe jos. Apoi am început să discut cu Mirciulică despre vreme, recoltă, echipa noastră din C, mă rog, în așa fel încît băieții să creadă că am uitat de ei de cum s-au urcat în mașină. Cei 10 kilometri, pînă la biroul de miliție, au însemnat pentru mine cît o mie. Așa teatru nu jucasem niciodată. Rupeam un pic în germană, Mirciulică știa limba de acasă. Tăică-său era român, iar maică-sa săsoaică. Îi zic pe șoptite, aplecîndu-mă spre pedale ca și cum aș căuta ceva. Spune-i ofițerului de serviciu despre cei doi, spune-i ce gîndesc eu. Repede însă, că nu-i timp de pierdut. Apoi vorbesc tare. „Mirciulică, cred că am făcut o pană. Tot la cauciucul asta beteag din față. Î-a vezi tu despre ce-i vorba”. Opresc și Mirciulică se îndreaptă spre roata din față, strigîndu-mi: „Nu-i nimic, nea Marcule”. „Vezi-le și pe cele din spate” îi răspund eu. Pasagerii mei își continuă discuția cu voci joase. Nu li se pare suspectă oprirea noastră. N-au observat nici că furișîndu-se prin spatele autobuzului, Mirciulică a intrat în locul miliției. Somația locotenentului îi

surprinde de-a binelea. „Noi... sintem în concediu. Ne plac călătoriile. Cu ce mergem? Cu ce putem, uite acum, de exemplu, a oprit omul asta de suflet și ne-a luat în autobuz. Dorința de a schimba mereu decorul ne poartă pe drumuri. Exact ca în balada lui Topirocanu. Aia cu chirașul grăbit”. Ha, ha, se chinuiesc să ridă cinește cei doi „turisți”. Se opresc cînd văd că veselia nu-i generală. Apoi, puși în fața faptelor, își deapănă „romanul”. Tot răul vine de la mașini. Tare le plac automobilele. Slăbiciunea lor, ce să-i faci. Toată lumea are cite un hobby, ei de ce n-ar avea?

„De unde venim? Tocmai de la Piatra Neamț. Am fost nevoiți să tot schimbăm mașinile. Dacă li se termina benzina!”

Cîte am lăsat pe drum? Să tot fie vreo cincă. De fapt noi nu le furăm, ci le folosim cît putem, apoi le lăsăm proprietarilor. Nu le luăm, cum se spune, de tot. În ce stare le lăsăm pe drum? Asta da, recunoaștem, e o prostie cînd le bușim de stilpi ori de pomi, mai ales că putem să pățim și noi ceva, să ne rupem vreo mină ori vreun picior. Cînd le izbim, ce-i drept, ne punem întotdeauna centuri de siguranță. Ne-am convins că într-adevăr sint bune. Pînă la urmă, dacă te gîndești, nu păgubim pe nimeni. Mașinile doar is asigurate. Ne distrăm și noi puțin. Ce-i mai important e că vedem mereu altă lume”. Brunetul ar mai fi turuit mult și bine, dar locotenentul i-a tăiat-o scurt, avea treabă nu chef să-i audă palavrele, mai ales că timp de discuții vor avea destul, iar eu trebuia să mă întorc la capul de linie”, termină povestirea Marcu.

VICTOR BEDA ■

Ce-l scoate pe om în larg

UNIVERS

• A cincea generație de calculatoare și-a dat drumul în lume •

Sin nou despre misterul tungus

Spre zona „fenomenului“ tungus a pornit, recent, o expediție complexă a Universității din Tomsk, care continuă explorările fundamentale, începute în urmă cu un sfert de secol, de către matematicieni și biologi, chimiști și cosmochimisti, botaniști și astronomi, radiotehnicieni etc. La început s-a crezut că este suficientă reunirea eforturilor oamenilor de știință din diferite domenii pentru ca misterul să dispară. Dar succesul nu a venit și explorările s-au prelungit mulți ani. Ele continuă și astăzi...

...La 30 iunie 1908, în jurul orei 7,00 ora locală deasupra unui vast teritoriu al Siberiei centrale a trecut în zbor un mare obiect cosmic. Zborul era însoțit de sunete și de fenomene luminoase puternice și s-a încheiat printr-o explozie de o forță neobișnuită, la 65 km nord-vest de satul de vinători evenci Vanavara, de pe râul Podkamennaia Tunguska. Explozia a produs o puternică undă de șoc, arborii din taiga s-au prăbușit pe o suprafață de 2.150 kmp. Modificări ale presiunii atmosferice s-au înregistrat în întreaga lume. Explozia a produs și un cutremur, iar lumina ei a putut fi observată la distanțe de sute de kilometri. În jurul locului exploziei au fost înregistrate mai multe incendii.

Citeva expediții ale Academiei de Științe a U.R.S.S. s-au deplasat la fața locului încă în anii '20-'30. Una dintre ele, condusă de L.A. Kulik, a stabilit locul exact al căderii corpului cosmic, chiar deasupra unui vechi crater de vulcan stins. Au fost găsite și mai multe cratere mici, datorate — se credea — căderii unor fragmente ale „meteoritului“. Dar meteoritul propriu-zis nu a fost descoperit, cum nu au putut fi descoperite nici cele mai mici fragmente ale materiei care s-ar fi desprins, eventual, din masa lui. Și astfel nu a putut fi obținută nici o probă materială care să confirme ipoteza căderii „meteoritului“.

În ultimii ani au ieșit, însă, la iveală o serie de paradoxuri de pe urma cărora se pot trage concluzii, sau mai degrabă concluzia că explorarea se află abia la începutul ei și nu la punctul terminus.

Unii cercetători își pun, de asemenea, întrebarea de ce, până în prezent, nu s-a descoperit nici un miligram de substanță care s-ar fi putut desprinde dintr-un corp cosmic, cu toate că pentru studii s-au folosit cele mai moderne mijloace de investigații. Alți cercetători susțin că au descoperit, în stratul de turbă, particule metalice și de silicați care pot avea o origine cosmică. Certitudine însă nu există.

Concluzia principală a unei recente reuniuni științifice consacrate problemei „fenomenului tungus“ a fost unanimă: el nu se încadrează în nici o noțiune cunoscută până în prezent de știință. S-a presupus chiar că ar fi vorba de pătrunderea în spațiul terestru a unei sonde spațiale de pe altă planetă. Savanții nu o pot exclude, dar nici confirma.

Ipoteze sunt mai multe, și oamenii de știință încearcă să elucideze care dintre ele este mai aproape de adevăr. Deocamdată însă cercetările continuă neîntrerupt, deoarece cu trecerea timpului dispar tot mai mult urmele unui fenomen care s-a produs acum aproape 80 de ani.

Furtul de creiere și decalajele economice

Despre decalajele dintre țările bogate și țările sărace s-a vorbit și s-a scris mult, relevându-se cifre edificatoare. Astfel, discrepanța economică între țările industrializate și cele în curs de dezvoltare este de 13 la 1 în domeniul productivității muncii, de 24 la 1 în ceea ce privește producția industrială și de 45 la 1 în sectorul producției de mașini și utilaje. În mod corespunzător, raportul referitor la venitul pe cap de locuitor este în multe cazuri de 50 la 1. S-a luat, firește, poziție în favoarea reducerii acestor decalaje, prin impulsivizarea dezvoltării țărilor rămase în urmă. Din păcate însă, până în prezent, diferența de dezvoltare dintre cele două lumi nu numai că nu s-a redus, dar a și crescut. Unul din factorii cei mai importanți ai menținerii și adâncirii decalajelor dintre țările sărace și țările bogate îl constituie racolarea de inteligență sau, cum i se mai spune, „furtul de creiere“.

Că așa stau lucrurile, o dovedesc datele publicate atât de țările dezvoltate înseși, cât și de forurile internaționale specializate. Aceste date atestă că într-un interval de 12

ani Statele Unite, Canada și Marea Britanie au acordat țărilor în curs de dezvoltare un ajutor de 46,3 miliarde de dolari. În aceeași perioadă însă, țările în curs de dezvoltare au investit în calificarea specialiștilor emigrați în statele menționate nu mai puțin de 50,9 miliarde de dolari. Dintr-o dată deci țările bogate și-au însușit un plus de 4,6 miliarde de dolari. Potrivit unor

Comentariul săptămânii

date ale O.M.S., racolarea de inteligență în detrimentul țărilor subdezvoltate a adus Statelor Unite, în ultimii 30 de ani, beneficii însumând 100 de miliarde de dolari.

Cert este că „furtul creierelor“ frustrează economia statelor sărace de însăși substanța ei vitală supunând aceste țări la grave perturbații și rămânând în urmă, paralizându-le dezvoltarea în cele mai diferite sfere ale economiei și științei. Conform aprecierilor UNESCO, pentru ca revoluția științifică și tehnică să se realizeze pretutindeni, ar trebui ca fiecare țară să dispună de minimum 1.000 de oameni de știință la 1 milion de locuitori. Or, în timp ce în Europa occidentală, în

S.U.A. și Japonia această cifră este mult depășită, există nu puțin țări din lumea a treia în care raportul este de numai 100 de oameni de știință la 1 milion de locuitori.

Toate acestea demonstrează că furtul creierelor este una din căile prin care țările în curs de dezvoltare sunt obligate să finanțeze dezvoltarea statelor bogate. Alături de politica dobânzilor excesive impuse creditorilor pentru dezvoltare, furtul creierelor constituie una din cele mai răspândite metode de exploatare a țărilor în curs de dezvoltare de către țările bogate. Pe această cale, inegalitatea din lumea de azi nu numai că se perpetuează, dar se și adâncește: bogații devin tot mai bogați iar săracii săracește și mai mult.

Iată de ce România s-a ridicat cu hotărâre împotriva racolării de inteligență de către statele dezvoltate. Un important document în această problemă adoptat la Națiunile Unite a fost prezentat de grupul „celor 77“ la inițiativa țării noastre. După cum este cunoscut, în acest document se relevă necesitatea de a se pune fără întârziere capăt exodului de oameni de știință și de personal calificat din țările în curs de dezvoltare către statele avansate și de a se elimina efectele negative ale acestui exod pentru țările de origine.

ION CODRU ■

De pe toate meridianele

De-ale circulației

Abundența de mașini pe străzile marilor orașe, pe principalele artere de circulație interurbane a încetat de mult să fie o caracteristică doar a țărilor industrializate. Automobilul a pătruns foarte puternic, în ciuda crizei petrolului, și în țările în curs de dezvoltare. Cu toate avantajele incontestabile — rapiditate, confort, capacitate mare etc. —, dar și cu neplăcerile corespunzătoare. La unele din ele se referă ziarul „Daily Nation“ din Nairobi. El scrie că în fiecare zi, pe șoselele care duc din capitala kenyană în diferite regiuni ale țării sunt postați agenți de circulație, care urmăresc cu atenție automobilele, camioanele și mini-autobuzele de pasageri, pentru a vedea dacă sînt în regulă din punct de vedere tehnic. Fiindcă Kenya s-a situat în anii din urmă pe unul din primele locuri din lume în ceea ce privește accidente de circulație, care aproape totdeauna se soldează cu jertfe omenești. Numai în 1983, ca rezultat al accidentelor de circulație pe drumurile kenylene, au pierit 1.500 de oameni, iar 13.500 au fost răniți. După părerea inginerului de drumuri S. M. Kiguru, lăsînd la o parte indolența șoferilor și a pietonilor, cauza principală a accidentelor o constituie starea proastă a mașinilor și a drumurilor. Automobilele fără frine, roți descentrate, cauciucuri roase, volane defecte sînt fenomene obișnuite. Șoferii de camioane, care se grăbesc să ducă marfa, și șoferii de maxitaxiuri, în goană după cit mai multe curse, nu-și cedează unul altuia trecerea. Rezultatul este de multe ori pierderea de vieți omenești. Nici semnele de circulație nu stau la locul lor, pentru că mulți le consideră ca foarte potrivite pentru a face din ele diferite obiecte de uz casnic.

Dacă stăteau în banca lor...

Introducînd un ban în automat, vizitatorul unei expoziții organizate la Universitatea Santa Clara din California — ne informează agenția D.P.A. — putea privi printr-un vizor cum era executat pe scaunul electric un... robot. Pe o pancartă era scris: „Pentru crimă, trebuie să

plătești“, altfel spus „cine-o face ca mine, ca mine să plătească“. Rostul era deci educativ, un fel de a băga celor cu înclinații spre rele frica în oase cit timp nu este prea tîrziu, căci odată ajunși acolo... Oamenii nu prea dădeau năvală spre acest exponat, încasările erau așa și așa. Dar iată că au intrat în acțiune anumite ligi care se pronunță contra pedepsei cu moartea. Ce dacă-i vorba doar de-un robot? Au spus vajnicii partizani ai abolirii pedepsei capitale. În fond, se popularizează această caznă, tineretul este înspăimîntat, cosmarizat etc., etc. Ce era să facă organizatorii? Au pus la intrare o tăbliță pe care scria că la jucăria aceea copiii nu aveau acces. Rezultatul a fost... exact invers decît cel dorit. Văzînd că nu-i lasă pe copii înăuntru, maturii s-au deșteptat parcă din somn, convinsi că dacă apare o interdicție, trebuie să fie vorba de un lucru interesant (banalitatea n-a fost pusă niciodată la index). Și valuri de oameni s-au precipitat spre automat, și încasările au crescut, și robotul executat a fost văzut de un număr incomparabil mai mare de persoane decît pînă atunci. Ceea ce nu s-ar fi întimplat dacă abolitioniștii stăteau liniștiți în banca lor.

Un muzeu Burattino

Pinocchio, eroul celebrei cărți a lui Carlo Collodi, apărute cu un secol în urmă, este cunoscut în Uniunea Sovietică sub numele de Burattino, după basmul „Cheița de aur sau aventurile lui Burattino“, creat de Alexei Tolstoi pe motive din scrierea autorului italian. Cartea lui Tolstoi s-a bucurat și se bucură în U.R.S.S. de un succes extraordinar (de altfel, „Cheița de aur sau aventurile lui Burattino“ este binecunoscută și cititorilor români, din partea cărora s-a bucurat de aceeași entuziasmă primire). După acest basm au fost realizate mai multe filme și adaptări pentru scenă. Popularitatea lui Burattino este așa de mare, încît recent la Kuibîșev, în casa memorială „Alexei Tolstoi“, s-a deschis un muzeu consacrat vestitei păpuși de lemn. Aici au fost adunate sute de desene care ilustrează cartea sau amplifică aventurile mult îndrăgitei omuleț. Tot aici sînt expuse numeroase ediții ale acestei cărți în limba rusă, în limbile popoarelor din U.R.S.S., ediții apărute în alte țări, precum și păpuși și jucării cu chipul lui Burattino.

ION D. GOIA ■

Civilizația vidului

Eureka! A cincea generație de calculatoare și-a dat drumul în lume. Foarte mic și foarte inteligent „transputerul“ va putea medita, incomparabil mai profund decît strămoșii săi de ce, cum și în ce direcție se îndreaptă mediul său inconjurător, precum și personajul central al acestui mediu: omul.

În timp ce transputerul se naște, calculatoarele în vîrstă de 10 ani calculau cu cit s-a întins Sahara în perioada vieții lor. Concluzia anunțată lumii africane a amărit mai rău o lume amărită: în ultimul deceniu nisipurile s-au înscut în geografia fertită pe un spațiu de 417.000.000 hectare.

Alte calculatoare au verificat dacă rata asasinatului în masă în rîndul copiilor lumii a patra se menține constantă. Da, se menține. 30 de copii mor în fiecare minut de foame — 1.800 pe oră.

În sfîrșit, creiere electronice puse să sintetizeze puterea de foc a omului asupra lui însuși au precizat, fără melancolie și fără reticiențe, că asupra globului presează o încălțură nucleară echivalentă ca forță explozivă cu 6.000 de războaie mondiale de gabaritul ultimului.

Nisipurile apasă rodnicia pămîntului, morții de foame apasă liniștea celor care mai au o piine pe masă, megatonnele de explozibil apasă clipa următoare a planetei într-un atentat masiv și concertat în perfect dezechilibru.

Numai ceea ce nu s-a inserat încă va putea rezista la o asemenea presiune. Peștele minuscul recent descoperit într-un ungher din Pacific, în stare să reziste la o presiune a apei de 12.000.000 kg pe centimetru pătrat, nu reprezintă decît excepția care probează regula că marile presiuni nu conservă viața...

Civilizația presiunii sau, dacă vreți, civilizația vidului se programează acum pe calculator ca o profanare a vieții și o calcinare a rațiunii.

RADU BUDEANU ■

Lumea se amuză

După PANORAMA — Polonia

Roza vinturilor

UMBERTO SABA (Italia)

stinci acoperite de alge, lunecoase, în soare frumoase aidoma smaraldelor. Cînd fluxul înalt și noaptea veneau anulindu-le, sub vînt corăbiile se risipeau mai departe în larg să evite capcanele. Azi regatul meu

e-acest tărîm al nimănui. Ațora portul te oferă luminile sale; pe mine spiritu-mi neimblînzit și dureroasa dragoste de viață încă mă scot în larg.

În românește de PETRE STOICA ■

Ulise

În tinerețea mea navigam de-a lungul coastelor dalmate. Mici insule se iveau din apă, deasupra lor uneori poposea o pasăre rară pîndind prada,

● Miercuri, în primul ei meci din preliminariile campionatului mondial 1986, echipa României întâlnește pe cea a Irlandei de Nord ●

Începe bătălia pentru Mexic

În drum spre Belfast

Un foarte important meci așteaptă echipa noastră națională de fotbal miercuri, când va întâlni pe „Windsor Park” din Belfast, reprezentativa Irlandei de Nord. S-ar părea că o astfel de afirmație e oarecum exagerată, ținând cont de faptul că partida de la Belfast e prima din cele 8 pe care tricolorii vor avea să le sustină în cadrul preliminariilor campionatului mondial din 1986 (Mexic), partenerii ei de întrecere numărându-se Anglia, Irlanda de Nord, Turcia și Finlanda. Și totuși nu credem că exagerăm. Nu doar pentru că și în fotbal ziua bună se cunoaște de dimineată, ci și pentru că, într-o serie mai echilibrată decât s-ar zice (naționala turcă a apelat recent la un antrenor vest-german, Hesse, al cărui consilier este Jupp Derwall; finlandezii i-au întrecut deja pe nord-irlandezi, cu 1-0, la Pori etc.), un început favorabil ar fi în măsură să netezească drumul fotbaliștilor români spre Mexic. Sototeala nu-i prea complicată: Anglia, Irlanda de Nord și România (ordinea stabilită de tragerea la sorți, dar neobligatorie în privința șanselor), par să fie primele candidate la cele două locuri pentru C.M. Dacă jucătorii lui Lucescu și Rădulescu vor izbuti să obțină la Belfast două puncte, sau măcar unul, Irlanda de Nord, care a capotat deja în Finlanda (meciul, care a inaugurat grupa, s-a jucat la 27 mai), se va găsi într-o situație dificilă, urmând să recupereze terenul pierdut în cele 3 deplasări care îi vor rămâne, cu observația că, în toamna trecută, ea n-a reușit nimic în Turcia (1-0 pentru gazde în calificările C.E.). Din aceste motive, fie ele și sumar prezentate, partida de miercuri e foarte importantă, mai ales pentru gazde, dar și pentru oaspeți.

În general, actualele preliminarii au o miză foarte mare pentru fotbalul nostru. Pentru că, încheiate cu succes, ele vor consemna o a doua calificare a echipei naționale la o competiție de anvergură, consecutivă, ceea ce ar însemna, evident, o consolidare a prestigiului internațional. O calificare poate fi, nu-i așa, rodul unei întâmplări, al unei conjuncturi fericite. O a doua, realizată imediat, e mai greu de privit așa, ea semnificând intrarea echipei în cauză în elita fotbalului. În această idee, dar și având în vedere o serie de alte argumente, între care ciclul (cam de 2 ani) al unei echipe naționale. Lucescu a hotărât atacarea „campaniei” pentru Mexic prin meciul de la Belfast. Sototim că a gândit corect, realist, făcând legătura între experiența dobândită la Euro '84, unde a folosit garnitura pe care, în linia mari, o va alinia și pe „Windsor Park”, și noua etapă în care intră, prin aceste preliminarii mondiale, reprezentativa de care răspunde. Judecând așa, el a preconizat și reușit să obțină o pauză mai lungă în activitatea oficială a echipei naționale care, după Belfast, va relua cursa pentru Mexic abia în 3 aprilie 1985, când va întâlni Turcia, la București. Programul ulterior va fi „de foc”, cu Anglia

acasă la 1 mai, cu Finlanda în deplasare la 6 iunie, cu Finlanda acasă la 24 august, cu Anglia în deplasare la 11 septembrie, cu Irlanda de Nord acasă la 16 octombrie și cu Turcia în deplasare la 14 noiembrie, dar răgazul dintre 12 septembrie 1984 și 3 aprilie 1985, mai bine de jumătate de an, a fost judicios gândit, permițând (eventual) o schimbare a efectivului echipei noastre reprezentative sau măcar, iarăși dacă va fi cazul, a strategiei. Acesta a fost și motivul, dacă am înțeles bine, pentru care divizia A a început, anul acesta, mai târziu ca oricând. Pentru a lăsa fotbaliștilor lotului, foarte solicitați în ultimul timp, posibilitatea unei refaceri cât mai complete. Ceea ce nu se va mai petrece în 1985, când sezonul oficial intern (divizia A) va lua startul în 7 august, o întâlnire amicală cu U.R.S.S. fiind convenită chiar mai devreme. Procedind în acest mod, adică lăsând o pauză de 6 luni la nivelul echipei naționale, s-a mai reușit un lucru: s-a cedat un spațiu larg la dispoziția formațiilor de club angrenate (nădăduim ci mai multe tururi) în cupela europene. Separarea sezonelor, unul pentru națională și altul, distinct, neîncărcat, pentru cluburi, ni se descoperă drept un câștig, știute fiind dificultățile prin care au trecut acum un an și acum doi Dinamo și, mai ales, Universitatea Craiova, cu jucători solicitați pe ambele planuri. Sigur că un astfel de mod de a vedea situația, gândind și în perspectivă, e nou pentru fotbalul nostru. El a întâmpinat și critici, vizând înțirizarea campionatului, dar noi îl socotim binevenit. Dacă vrem să fim competitivi, și vrem, se cuvine să căutăm și să găsim soluții în acest sens, împotriva comodității și a rutinei. Nu-i mai puțin adevărat că, neexistând un precedent, o experiență de asemenea natură, e greu de făcut un pronostic, de anticipat, dar de încercat, merita să încercăm! Fără cutezanță, am mai spus-o, se înaintază încet sau deloc.

Revenind la meciul de la Belfast, să notăm că Lucescu i-a acordat atenția cuvenită. Pe de o parte, a studiat adversarii, asistând la partida Anglia - Irlanda de Nord disputată în 4 aprilie pe „Wembley” („nord-irlandezii au pierdut la limită, 0-1, dar au jucat excelent, meritând să câștige! Au ratat însă enorm. Presa britanică a calificat prestația lor drept cea mai bună din ultimii 10 ani”), pe de alta, s-a străduit să păstreze lotul tricolor „în priză”, utilizând fiecare oportunitate pentru convocări, pregătiri, partide amicale etc. Recent, naționala a participat la un turneu de primă mână (poate cel mai tare din Europa peste vară) la Amsterdam, după care, în drum spre casă, a întâlnit, la Gera, selecționata R.D.G. Toate cele 3 meciuri au fost pierdute, 0-1 cu Ajax, 1-3 cu Feijenoord, 1-2 cu R.D.G., ceea ce a creat, firește, o oarecare îngrijorare. Exceptând partida

de la Gera, în care Iorgulescu și Irimescu au fost eliminați de pe teren (atenție la indisciplina, ea se plătește și mai scump în întrecerile oficiale!) și în care golul victoriei s-a marcat în minutul 90, Lucescu s-a întors mai puțin mihnit decât ne-am fi așteptat. În Olanda, ne-a spus, am condus ambele meciuri, am avut bare, Ajax ne-a înscris în minutul 91, am lăsat o bună impresie dar, din păcate, atât. Lotul fiind abia intrunit, s-a resimțit lipsa acomodării, a omogenizării, după cum s-a resimțit și cea a unor jucători, între care a lui Băloni și Augustin. Turneul a fost util, contribuind la creșterea acumulărilor. Faptul că Hagi s-a arătat cel mai activ, cel mai în formă dintre toți semnifică, a încheiat Lucescu, tocmai creșterea de care aminteam.

Zilele trecute, antrenorii au anunțat lotul de 22 pentru Belfast: Lung, Moraru, Iordache, Negrilă, Rednic, Ștefănescu, Iorgulescu, Andone, Iovan, Ungureanu, Ticleanu, Irimescu, Klein, Mateuț, Movilă, Coraș, Cămătaru, Augustin, Hagi, Geolgău, Gabor, Orac. Lipsesc Balaci, Băloni și Balint, primul o absență mai veche (dar la fel de regretată de selecționeri!), ceilalți indisponibili: Băloni după o operație la călcâiul lui Ahile, Balint cu necazuri datorate meniscului. Au mai apărut și alte accidentări, care ridică probleme antrenorilor: Negrilă a făcut o recidivă, motiv pentru care nici nu s-a deplasat la Baia Mare, Klein a suferit o entorsă, la un antrenament, iar Cămătaru n-a terminat meciul de campionat cu Rapid și nici pe cel de la Baia Mare (în care a evoluat doar opt minute), acuzând o întindere. Klein a jucat miercuri mai mult, o jumătate de oră, el rămânând, în continuare, ca și Cămătaru, după cite ne-a spus Mircea Lucescu, sub supraveghere medicală. În altă ordine de idei, ne-a mărturisit directorul tehnic, a surprins neplăcut modul superficial, ușor superior, în care Geolgău a tratat în ultima vreme obligațiile ce-i revin în cadrul lotului. Indisponibil mai mult timp (Lucescu: „nu-l pot acuza, dar parcă s-a complăcut să stea pe mar-

gine”), Geolgău s-a prezentat la convocarea dinaintea Amsterdamului cu un surplus de 6 kilograme (!), mai plin de el, la propriu și la figurat, ca oricând! Să-l fi schimbat golul de la Bratislava într-atit pe craiovean încît să uite el că în echipa națională nu se intră pe merite trecute, cit de mari vor fi fiind acestea, ci prin muncă și sudoare?! Noi, care (ca și Lucescu de altfel) i-am arătat de atâtea ori prețuirea și dragostea noastră, redactorul-șef al revistei „Flacăra” fiind primul care a intuit marele talent al copilului (pe atunci) din Pielești, nădăduim că Geolgău va redeveni jucătorul modest și sirguincios care și-a dobândit, prin seriozitate și devotament, un loc de frunte în echipa națională și în inimile iubitorilor fotbalului românesc.

La ora la care ne pregătim să închidem ediția de față, Lucescu și Rădulescu urmează să decidă care vor fi cei 17, din lista de 22, ce vor face, luni dimineață, cu un avion charter, deplasarea spre Belfast. Indiferent care vor fi aceia, ei vor trebui să știe, și nu ne îndoiim că o știu, că îi așteaptă un meci foarte greu, dar de a cărui soartă depinde într-un procent ridicat calificarea la Mexic. Le dorim, în numele întregii suflări fotbalistice a țării, mult succes, invitându-i să nu precupețească nici un efort, să lupte fără menajamente, dar sportiv (meciul va fi arbitrat de francezul Vautrot, căruia nu-i păstrăm, cu toate scuzele de rigoare, amintiri prea frumoase după partidele cu Cehoslovacia, de la București, și Spania, de la Saint Etienne!), pentru un rezultat cât mai bun, deschizând astfel portile calificării. Stă în puterea și abnegația lor, în talentul și inteligența lor să fie la înălțimea încrederii ce li s-a acordat, a condițiilor puse la dispoziție, oferindu-ne nouă, tuturor, o mare satisfacție, o mare bucurie.

Mult succes, tricolori!

Pagină realizată de
OVIDIU IOANIȚOIA

Iorgulescu, Rednic și Klein, numele a 3 șanse, din 11, pentru Belfast

De la Jennings la Whiteside

Cu toate că foarte vechi, Irish Football Association a apărut în 1880, fotbalul nord-irlandez n-a contat multă vreme în arena internațională. Afirmarea lui trebuie legată de venirea la cirna naționalei a antrenorului Billy Bingham, ex-managerul lui Everton și Plymouth, fost el însuși jucător cu renume (56 de selecționări în echipa reprezentativă). Pe post de la sfârșitul lui 1979 (înlocuindu-l pe Danny Blanchflower), Bingham a obținut ceea ce Malcolm Brodie de la „Belfast Telegraph” nu se reținea să numească, față de antecedente, drept „a phenomenal record”. Poate că lucrurile nu stau chiar așa, din cele 39 de meciuri disputate de atunci naționala nord-irlandeză a pierdut totuși 12 (14 victorii, 13 egalități), dar e cert că Bingham a adus o schimbare, deviza lui fiind „să faci jucători obișnuiți să creadă despre ei că sint mai buni decât sint!”. Ajutat de un președinte de federație foarte activ și cu multe uși deschise, Harry Cavan fiind totodată președinte al Comisiei F.I.F.A. pentru arbitraj și membru în Internațional Board (Brodie: „Influența lui Cavan pe coridoarele puterii i-a oferit Irlandei de Nord o poziție în fotbalul mondial pe care o invidiază multe țări mai mari și mai bogate”), Bingham și-a făcut pesemne o sototeală simplă: n-am prea mulți jucători (Irlanda de Nord numără o populație de 1,5 milioane locuitori), să-l pun să joace cit mai des împreună și să-i supăr cit mai puțin! Metoda, una a blindeții, a prins: Irlanda de Nord s-a calificat la mondialele din Spania unde a lăsat o impresie foarte bună (chit că jucătorii nu s-au sfiit să bea butoale de bere, sub ochii antrenorului!) a fost la un pas de a ajunge la Euro '84, după ce întrecuse R.F.G. la Hamburg, a terminat recent învingătoare în Campionatul interbrițanic (cu

Anglia, Scoția și Țara Galilor), chiar dacă la golaveraj (toate participantele au avut cite 3 puncte!), devenind o forță de temut în fotbalul mondial.

De la 21 septembrie 1983 pînă la 27 mai 1984, reprezentativa nord-irlandeză a susținut 7 partide, toate oficiale: 3-1 cu Austria (acasă), 0-1 cu Turcia (în deplasare), 1-0 cu R.F.G. (în deplasa-

Irlanda de Nord 1984: nici o modificare față de echipa (în imagine) aliniată la mondialele din 1982!

re), 2-0 cu Scoția (acasă), 0-1 cu Anglia (în deplasare), 1-1 cu Țara Galilor (în deplasare), 0-1 cu Finlanda (în deplasare), bilanțul ei — 7 3 1 3, golaveraj +3 — putînd fi apreciat drept bun, în condițiile în care n-a jucat acasă decît de două ori. Acasă însemnînd, fără excepție, pe „Windsor Park” din Belfast, stadion cu 40.000 de locuri (un sfert în picioare), modernizat de curînd, pe care evoluează echipele de primă ligă Lenfield și Glentoran.

Cine sint jucătorii lui Bingham? Mai tot timpul, de 4 ani, aceiași, alcătuiți o formație „pestrită”, cu valori de reputație internațională ca Whiteside, Jen-

nings, McClelland sau Armstrong, dar și ca fotbaliști din ligile engleze inferioare, ca McElhinney de la Bolton sau Hamilton de la Burnley (liga a treia!), excelentă la capitolul angajamentului, al implicării la efort, dar mai puțin rafinată. O echipă, folosind și observațiile culese de Mircea Lucescu, bine clădită fizic, bătaioasă, omogenă. Valoroasă, dar mai ales ambicioasă, formată din „11 luptători inverșunati”, cărora le convine mai puțin jocul rapid, pe jos, combinativ. În ultimele partide, Bingham (a cărui pipă a devenit tradițională) a aliniat garnitura: Jennings (Arsenal, 39 de ani, 104 selecționări în națională) — Nicholl (Glasgow Rangers, 27, 62 A), McElhinney (Bolton Wanderers, 27, 5 A), McClelland (Glasgow Rangers, 29, 30 A), Donaghy (Luton Town, 27, 30 A) — McIlroy (Stoke City, 30, 74 A), M. O'Neil (Notts County, 32, 63 A), Hamilton (Burnley, 27, 36 A), Stewart (Queens Park Rangers, 22, 16 A) — Armstrong (Real Mallorca, 29, 53 A), Whiteside (Manchester United, 19, 15 A).

O formație, rînduită între cei 39 de ani ai portarului Jennings (Lucescu: „n-a apărut pe Wembley, fiind accidentat, dar îl știu de la Mundial, reacționează neori tardiv și e vulnerabil pe jos”) și cei 19 ai lui Whiteside („puternic, foarte bun la cap”), cu doi fundași laterali deosebit de ofensivi (Nicholl joacă în timpul verii la Toronto Blizzard), cu o linie de mijloc athletic („adevărat piston, Steward driblînd cu virtuozitate, O'Neil intercaltîndu-se în atac), cu două virfuri periculoase, Armstrong fiind declarat cel mai bun jucător nord-irlandez la C.M. din Spania. Cu toate calitățile lor, multe și recunoscute, băieții lui Billy Bingham nu sint de neînșin! Redutabili pe „Windsor Park”, unde o galerie frenetică îl încurajează timp de 90 de minute, el pot fi întrecuți de o echipă tehnică, în stare să combine mai mult și mai variat, capabilă să evite „capcana” duelurilor fizice.

Această echipă, o știe Lucescu prea bine, poate și trebuie să fie cea a României!

Cu cât e mai aspră lupta, cu atât e mai frumoasă victoria

SPORT

● În etapa a doua, echipele din cupele europene au înscris 9 goluri și n-au primit nici unul! ●

Trec cicliștii

La ora la care închidem ediția, cea de-a XXII-a ediție a Turului ciclist al României, socotită jubiliară pentru că marchează o jumătate de secol de la prima competiție de acest gen organizată la noi, se află în plină desfășurare. De la Cimpulung unde s-a dat duminică, într-un cadru festiv, plecarea, caravana s-a îndreptat spre Rimnicu Vilcea, Tirgu Jiu, Deva și Cluj-Napoca, oferind zecilor, sutelor de mii de spectatori înșiruiți de-a lungul traseului un frumos spectacol și o luptă acerbă, 87 de rutieri din 5 țări apăsând cât mai virtos în pedale, fiecare dintre ei visând să încheie victorios, duminică, „mica buclă”. Cel dintâi laureat a fost dinamovistul Gheorghe Lăutaru, care și-a adjudecat prologul, plecând din Cimpulung, orașul lui Gabi Moiceanu, îmbrăcat în tricoul galben. Numai că Valentin Constantinescu, unul dintre cei mai talentați reprezentanți ai „noului val”, din ciclismul nostru, membru al echipei naționale antrenate de Nicolae Voicu, nu i-a lăsat prea mult timp să se bucure! Terminând victorios la Rimnicu Vilcea, după o evadare în care l-a avut ca partener pe Cornel Nicolae, el a preluat șefia clasamen-

tului și n-a mai cedat-o, menținându-se lider și după etapa de miercuri. Asta în ciuda faptului că Mircea Romașcanu, dublu câștigător al Turului și, prin palmares și experiență, rutierul român numărul 1, s-a zbatut să-l ajungă și, firește, să-l întrecă. După un start palid, marcat de pierderea a două minute, Romașcanu a declanșat atacuri furibunde, unul mai energic ca altul, reducând considerabil din handicap și, după victoria la contratimp, plasându-se în imediata apropiere a liderului, la 50 de secunde de Valentin Constantinescu. E de așteptat, date fiind ambiția și vigoarea lui Valentin, pe de-o parte, abilitatea tactică și orgoliul lui Mircea, pe de alta, ca duelul celor doi ași să capete și mai mult dramatism în cursul ultimelor etape, cînd în fața alergătorilor va sta dificilul examen al muntelui, cel care, cum se zice în ciclism, cerne valorile.

Ar fi simplist și nedrept dacă am reduce Turul 1984 la concurența dintre cei doi. Competiția se dovedește, prin strădania cicliștilor noștri, dar și prin aceea a străinilor, între care polonezul Grochowski și-a adjudecat o etapă, iar grecul Kanelopoulos

„s-a înfipt” în fruntea clasamentului, echilibrată și spectaculoasă, presărată cu surprize. Plutonul se agită și se respiră, se grupează și gonește după evadați, cursa prilejuind o superbă dispută bărbătească, cu atât mai demnă de elogiul cu cât, se știe, ciclismul este un sport dur, al unei risipe fizice fără egal. Dincolo de pluton, o „armată” de arbitri (conduși cu competență și neobișnuită de Octavian Amza), cronometrori, mecanici, masori etc. veghează la bunul mers al întrecerii, la păstrarea unei șanse egale pentru fiecare. Întreaga familie a ciclismului românesc, de la Martie Ștefănescu la Marin Niculescu, de la Ion Stoica la Constantin Ciocan, de la Vasile Selejan la Ion Ardeleanu ș.a. a semnat „condica de prezență” a Turului cu numărul 22, îndreptându-se cu un tulburător devotament spre cea mai lungă și mai frumoasă sărbătoare a sportului nostru cu pedale.

Spre a ilustra asprimea bătăliei din tur, am ales pentru azi, prestați de închiderea revistei, o fotografie. Săptămîna viitoare, însă, după ce caravana își va fi terminat drumul de peste 1200 de kilometri, vom încerca să reflectăm mai pe larg desfășurarea „micii bucle”. Doi fotoreporteri acreditați de „Flacăra” însoțesc deja plutonul, iar Ovidiu Ioanițoia se va alătura și el caravanei pe parcursul ultimelor etape. Pe săptămîna viitoare!

La peluză

Deocamdată, e bine!

Să ne tragem puțin sufletul, după ce prima etapă ne lăsa pur și simplu răsufărarea. Deocamdată, e bine! O singură deziluzie, poate: Politehnica Timișoara, această echipă cuminte și serioasă în care am crezut și continuăm să mai credem încă. Și o tristețe: Constantin Oțel nu găsește cheia ritmului capricioasei sale echipe din Dealul Căpoului. În rest, cum spunem, e bine! Am fost convins că la Buzău înfrîngerea severă din prima etapă a fost un accident și nu m-am înșelat. Fără să fie încă un mare antrenor, „profesorul” Constantin nu este un ratinier. El preferă meșteșugul artei și arta este frumoasă deoarece cuprinde în ea surpriza. Și fiindcă vorbim de artă, să nu-l uităm pe Dobrin. Argeșul a dat fotbalului românesc pe unul dintre cei mai străluciți jucători din istoria sa și acum, prin același Dobrin, pe unul dintre marii lui antrenori. Cu un lot subțirel, Dobrin dă tirocoale Olimpiului, unde recent a urcat impozant și spre bucuria generală Rapidul. Un Rapid puternic este ca un altot al fotbalului întreg. Capitala are acum patru echipe de primă mărime. Sportul Studențesc impune prin masivitate și regularitate, Fantezia lui Hagi, cel mai sigur talent al fotbalului nostru din ultimii ani, nu are loc aici decât în repriza a doua. Am dori același lucru talentaților Belodedici și Balint. Steaua a îndulcit intrucivă la Rm. Vilcea amărăciunea suporterilor strînși într-un număr impresionant pe stadionul din Ghencea în prima etapă, dar mai mult decât victoriile chiar, entuziaștii steliști vor o echipă care să nu semene cu nici o alta, nici chiar cu F.C. Olt. La Roma, Halagian are de câștigat nu numai un meci greu, cel mai dificil din cariera sa de pînă acum, dar și un pariu cu publicul din Ghencea. Îi dorim succes.

Alături de Sportul Studențesc, pe podium în concepție, Dinamo București. Campioana noastră, pînă acum cel puțin, deși eu două modificări în formație, are pregătită o formație standard: semn al lucrului bine gândit. Pentru ea, de aici înainte, o singură preocupare: a acumulărilor. Dacă acum încă nu se cunoaște, mai tirziu surplusul de viteză va fi evident. Revenire și la Craiova, echipa greu încercată de către mulți în ultimul timp, inclusiv de ghinion și accidente. Mie, unul, îmi place această concepție conform căreia importanța rămîne atmosfera, matca cu căldura ei specifică. Bicu, sau Adrian Popescu, sau Săndoi, sau Bica, în orice altă echipă poate nici nu s-ar fi gândit la promovare. La Craiova ei se impun fiindcă, în primul rînd, continuă o tradiție, se autrese dintr-o rădăcină prielnică sufletului lor. Universitatea este de altfel singura echipă care nu folosește achiziția, Octavian Popescu. Într-o echipă nu intri decât după ce-ai cunoscut starea ei de spirit. Aș alătura Craiovei, Hunedoara. Mă emoționează această echipă tînără care știe ce vrea, de unde vine și încotro se îndreaptă, chiar dacă în curtea ei, ochii indiscreți ai vecinilor iscodesc ne întotdeauna cu intenții camaraderesti.

Un Sport Club Bacău dezlina și înfumurat. Unele din echipele noastre sărbătorește prea repede și se cațără prea devreme pe laurii insignifianți ai unui punct în deplasare.

Ce și-au putut închipui băieții lui Nicușor e greu de ghicit, dar ce și-au închipuit n-a fost de bun-augur. Victoria buzoienilor e clară și seamănă a sancțiune.

Nimic încă despre Bihorul imprevizibil și despre Brașovul prea banal pentru gustul meu. Jiu!, ca să fiu sincer, îmi place în ciuda scorului astronomic înregistrat în Giulești. O candidată la retrogradare: Baia Mare. Rimnicu Vilcea și Olt, sub nota de anul trecut. Am impresia că anul a acesta F.C. Olt face figura lui C.S.U.. Un lot tînăr și valoros care se va trezi prea tirziu? Cine știe?

Deocamdată, pe calea undelor, ne întîlnim la Belfast unde echipa națională, cu destule indisponibilități din păcate, va proba dacă liniștea de după Franța i-a fost de folos sau dimpotrivă. Deci, mult succes!

NICOLAE CRISTACHE ■

în tăcere. Parcă pierduse ceva și nu știa ce. Parcă știa și nu găsea. După un sfert de ceas de nevorbă, s-a oprit și a gândit cu voce tare: balem miercuri la Bacău! Băieții aștia pot

Adevărata promovare

mai mult și trebuie s-o arate! Câștigăm la Bacău, faceți prinsoare!

Aș fi intrat în joc, cui îi strică o prinsoare reușită?, dar povestea mi s-a părut fără sens. Auzi, mi-am spus în sinea mea, la Bacău, care tocmai a luat un punct de la Timișoara și unde

înving, din an în paste, Dinamo sau Craiova?! Vă scot vinul din pivniță, i-am răspuns, sinteți victime sigure. Apoi ne-am despărțit, plecînd fiecare încotro. El cu speranța victoriei, eu cu credința că se minte pe sine ca să-și găsească o alinare.

Acum, cînd aștern aceste rînduri, meciul de la Bacău abia s-a încheiat. Gloria a câștigat cu 2-0! Campionatul se va juca în 18 și nu în 17, cum fusese tentat să cred după un singur semn. De-acum Gloria Buzău e cu adevărat în divizia A, iar inginerul Vasilescu regretă, firește, că nu i-am acceptat prinsoarea. Dacă de la sublim la ridicol nu-i decît un pas, iată că nici drumul invers nu-i mai lung!

VIDIU IOANIȚOIA ■

Victorie antologică

În turneul internațional de la Beersheva (Israel), marele maestru internațional Mihai Șuba a condus în clasament mai mult de jumătate, obținînd și o victorie spectaculoasă, cu piesele negre, asupra vice-campionului mondial Victor Korcinoi.

KORCINOI — ȘUBA

1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Cf3. Albul evită prin această mutare Apărarea Nimzovitsch și propune intrarea în Indiana nouă. 3... c5. Prin această continuare negrul conduce jocul fie înspre Apărarea Tarrasch, în cazul în care albul ar fi urmat jocul prin 4.e3 sau 4.Ce3, fie înspre Apărarea Benoni prin mutarea albului 4. d5, pe care de altfel Korcinoi o preferă. A urmat 4... e:d5 5. e:d5 d6 6. Ce3 g6 7. Nf4. În repertoriul vicecampionului mondial această continuare este o surpriză.

ză. Mai des jucată era varianta începînd cu 7 g3, varianta în care, la Olimpiada de la Lucerna din 1982, a reușit să-i pună probleme serioase lui Garri Kasparov. Partida cu actualul șalanger la titlul mondial Korcinoi a pierdut-o, deși avusesse șanse clare de remiză. Prin complicațiile apărute în domeniul teoretic această deschidere este o armă periculoasă în mina unui jucător experimentat, bun tactician. În partida M. Șuba a continuat cu planul cel mai exact: 7... a6 8. e4 Ng7 9. Da4 Nd7 10. Db3 De7. Mai bine decît 10... De7 11. D:b7 00 e4 12. 000 C:e4 13. Te1 N:c3 14. b:c3 Df6 15. T:e4 D:c3 cu avantaj pentru alb. Teoria modernă a deschiderilor nu face aprecieri exacte asupra sacrificiului de piesă propus de Korcinoi prin 11. N:d6!? cu scopul înlăturării damei negre din apărarea cîmpului b7 și al capturării turnului negru din a8. A urmat: 11... D:d6 12. B:b7 00 13. e5. La 13. D:a8?! ar fi urmat 13... Db6! cu ideea câștigării unei piese prin 14...D:b2 sau a prînderii damei albe prin 14...Nb7. Mutarea din partidă constituie rodul analizelor personale ale lui Korcinoi și ale secundanților săi. După cum recunoștea V. Korcinoi la sfîrșitul partidei, mutarea excepțională 13... Ne8!! găsită de marele maestru M. Șuba la tabla de joc răstoarnă analizele, reabilitînd varianta. Lui Korcinoi îi scăpase această posibilitate. S-a continuat cu 14. D:a8 Db6 15. N:a6. Albul sacrifică nebulun pentru a evita amenințarea decisivă Nb7 cu capturarea damei albe. Korcinoi ar fi putut salva dama și

prin 15.000 Nb7 16. Ca4 Db4 17. Da7 C:e4, urmat de 18... Nb6 sau 18... Cf2, dar avantajul pe care îl obține negrul era hotărîtor. Sacrificiul de piesă nu dă compensație suficientă albului. 15... N:a6 16.000 Cg4 17. d6. Ce altceva? 17... C:e5?! Negrul greșește ușor, mai clar era Cf2 sau Cd7. Albul reușește să-și activeze în sfîrșit dama. 18. C:e5 N:e5 19. Df3 Cd7 20. The1 Tb8 21. Td2, Nb7 22. De3 Negrul are o piesă în plus și atacă, dar greșește prin 22... N:d4? Mult mai simplu ar fi fost după 22... Ng2 23. f3 Nd4!! Astfel Korcinoi a mai obținut un scurt răgaz în aminarea deciziei finale. S-a continuat cu 23. Dg3 Cf6 24. Te7 Ne8. Greșit era 24... Ch5? din cauză de 25. d7!! C:g3, 26. Te8 Rg7 27. T:b6 cu ideea transformării pionului în damă prin 27. d7--d8D. Albul reușește să reducă forța atacului negrului prin schimbul damelor, dar astfel se condamnă la acceptarea unui final pierzător: 25. Ca4 Db5. 26. Db3 D:b3 27. a:b3 Ne6 28. Te7 Ce4, 29. Te2 Cd6 30. C:e5 Nf5 31. Td2?? O nouă greșeală gravă a lui Korcinoi, ce duce la pierderea unei calități: 31... N:c5! și albul a cedat. Negrul câștigă duelul teoretic într-o variantă foarte tăioasă cu posibilități tactice nebănuite. Dacă Garri Kasparov nu ar fi renunțat în semifinalele meciurilor candidaților la titlul mondial de șah la Apărarea Benoni alegînd Deschiderea Catalană, Korcinoi ar fi ales probabil această linie de joc.

MARGARETA MUREȘAN ■

Lumea ca lume

Hai, hai, România!

În câteva zile începe cursa pentru calificarea în turneul final al Campionatului Mondial a echipei naționale de fotbal a României. Deși nu părem foarte pregătiți pentru această bătălie, deși campionatul a început prea de curând pentru a încălzi pe cei ce vor merge în Irlanda să ne reprezinte, deși parcă foarte mulți oameni și-au luat minile de pe națională, deși Mircea Lucescu însuși, cu care am stat de vorbă, era abătut, era preocupat, că lucrurile sînt mai neclare ca altădată, sîntem datorii, înaintea acestui nou start, să credem în șansa noastră și să-i încurajăm pe tricolorii români care încep bătălia pentru Mexic. Noi știm drumul Mexicului, l-am mai făcut o dată, și ar fi păcat ca, într-o grupă care ne plasează printre favoriți, să ratăm — din cauza unui început marcat de o teribilă apatie morală. Pe mine, personal, nu mă îngrijorează eșecurile din meciurile amicale. Dimpotrivă, succesele din meciurile amicale m-ar pune pe gânduri. Totul e ca noua echipă națională, în care ideile mai vechi ale lui Mircea Lucescu se văd cu claritate, să nu piardă în Irlanda de Nord meciul de deschidere. O victorie în Irlanda de Nord ne-ar veni extraordinar pentru cele șase luni care despart un meci al naționalei de următorul. Într-o altă atmosferă s-ar juca și campionatul, și Cupa, și într-o altă atmosferă s-ar desfășura și pregătirile de iarnă. Îmi permit să cred că, într-o altă atmosferă, ar intra în competițiile europene și echipele noastre de club. Mircea Lucescu a „jucat” excepțional, dar absolut excepțional, cartea calificării la Europene, și neinspirat meciurile turneului final din Franța. Dar strălucitul antrenor mi-a arătat documentele sale autentice, de după calificarea aflată la Bratislava, documente în care a scris negru pe alb și a prezentat colegilor săi din Biroul federal și conducerii C.N.E.F.S., situația din acel moment a jucătorilor echipei naționale și a prevăzut multe dintre căderile ulterioare, care au coincis — din păcate — chiar cu perioada turneului final. Mircea Lucescu nu vrea să se justifice în mod formal, ci este preocupat — serios și grav — de soarta fotbalului românesc. Dragostea cu care vorbește despre jucătorii buni ajunge și la el să fie, cite o dată, idee fixă. Desigur, și eu am să-i

reproșez câteva inconștințe fatale. Dar trebuie să-i păstrăm și lui Mircea Lucescu, și jucătorilor lui, moralul sus pentru bătăliile care ne așteaptă. În fond, chiar dacă a greșit în Franța, Mircea Lucescu este cel ce a condus echipa spre Franța. În fond, chiar dacă a introdus aiurea în teren pe jucătorul Dragnea, tot el a riscat introducându-l și pe Coraș, care s-a dovedit o soluție interesantă, deși prea puțini credeau în ea.

La ora de față echipa națională înterează într-un grad mult prea scăzut

opinia publică și pe specialiștii, pe ziaristi și pe oficialii sportului și ai fotbalului.

Mircea Lucescu e îngîndurat, dar speră. Îl doare situația lui Balaci, se interesează ca de un frate mai mic de soluția ce s-ar potrivi marelui fotbalist care e Ilie Balaci și îl necăjește absența lui Bölön. Mircea Lucescu gîndește echipa națională ca pe un mecanism de înaltă performanță și jucătorii ca pe niște piese angrenate în acest mecanism.

Nu știu cum va fi în Irlanda. Nici de

această dată nu mi-am permis să uez de generozitatea care mi-ar fi putut permite să fiu alături de echipa națională în străinătate. Mi-e destul că pot, în acest colț de pagină, să-i indemn pe toți cititorii mei, să fie — în mod activ și energic — alături de jucătorii români, alături de echipa națională, autoare — într-o formulă apropiată de cea care pleacă să deschidă seria mondialelor din 1986 — a celei mai înalte performanțe din fotbalul românesc.

Noi sîntem alături de echipa României, chiar dacă va pierde, și, firește, chiar dacă va câștiga.

Hai, hai, România, haida-hai tricolori!

Intimitatea unei vieoaze

Doamne, intimitatea unei vieoaze în noapte,
Nimic deasupra, totul dedesubt.
Dinspre pămînt se-aud obscure niște șoapte,
Zăgăzul nopții s-a rupt.

Și tu cu ai tăi fie unul, fie șase,
Mai guști fărime galbene de rai
Și te gîndești, ca toți cei normali, pe la case
Pină la sfîrșit astfel să stai.

Cineva, alături, citește, altcineva spală,
Copiii rid aiurea și șalele bătrînilor dor
Și lucrurile prin odaie într-o dulce neorînduială
Își vădese tot farmecul lor.

Luminile-nalte ți se par mult prea reci și distanțe,
Ziuă-n plămîinii tăi mai murmură grea
Doamne, intimitatea unei vieoaze în noapte
Și tu, în fotoliu, sub ea.

Desculț într-un rîu

Cu lumina ca spada la brîu,
Într-un munte lipsit și de nume
Și fugind de obsesii și lume,
Vreau să intru desculț într-un rîu.

Cer răgazul acestui destriu
Și mai cer derogarea supremă
De-a trăi fără nici o problemă,
Vreau să intru desculț într-un rîu.

Traiu prea ades e moliiu,
Vreau să-mi gidile păstrăvii pielea,
Sînt sătul de acestea și-acelea,
Vreau să intru desculț într-un rîu.

Ca un gal care-și calcă pe frîu,
Ca o umbră ce urcă spre soare,
Nu-mi mai pasă ce-o zice oricare,
Vreau să intru desculț într-un rîu.

Dreptul la ultimul salut

Propun telegrafic și fără nici un pic de patetism, ci cu luciditate și vigoare, ca fotbalistii noștri cei mai buni, din generația care a trecut de pe gazon pe banca antrenorilor, să aibă parte în această toamnă de un meci internațional al echipei României, căci Dobrin nu se retrage numai de la F.C. Argeș, ci și din echipa națională, Cornel Dinu nu se retrage numai de la Dinamo, ci și din echipa națională, ca și Mircea Lucescu, ca și alți fotbalisti ai unei generații de mari talente. România '70 mai are puterea să delecteze, într-un meci de adio, un stadion "23 August" arhiplin, într-o noaptea de vis, în care cel mai talentat dintre ei, Nicolae Dobrin, să joace alături de cel mai vînos dintre ei, Cornel Dinu, și de cel mai elegant dintre ei, Mircea Lucescu, și poate și cu superbul centru atacant care a fost Dumitrache, și poate și cu alții. Dobrin, Dinu, Lucescu, Dumitrache, Răducanu au dreptul la un ultim salut ca jucători. Ei nu se pot furișa de pe gazon în penumbra funcției de pedagog, fără aplauzele meritate pentru extraordinara lor carieră. Și sînt sigur că abia atunci cînd se va organiza acest meci al retragerii, la care ar putea fi convocat și marele nedreptățit al acelei naționale, Ion Oblemenco, vor înțelege mulți că ei s-au retras nu pentru că nu ar mai fi putut să joace, ci pentru a lăsa locul altora, mai tineri, și care nu s-ar fi putut dezvolta la puternica lor umbră.

Observații de viață (II)

31. Mai la fiecare ieșire în public mi se spune: „să știi că, de data asta ai fost foarte bine”, de parcă pînă atunci am fost timpit.

32. Cinci ani n-am vorbit cu prietenul meu, doctorul Turbatu, și cînd ne-am întîlnit, am reluat discuția de acolo de unde o lăsasem acum cinci ani.

33. Există două feluri de a face să nu se mai vadă un felinar aprins în noapte: să-l stingi sau să aprinzi o lumină și mai mare peste el, adică să fie ziua.

34. Între cei doi ochi ai lupului încapă o căciulă de miel.

35. Excursia unui om de geniu în interiorul propriei sale pijamale e mai interesantă decît trecerea unui geamantan prin gara Zürich.

36. Rima este bună conducătoare de pămînt.

37. Sigur că o privire prin țevă puștii are precizie, dar nu știu dacă nu e de dorit, citeodată, imprecizia.

38. Pe dealurile de lîngă Breaza urcă vertiginos prețul finului, al coșășilor și statutul crescătorului de animale.

39. Și totuși, chiar auzind că maimuțele vorbesc, mie parcă tot nu-mi vine să cred că noi, oamenii, ne tragem din maimuță.

40. Bolile sînt la fel de naturale ca și omul; de aceea nu vor fi boli învinse, ci boli ce se vor manifesta altfel.

41. Prahovenii vorbesc despre un om cu singe alb, care ar fi fost descoperit la Cîmpina, și care s-ar afla acum la

Fundeni. Știrea îmi dă o paloare neobișnuită.

42. Căii redevin importanți, iubirea față de cai redevine normală, nările lor nu miros a petrol.

43. Tot ce se cîștigă în viteză se pierde în adîncime.

44. Bunicii noștri sînt acei oameni buni pe care nu-i lasă părinții noștri să ne iubească atît cît ar putea dinșii.

45. La naștere, toți părinții visează că urmașii lor vor fi regi, doctori, cîntăreți sau chelneri. Nu s-a văzut încă nici un părinte care să-și considere copilul demn de o muncă la Gostat.

46. Într-adevăr, avem obiceiul de a cheltui foarte mult pentru fațadele caselor și foarte puțin pentru grupurile sanitare.

47. Mulți dintre dușmanii mei nu pot să-mi ierte faptul că ei mă dușmănesc pe mine.

48. La 200 de ani de la Marea Revoluție a lui Horea, Cloșca și Crișan să facem, măcar cu pasul liniștit, drumurile martirilor suferinței românești.

49. Toți șoferii cărora li se ia carnetul consideră că sînt victimele unei greșeli, chiar și un șofer de-al cărui sîrut fiola omului de la circulație se inverzi pînă spre toamnă.

50. Reincepe să miroasă a baligă în Munții Carpați: e semn de redeșteptare.

51. A altui nu înseamnă a falsifica rădăcinile.

52. Mieluții care pasc iarba, de parc-ar citi-o, învață pentru examenul de admitere la abator.

53. Mare mi-a fost mirarea cînd, reîntîlnindu-mă cu foștii mei prieteni din Bârca, nu i-am găsit la vîrsta la care îi lăsasem, ci îmbătrîniți cu exact perioada în care nu ne văzusem.

54. Iubesc singurătatea spornică, mă întristează solidaritatea egoiștilor.

55. Ea are cei mai frumoși ochi din lume. Păcat că acolo li se termină capul.

56. Nici o operă folclorică nu se situează de partea celui bogat.

57. Durerea se aude totdeauna mai tare decît bucuria.

58. Fiecare beneficiar al unei case noi se plînge că-i fură constructorii diverse obiecte din noua construcție ducîndu-le la alți beneficiari pe bani și fiecare beneficiar plătește în continuare constructorilor să fure, dar pentru el.

59. Nu există ședință lungă în care fiecare vorbitor să nu spună: „Am să fiu foarte scurt!”

60. De la un timp, cine ciocănește în ușă să intre, nu numai că intră fără să i se spună „întră”, dar întii intră și după aceea ciocănește.

61. Rareori om care să nu-și certe subalternii care-l linguesc, întăritîndu-i la și mai mari linguișiri tocmai prin aceasta.

62. Cu excepția diletanților care comit cele mai grave accidente de circulație

conducînd prea încet pe șosea, nu există om normal care să meargă numai cu viteză legală.

63. Fiecare om fără talent literar consideră că viața lui e un roman, pe care n-are el timp să-l scrie, că l-ar scrie.

64. Pe linia de tramvai Sibiu — Rășinari este imposibil să se ciocnească două tramvaie pentru că nu merge decît unul. Pe traseul Rășinari — Păltiniș, posibilitatea ciocnirii tramvaielor, cu grave repercusiuni asupra vieții călătorilor, este aproape exclusă pentru că nu există tramvaie și nici linie de tramvaie.

65. Fiecare femeie de serviciu dintr-o casă sfîrșește prin a se certa cu stăpîna casei pentru imputînarea inexplicabilă a cantității de cafea din sufragerie.

66. Nici o nevăastă de primar n-a făcut niciodată vreo sesizare împotriva abuzurilor contabilului șef de la ea de la întreprindere. Există o decență.

67. La serviciile de telefoane ale lumii nu s-a înregistrat încă vreo plîngere pentru un număr prea mic de adționale.

68. Ovidiu Bojor, cercetător român care a urcat pe cei mai înalți munți din lume și s-a întors nevătămat, a căzut și și-a fracturat mina de pe scara podului locuției sale.

69. Un degustător de vinuri de la Paralela 45 are interdicție medicală să pună vin pe gură.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Flacăra. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scriso—audiențe—anchete) — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mihai Stănescu, Emanuel Valeriu. PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică—economie—știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. Goia, Liviu Timbus — 25 66; PROBLEMELE CULTURII (Literatură—artă—învățămînt) — George Arion, Victor Niță — 1457; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj—urgențe—sport) — Ovidiu Ioanitoaia, Ilie Purcoru, Adrian Dohotaru, Nicolae Grigore, Dumitru Constantinescu. Oprea Georgescu, Lionel Nițescu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan — 21 28; PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache — 21 23, 25 69, 20 72, 14 53; secretar responsabil de 21 24; redactor șef 20 02, Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-impurt presă P O Box 12-201, telex 10376, prsfir București, Calea Grivitei nr. 64-66.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

